

Jaarstukken
Noardeast-Fryslân
2021

Voorwoord

Hierbij presenteren wij u de jaarrekening 2021 van de gemeente Noardeast-Fryslân.

De rekening sluit met een positief saldo van afgerond € 6.700.000.

In het hoofdstuk Rekeningresultaat vindt u de belangrijkste oorzaken die geleid hebben tot dit resultaat. Dit bedrag is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. In het bijgevoegde voorstel zal aan de raad worden voorgelegd hoe dit resultaat kan worden bestemd.

In overeenstemming met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaan de jaarstukken uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag (deel I) bevat onder anderen de verantwoording van wat in de overeenkomstige paragrafen is opgenomen. Daarnaast bevat het jaarverslag de programmaverantwoording. Hierbij wordt gewerkt met programma's die niet zijn gekoppeld aan hoofdfuncties, maar aan de door de gemeenteraad vastgelegde programmastructuur met de bijbehorende gekozen thema's.

Per programma is het doel en de rolneming geformuleerd en per onderliggend thema omschreven:

- *De voorgenomen bestuurlijke activiteiten in 2021* (deze zijn in overeenstemming met de begroting 2021). Het BBV verplicht deze voorgenomen activiteiten in de jaarrekening op te nemen. Een positieve bijkomstigheid is dat het de leesbaarheid en de vergelijking met wat er is bereikt en wat hiervoor gedaan is, bevordert;
- *Rapportage op de voortgang van de doelen* (door middel van verkeerslichten wordt de voortgang aangegeven).

	Vinkje: realisatie doelstelling is gehaald/gereed
	Groen: realisatie doelstelling ligt op schema
	Oranje: realisatie doelstelling loopt vertraging op
	Rood: realisatie doelstelling is niet gehaald

- *Wat er in 2021 is bereikt en wat daarvoor is gedaan* (hier is weergegeven welke activiteiten hebben plaatsgevonden in het afgesloten begrotingsjaar);
- *Wat de uitvoering heeft gekost* (per programma, onderverdeeld in thema's, zijn opgenomen de werkelijke baten en lasten en de begrote baten en lasten na de begrotingswijzigingen). In overeenstemming met de begroting zijn de baten en lasten niet per product afzonderlijk opgenomen, maar per thema. Wanneer de afzonderlijke verschillen van baten en lasten per thema groter zijn dan € 100.000, of een noemenswaardige oorzaak hebben, worden deze verschillen nader toegelicht.
- Wanneer een 'min' teken voor een bedrag is afgedrukt betekent dit een nadeel.
- In de tabellen worden cijfers afgerond op duizendtallen, daardoor kunnen er afrondingsverschillen ontstaan in de tabellen.

Aan het eind van ieder programma is een totaaloverzicht opgenomen met daarbij de eventuele afwijkingen met betrekking tot opnames uit c.q. stortingen in reserves.

De jaarrekening (deel II) bestaat uit de balans met toelichting, een kort cijfermatig overzicht van baten en lasten en een aantal bijlagen.

Wij willen dankzeggen tegen iedereen die op zijn of haar wijze heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze jaarrekening.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer	8
Programma 2: Mienskip	23
Programma 3: Soarch en Wolwêzen	35
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	52
Programma 5: Wenjen en Omjouwing	65
Programma 6: Iepenbiere Romte	84
Algemiene dekkingsmiddels	95
Overhead	98
Heffing Vennootschapsbelasting	100
Onvoorzien	101
Rekeningresultaat	102
Analyse begrotingsrechtmatigheid	103
Paragrafen	105
Paragraaf lokale heffingen	106
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	110
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	116
Paragraaf financiering	122
Paragraaf bedrijfsvoering	125
Paragraaf Corona	130
Paragraaf verbonden partijen	132
Paragraaf grondbeleid	151
Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling	156
Balans per 31 december	164
Toelichting op de balans per 31 december 2021	168
Schatkistbankieren	195
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	196
Gebeurtenissen na balansdatum	197
Overzicht van baten en lasten 2021	198
WNT-verantwoording 2021 Gemeente Noardeast-Fryslân	199
Verantwoording ten aanzien van SiSa	201
Vaststellingsbesluit	206

Jaarverslag
Noardeast-Fryslân
2021

Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Portefeuillehouder(s): J.G. Kramer / T. Berends

Inleiding:

Dienstverlening is een kerntaak van de gemeente. Daaraan is in de afgelopen jaren dan ook de nodige aandacht besteed, wat onder andere tot uitdrukking kwam in de ontwikkeling en vaststelling van een aantal documenten, zoals de Besturings- en Organiseringsfilosofie 2017 (BOF), Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân 2018 en het nieuwe Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022.

Vanuit het organisatiemotto 'Samen, persoonlijk en in de buurt' zal worden gewerkt aan het optimaliseren van onze dienstverlening. Daarbij wordt deze raadsperiode ingezet op de hierna onder 101.1 t/m 101.3 genoemde speerpunten.

Eén van de opbrengsten van de programmamarkt van maart 2019 is daarbij dat er extra aandacht komt voor bewustwording over (digitale) laaggeletterdheid en hulp voor en doorverwijzing van mensen die daaraan behoefte hebben.

Ten aanzien van interne dienstverlening en bedrijfsvoering worden alleen doelen of activiteiten opgenomen, als die bijdragen aan een betere (externe) dienstverlening aan de klant. Het belang van een goede interne bedrijfsvoering voor onze externe dienstverlening is onmiskenbaar.

Gebiedsgericht werken – een vorm van collectieve dienstverlening – maakt onderdeel uit van het programma Mienskip, maar een gebiedsgerichte benadering is natuurlijk ook terug te vinden bij de doelstellingen op het gebied van een krachtig en eigentijds bestuur.

Veiligheid is een kerntaak van de overheid en in het bijzonder ook van de gemeente.

Het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving is een terugkerend en actueel onderwerp en staat daarom altijd hoog op de politieke agenda.

Hoewel de gemeente een regierol heeft als het gaat om veiligheid en de kaders voor het (integraal) veiligheidsbeleid vaststelt, opereert de gemeente in een speelveld met veel spelers (ketenpartners). In het veiligheidsdomein is het formuleren en realiseren van smart-doelstellingen door de afhankelijkheid van ketenpartners daarom niet altijd mogelijk.

Bij het bepalen van de doelen, speerpunten en activiteiten is zoveel mogelijk aangesloten op het bestaande beleid en de actuele ontwikkelingen op het gebied van veiligheid.

De inspanningen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving behoren in de regel tot de reguliere activiteiten en daar waar extra inspanning wordt gevraagd, zijn deze (door alle programma's heen) expliciet op activiteitsniveau opgenomen (bijvoorbeeld bij jeugdoverlast en evenementen). Tijdens de eerder gememoreerde programmamarkt, bleek dat toezicht en handhaving op het gebied van overlast in de openbare ruimte meer aandacht verdient. Een maatregel in dat kader is de aanstelling en inzet van BOA's met taakaccent jeugd.

De gemeentebesturen van de drie voormalige gemeenten hebben de afgelopen jaren ingezet op meer ruimte voor de samenleving als het gaat om zeggenschap over en invloed op het beleid en de eigen woon- en leefomgeving. Initiatieven vanuit de samenleving werden zoveel mogelijk ondersteund en gefaciliteerd.

Noardeast-Fryslân trekt die lijn door.

Bij de inrichting van de bestuurspraktijk en het functioneren van de bestuursorganen wordt er veel ruimte gegeven aan de samenleving. Zo biedt de vergaderstructuur van de raad met onder meer 'It Petear' en 'It Poadium' volop gelegenheid voor een actieve inbreng vanuit alle geledingen van de samenleving.

Daarnaast wordt middels dialoogonderwerpen uit de raadsagenda het gesprek met de samenleving aangegaan.

Het college wil zoveel mogelijk met inwoners, bedrijfsleven en andere partners werken aan het behouden en verbeteren van de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente: 'Samen, In de buurt, Persoonlijk!'.

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

De bestaande internationale samenwerking en vriendschapsband vanuit voormalig Dongeradeel met Fulda en Crediton wordt voortgezet.

Op grond van het BBV wordt het financieel beleid (inclusief belastingen) jaarlijks verwerkt in de toelichting(en) en paragrafen bij de begroting en meerjarenraming (niet in de doelen).

Hoofddoelstelling:

De gemeente Noardeast-Fryslân is een resultaatgerichte organisatie met focus op klantgerichte dienstverlening, goed toegesneden op de toekomst en met als speerpunten het verbeteren van de dienstverlening, een veilige woon- en leefomgeving, een krachtig en eigentijds bestuur en een gezond financieel beleid voor de lange termijn.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: verbeteren van de dienstverlening

Kerdoelen

Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden, neemt verder toe

Speerpunt:

- optimaliseren digitale dienstverlening en benutten van kansen op dat gebied.

Beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid

Speerpunten:

- persoonlijke, servicegerichte en integrale dienstverlening, afgestemd op behoeften van inwoners en op doelgroepen (toegankelijkheid via meerdere kanalen);
- hoge klanttevredenheid;
- optimaliseren loketfunctie.

Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen

Speerpunten:

- klantgerichte, efficiënte en effectieve bedrijfsvoering en werkprocessen;
- deregulering.

Onderwerp: veilige woon- en leefomgeving

Kerdoel

De inwoners ervaren een veilige leefomgeving, zowel thuis als in de openbare ruimte

Speerpunten:

- ondermijning veilige leefomgeving;
- high Impact Crimes (overvallen, straatroven, geweldsdelicten en woninginbraken);
- jeugd en veiligheid (jeugdgroepen en middelengebruik);
- sociale veiligheid (waaronder personen met verward gedrag en overlast door burenen);
- evenementenveiligheid;
- dorps- en wijkgerichte politiezorg.

Onderwerp: open, transparant, interactief, integer en coöperatief bestuur

Kerdoel

Open, transparante, interactieve en integere bestuursorganen

Speerpunten:

- het bestuur is herkenbaar en toegankelijk, blijft dichtbij de inwoners en zorgt zo voor verbinding met de gemeente Noardeast-Fryslân;
- de inwoners en samenleving staan centraal (van buiten naar binnen werken);
- het bestuur geeft vorm en inhoud aan een open dialoog met de samenleving;
- het bestuur biedt ruimte voor initiatieven en invloed vanuit de samenleving.

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Kerdoel

De internationale samenwerking en vriendschapsband met Fulda en Crediton wordt voortgezet

- het bestendigen en stimuleren van culturele uitwisseling en contacten met Fulda en Crediton

Onderwerp: gezond financieel beleid voor de lange termijn

Kerdoel

Gezond financieel beleid voor de lange termijn

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
101.1	Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden neemt verder toe			
	In 2021 kan 80% van alle producten en diensten digitaal worden aangevraagd.	Het plan van aanpak dat in 2019 is opgesteld, is vertaald naar uitgangspunten voor implementatie van het zaakstelsel. In 2021 zullen nieuwe formulieren ontwikkeld worden bij de producten en diensten die via de website worden aangeboden, maar waarvoor nog geen digitale aanvraag mogelijk is (bv. Evenementenvergunning).		Het nieuwe zaakstelsel is in gebruik genomen, met uitzondering van de afdelingen "Meidwaan en Soarch" en "Fergunningferliening, Tafersjoch en Handhaavjen". Er zijn nog wijzigingen in de inrichting en technische omgeving van het zaakstelsel nodig voordat de inwoners en ondernemers 80% van alle producten en diensten digitaal kunnen aanvragen. Meidwaan en Soarch en Fergunningferliening, Tafersjoch en Handhaavjen worden in de loop van 2022 aangesloten op het zaakstelsel. Daarna zal een forse toename te zien zijn in het aantal producten dat digitaal kan worden aangevraagd.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
101.2	Een beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid			
	De waardering van de dienstverlening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0 (2018: 6,7).	Jaarlijks wordt de klanttevredenheid en -bejegening gericht op het verbeteren van onze dienstverlening gemonitord. In 2021 zal een tool aangeschaft worden waarmee vaker en nauwkeuriger kan worden gemeten.		De implementatie en inrichting van de tool is in volle gang. Streven is om de tool Q1 2022 in gebruik te nemen. De inwoner krijgt vanaf dat moment de mogelijkheid om het baliebezoek te beoordelen en hier een waarde aan te geven. Met de uitkomsten willen we onze dienstverlening/klantreis beter laten aansluiten op de wensen en behoeften van de klant. Vanaf 2023 krijgen we beschikking over een nieuwe telefoniecentrale waardoor we daarna ook stappen zetten in het meten van dienstverlening en bejegening op het gebied van meerdere kanalen. Dit kunnen we stapsgewijs uitbreiden.
	De waardering van de klantbejegening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0 (2018: 6,7).	Investeren in een organisatie-ontwikkelingsprogramma gericht leren denken en handelen vanuit de behoefte van de klant (klantbetrokken benadering) en de zelfredzaamheid van de klant bevorderen.		De implementatie en inrichting van de tool is in volle gang. Streven is om de tool in Q1 van 2022 in gebruik te nemen. De inwoner krijgt vanaf dat moment de mogelijkheid om het baliebezoek te beoordelen en hier een waarde aan te geven. Met de uitkomsten willen we onze dienstverlening/klantreis beter aansluiten op de wensen en behoeften van de klant. Vanaf 2023 krijgen we beschikking over een nieuwe telefoniecentrale waardoor we daarna ook stappen kunnen zetten in het meten van de dienstverlening en bejegening op het gebied van meerdere kanalen. Dit kunnen we dan stapsgewijs gaan uitbreiden.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Cijfer klanttevredenheid is in 2021 gestegen naar een 7,0 (2018: 6,6).	Ontwikkeling actieve sturing op managementinformatie.		De implementatie en inrichting van de tool is in volle gang. Streven is om de tool in Q1 van 2022 in gebruik te nemen. De inwoner krijgt vanaf dat moment de mogelijkheid om het baliebezoek te beoordelen en hier een waarde aan te geven. Met de uitkomsten willen we onze dienstverlening/klantreis beter aansluiten op de wensen en behoeften van de klant. Vanaf 2023 krijgen we beschikking over een nieuwe telefoniecentrale waardoor we daarna ook stappen kunnen zetten in het meten van de dienstverlening en bejegening op het gebied van meerdere kanalen. Dit kunnen we dan stapsgewijs gaan uitbreiden.
	Alle schriftelijke communicatie van de gemeenten is vanaf 2021 op B1 niveau (dit is het niveau van 80% van de Nederlanders).	Uitvoering en afronding project duidelijke taal (gestart in 2020).		Er is inmiddels een applicatie in gebruik genomen die medewerkers ondersteunt in het schrijven op het juiste taalniveau. Medewerkers kunnen hierbij de tekst gemakkelijk laten checken op het gebruikte taalniveau en vervolgens aanpassen naar B1-niveau. De website meet met behulp van een tool het gebruik van duidelijke taal. Er zijn standaarddocumenten beschikbaar in duidelijke taal, zoals adviesnota's.
101.3	Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen			
	Vanaf 2020 voldoet 80% van de dienstverlening aan de vast te stellen servicenormen.	De in 2019 op basis van het dienstverleningsconcept vastgestelde servicenormen worden doorlopend gemonitord op naleving.		We werken met een nieuw zaakstelsel. De vastgestelde servicenormen zijn daar in opgenomen. De tool om te rapporteren vanuit het zaakstelsel is echter nog niet beschikbaar.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				Regionaal is dit een aandachtspunt binnen het project “zaakgericht werken”. Zodra monitoring mogelijk is, worden de rapportages gemaakt om te zien in hoeverre wordt voldaan aan de servicenormen. De verwachting is dat in 2022 de monitoringstool beschikbaar komt.
	Effectieve implementatie van de Omgevingswet	Uitvoering van de Omgevingswet.		De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 2023. De voorbereidingen in onze gemeente lopen volgens planning. De gemeenteraad zal in het najaar van 2022 worden gevraagd de ontwerp-visie ter inzage te leggen. Het ontwerpen van een nieuw proces voor vergunningverlening zal voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden opgeleverd. Voor het opleveren van een omgevingsplan is een Plan van Aanpak opgesteld en verloopt volgens planning. Met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) volgt de landelijke planning. Er wordt inmiddels geoefend met het DSO.
102	De inwoners ervaren een veilige leefomgeving, zowel thuis als in de openbare ruimte			
	Aanpak verkeersveiligheid in Noardeast- Fryslân (op naar nul slachtoffers) door vergroten van de feitelijke verkeersveiligheid én het verhogen van de verkeersveiligheidsbeleving (zie ook programma 6).	De integrale verbinding tussen verkeer & vervoer én veiligheid wordt geïntensiveerd door een structurele samenwerking te organiseren tussen deze beleidsafdelingen, aangevuld met de politie.		De voorgenomen samenwerkingsoverleggen tussen de beleidsafdelingen verkeer & veiligheid, aangevuld met de politie, zijn nog niet tot stand gekomen. Andere prioriteiten en werkzaamheden hebben hiertoe geleid.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Verkeersveiligheid wordt structureel geagendeerd in het operationeel veiligheidsoverleg met de politie én minstens eenmaal per jaar in de lokale gezagsdriehoek.		In het lokale politieoverleg tussen de burgemeester en politiechef wordt wel eens gesproken over thema's op het gebied van verkeersveiligheid. Het onderwerp is in 2021 niet breed aan de orde geweest in de gezagsdriehoek (burgemeester, politie en Openbaar Ministerie).
	Aanpak woninginbraken: realiseren stabilisering van het aanpak (woning)inbraken naar het niveau van 2017.	Vergroten van het risicobewustzijn én meldingsbereidheid door blijvende inzet op inbraakpreventie, met name rond de 'donkere dagen' en vakantieperiodes. Dit wordt gedaan door het inzetten van allerlei communicatiemiddelen, maar ook door het organiseren van inbraakpreventie-avonden, het gebruiken van lichtkranten of de inzet van bijvoorbeeld de 'preventietruck'.		Preventieve aanpak van woninginbraken is going concern. De communicatieve inzet is onverminderd doorgestaan. Vanwege de coronacrisis hebben er in 2021 vanzelfsprekend geen preventiebijeenkomsten o.i.d. plaatsgevonden. Het aantal woninginbraken is in 2021 verder gedaald ten opzichte van de voorgaande jaren.
		Preventief bestrijden van heling door de verdere uitrol van het Digitaal Opkopers Register (DOR), waarmee de registratieplicht van handelaren in tweedehands goederen wordt gefaciliteerd.		Zowel het Digitaal Opkopers Loket (DOL) als het Digitaal Opkopers Register (DOR) zijn in 2021 succesvol geïmplementeerd. Inmiddels zijn er diverse opkopers vanuit de gemeente aangesloten.
		Insteken op buurtpreventie door de begeleiding, facilitering en bekendmaking van WhatsApp groepen (onder andere door WhatsApp-borden ter beschikking te stellen).		De aanvragen om WhatsApp-borden beschikbaar te stellen worden in behandeling genomen. Er is nog geen vervolg gegeven aan het vaststellen van een beleidsmatige basis voor (buurt)preventie woninginbraken. Dit wordt in 2022 opgepakt.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	De komende jaren wordt er ingezet op de aanpak van problematische jeugdgroepen en groepsgedrag door: het verminderen van criminaliteit en overlast het versterken van de sociale positie en de jongeren perspectief bieden het verstoren van de negatieve groepsdynamiek het voorkomen van aanwas het vergroten van het veiligheidsgevoel in de wijken en dorpen en onder de jongeren.	Implementatie en verdere ontwikkeling van de aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag (inclusief juridisch kader voor o.a. het delen van informatie). Hierbij is aandacht voor de capaciteit en beschikbaarheid van jongerenwerk en gemeentelijke toezichthouders/ boa's.		Eind 2021 heeft het college ingestemd met het convenant integrale aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag. Er zijn in 2022 financiële middelen beschikbaar besteld om de pilot jeugdboa te verlengen (t/m maart 2023). Op dit moment vindt een tussentijdse evaluatie plaats.
		Jeugdoverlast is een samenspel en per casus/groep wordt een concrete aanpak ontwikkeld. Daar waar sprake is van structurele overlast, worden (fysieke) maatregelen getroffen.		Going concern. Het aantal meldingen/gevallen van jeugdoverlast is de afgelopen maanden laag.
		Blijven investeren in de aanpak op en rond het water in Dokkum en aan De Swemmer.		Deze aanpak heeft structureel onze aandacht. Het integrale draaiboek m.b.t. 'watergerelateerde overlast' is in het voorjaar geactualiseerd en besproken in de veiligheidsdriehoek. Hier is in de zomer uitvoering aan gegeven.
	Een evenementenrijke gemeente met een gezond horecaklimaat, waarbij een veilig verloop vooropstaat. Overlast, geweld en excessief middelengebruik wordt zoveel als mogelijk voorkomen.	In 2020 is de behoefte voor het ontwikkelen van evenementenbeleid onderzocht. Hierin is specifiek aandacht voor de toenemende groei van evenementen en de gevolgen voor gemeentelijke inzet.		Het evenementenbeleid is eind 2020 vastgesteld. Aan een aantal punten uit het evenementenbeleid is in 2021 uitvoering gegeven. Voor 2022 zijn extra middelen beschikbaar gesteld om uitvoering te geven aan (delen van) het evenementenbeleid, zoals geluidsmetingen, inzet externe (bouw)advisering en kosten op het gebied van evenementenveiligheid.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		<p>Onder regie van de gemeentelijke evenementencoördinator worden aanvragen voor evenementen nauwkeurig behandeld, waarbij we nauw samenwerken met onze adviespartners als de politie en Veiligheidsregio Fryslân (brandweer/ GHOR).</p>		<p>Als gevolg van de landelijke coronamaatregelen hebben er tot op heden weinig evenementen plaatsgevonden. De evenementen die al wel hebben plaatsgevonden, waaronder de doorkomst en finish van de Beneluxtour & de Wadopera, zijn integraal voorbereid. Onder regie van de evenementencoördinator zijn in 2021 opnieuw goede samenwerkingsafspraken gemaakt met o.a. de politie en Veiligheidsregio Fryslân over evenementenadvisering.</p>
		<p>Bij verschillende (grote) evenementen wordt een multidisciplinair veiligheidsteam ingericht, onder voorzitterschap vanuit het veiligheidsdomein (i.v.m. directe verantwoordelijkheid burgemeester). Dit veiligheidsteam monitort de uitvoering van het evenement en stuurt bij op beperking/ voorkoming van risicovolle situaties.</p>		<p>Als gevolg van de landelijke coronamaatregelen hebben er in 2021 geen evenementen plaatsgevonden, waarbij de inzet van een veiligheidsteam noodzakelijk was.</p>
		<p>Draagvlak voor een horecaconvenant – waarin veiligheidsafspraken tussen o.a. horecaondernemers, politie en gemeente worden vastgelegd – wordt nader onderzocht.</p>		<p>Deze activiteit is in 2021 niet opgepakt. De (nacht)horecabranche heeft gedurende het gehele COVID-jaar andere prioriteiten. Naar verwachting ontstaat er meer ruimte in 2022 om hiermee aan de slag te gaan. Dit maakt onderdeel uit van de meerjarige veiligheidsagenda. Deze agenda loopt tot en met 2023.</p>
		<p>De meerwaarde en het inrichten van de functie van een gemeentelijke horecacoördinator wordt verkend.</p>		<p>Deze activiteit, afkomstig uit de meerjarige veiligheidsagenda, wordt in/vanaf 2022 opgepakt.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	De komende jaren moet de overlast door verwarde en overlast gevende personen worden verminderd, het draagvlak op straat en in de buurt worden vergroot en een snellere toeleiding tot zorg en ondersteuning.	Naast deelname aan de regionale aanpak wordt lokaal ingezet op (multi)casuïstiek waarmee de overlast door personen met verward gedrag wordt beperkt.		Dit betreft een going concern activiteit.
		Implementeren/ uitvoeren van de Wet verplichte ggz, waaronder het trainen van gemeentelijke medewerkers.		Dit betreft een going concern activiteit.
	Medewerkers, inwoners en ondernemers herkennen ondermijnende criminaliteit en weten hoe en waar ze dit moeten melden. Er is hierbij specifiek aandacht voor het buitengebied.	Er wordt projectmatig ingezet op locaties, fenomenen en branches binnen de gemeente waar nog onvoldoende zicht op is. De zogenaamde witte vlekken en gelegenheden.		Er is volop uitvoering gegeven aan het in begin 2021 vastgestelde uitvoeringsplan ondermijning. Het project "Veilig Buitengebied" is gestart, de lokale casustafel ondermijning is opgestart en er is ingezet op weerbaarheid en bewustwording.
		Er wordt extra ingezet op de ambtelijke en bestuurlijke integriteit en weerbaarheid in relatie tot het thema ondermijning.		In 2021 hebben diverse nieuwe medewerkers de basisworkshop ondermijning gevolgd, georganiseerd vanuit het team Feiligens. Eind augustus 2021 hebben de raadsleden een themabijeenkomst ondermijning en integriteit gehad. In oktober 2021 hebben er twee interne ondermijningsdagen plaatsgevonden. Ruim 300 medewerkers van de gemeente zijn deze dagen getraind in het herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit.
		Het uitvoeren van onderzoeken die voortvloeien uit de in het ondermijningsbeeld genoemde signalen, bovenop de reguliere werkzaamheden.		Er wordt inmiddels ingezet op actuele ondermijnings-casuïstiek. Tegen het einde van 2021 is de lokale ondermijningstafel gestart, van waaruit de signalen uit het ondermijningsbeeld verder worden opgepakt.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Het consequenter inzetten van het beschikbaar bestuurlijk instrumentarium.		De toepassing van o.a wet Bibob en sluiting van drugspanden op grand van artikel 13b Opiumwet wordt steeds beter ingebed in onze organisatie. De in 2021 uitgevoerde weerbaarheidsscan biedt aanknopingspunten voor het verder inzetten van het bestuurlijk instrumentarium. Er wordt op dit moment uitvoering gegeven aan een aantal verbetervoorstellen uit deze weerbaarheidsscan.
		Er wordt extra ingezet op bewustwording van inwoners, ondernemers en de eigen organisatie		Going concern. In oktober 2021 hebben er twee interne ondermijningsdagen plaatsgevonden. Ruim 300 medewerkers van de gemeente zijn deze dagen getraind in het herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit.
103.1	Raad en bestuur zijn open, transparant, interactief en integer			
	De gemeente heeft een krachtig, eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie vanuit een open dialoog met de samenleving.	Op basis van de raadsagenda 'In nije dei, mei elkoar foarút!' worden deze raadsperiode nog 3 dialoogonderwerpen met de samenleving opgepakt, die kunnen leiden tot voorstellen aan en besluiten van de raad.		De Kunst- en cultuurnota "Kultuer tichby, tichby kultuer" is op 13 januari door de raad vastgesteld. De Rekenkamer Leeuwarden heeft op 29 september 2021 het rapport 'Onderzoek ten aanzien van transformatie in het sociaal domein door de ogen van de wijkteams' naar de raad gestuurd. Op 2 december 2021 heeft de raad de Transitievisie warmte Noardeast-Fryslân vastgesteld.
		Het onderwerp bestuurlijke integriteit heeft permanente aandacht en staat minimaal één keer per jaar op de agenda van raad en college.		Op 18 november 2021 heeft de raad een nieuwe Gedragscode integriteit vastgesteld en ook een set Procesafspraken integriteit.
		Om ook de stem van kinderen te (laten) horen wordt er jaarlijks een nieuwe kinderburgemeester benoemd.		De raad heeft met ingang van 4 november 2021 Ilse Leffring uit Dokkum benoemd tot kinderburgemeester van de gemeente Noardeast-Fryslân voor de periode tot 1 juli 2023.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Er wordt een rekenkamer(commissie) ingesteld, zo mogelijk gezamenlijk met de gemeente Dantumadiel, die minimaal één onderzoek per jaar uitvoert naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur.		In 2021 is het onderzoek "Financiële informatievoorziening gemeenten deel 1" afgerond en aan de raad aangeboden.
103.2	De internationale vriendschapsband met Fulda en Crediton wordt voortgezet			
		Het Vriendschapscomité Dokkum wordt ondersteund bij het stimuleren van culturele uitwisseling en contacten met Fulda en Crediton.		Het Vriendschapscomité wordt ondersteund.
104	Gezond financieel beleid voor de lange termijn			
		De gemeenteraad stelt jaarlijks een sluitende meerjarenbegroting vast. De Provincie toetst de begroting aan de financiële vereisten en baseert op basis daarvan de mate van haar wettelijke toezicht. Naast een sluitende begroting houdt de gemeente voldoende middelen in de Algemene Reserve om de risico's die de gemeente loopt op te kunnen vangen.		De gemeente heeft een sluitende begroting voor 2022 vastgesteld, die voldoet aan de gestelde eisen. De Algemene reserve is voldoende om de risico's die de gemeente loopt op te vangen

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Dienstverlening</i>
Besturings- en organisatiefilosofie en hoofdstructuur Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2017)
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast-Fryslân (2018)
Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel
<i>Veilige woon- en leefomgeving</i>
Veiligheidsagenda Noardeast-Fryslân 2020 – 2023: Mei elkoar foar feiligens
Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2020 – 2023 (Politie)
Beleidsplan Veiligheid 2019 – 2022 (Veiligheidsregio Fryslân)
Samenwerkingsovereenkomst Veiligheidshuis Fryslân
Convenant Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)
Beleidsregels artikel 13b Opiumwet (2019)

Onderwerp beleidsdocumenten	
<i>Open, transparante, interactieve en integere bestuursorganen</i>	
Raadsagenda 'In nije dei, mei elkoar foarút'	
Coalitieagenda 'Trochpakke!, mei elkoar foarút'	
Besturings- en organisatiefilosofie en hoofdstructuur Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2017)	
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân (2018)	
Sociaal Economisch Masterplan en Agenda Netwerk Noordoost (ANNO)	
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel	
<i>Gezond financieel beleid voor de lange termijn</i>	
Financiële beleidsdocumenten (begroting, meerjarenraming, jaarrekening en perspectiefnota)	

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Vereniging van Friese Gemeenten	De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 18.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.
Vereniging van Waddenzeegemeenten	Deze vereniging treedt op als belangenorganisatie voor alle Waddenzeegemeenten.
Veiligheidsregio Fryslân (VRF), onderdeel veiligheid	Belangrijke partner bij het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving
Shared Servicecentrum Leeuwarden	Het SSL garandeert en faciliteert de ICTvoorzieningen en –dienstverlening voor de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel. Zij scheidt zoveel mogelijk de randvoorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een klantgerichte en effectieve dienstverlening.
Centrumregeling samenwerking Dantumadiel en Noardeast-Fryslân	De gemeente Dantumadiel laat door de gemeente Noardeast-Fryslân in beginsel alle gemeentelijke taken uitvoeren, voor zover deze niet aan anderen zijn opgedragen en zoals omschreven in het dienstverleningshandvest (art 7 centrumregeling).

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Noardeast-Fryslân	Nederland	Peildatum
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2021	13,08	n.v.t.	31-12-2021
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2021	12,84	n.v.t.	31-12-2021
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2021	783,31	n.v.t.	31-12-2021
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2021	13,73% €5.830.000	n.v.t.	31-12-2021
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2020	7,00	11,00	01-03-2022
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2020	0,30	2,00	01-03-2022
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2020	3,00	4,50	01-03-2022
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2020	0,40	1,80	01-03-2022
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2020	4,20	6,20	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Formatie	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, uitgedrukt in fte per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Bezetting	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (inclusief boventallige werknemers), dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Het aantal fte wordt uitgedrukt per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.	Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	CBS
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden hiervan zijn seksuele misdrijven, lichamelijk letsel door schuld, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)	CBS
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.	CBS

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar- rekening	Saldo
Baten				
101 Bestuur	74	442	472	30
102 Dienstverlening	369	419	534	116
103 Veiligheid	47	56	169	113
Totaal baten	491	917	1.175	258

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar- rekening	Saldo
Lasten				
101 Bestuur	-2.351	-2.988	-2.887	101
102 Dienstverlening	-778	-928	-1.028	-100
103 Veiligheid	-3.889	-3.954	-4.023	-68
Totaal lasten	-7.018	-7.871	-7.938	-67
Saldo baten en lasten	-6.527	-6.954	-6.763	191
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	106	285	269	-16
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	106	285	269	-16
Resultaat	-6.421	-6.669	-6.494	175

Toelichting op de verschillen Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000	
Baten			258
101 Bestuur		30	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	30	
102 Dienstverlening		116	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	116	
103 Veiligheid		113	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	113	
Lasten			-67
101 Bestuur		101	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	101	
102 Dienstverlening		-100	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-100	
103 Veiligheid		-68	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-68	
Saldo baten en lasten			191

Specificatie reserveringen Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	0
Onttrekkingen	-16
Coronacompensatie reserve	-16
Totaal Reserveringen	-16

Programma 2: Mienskip

Waar gaat programma 2 'Mienskip' over?

Portefeuillehouder(s): F. Breeuwsma / J. D. de Vries

Inleiding:

In Noardeast-Fryslân staan inwoner en samenleving centraal en gaan we uit van de leefwereld van de inwoners in onze samenleving. Dat past bij de veranderende rollen die overheid, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties innemen. We ontwikkelen ons van een overheid die beslist en stuurt en daarbij waar nodig mensen en organisaties betreft, naar een overheid die inwoners en instellingen faciliteert bij door hen aangedragen ideeën.

De rol van de gemeente is binnen dit programma vaak die van:

- een netwerkende overheid, die samenwerking zoekt met andere partijen en daarmee gezamenlijk doelen bepaalt;
- een responsieve, participerende overheid, die ruimte geeft aan maatschappelijke initiatieven van onderop en deze ondersteunt.

Vanwege de veranderende rol van de gemeente is een aantal doelen binnen dit programma opgenomen als procesdoelen: we gaan met initiatiefnemers en partners een (gebiedsgericht) proces in en het resultaat is niet vooraf te bepalen. De doelen zijn daarom vaak minder 'smart' geformuleerd.

Daar waar meetbare smartdoelstellingen zijn geformuleerd zal een nulmeting worden uitgevoerd en worden gegevens van GGD en "Waar staat je gemeente" gebruikt.

Noardeast-Fryslân kent een rijk verenigingsleven en sterke mienskipssin. Activiteiten op het gebied van sport en cultuur, al dan niet in verenigingsverband, verbindt mensen en vergroot de levendigheid van de dorpen. Het is daarom belangrijk initiatieven blijvend aan te jagen en te ondersteunen.

Binnen de gemeente hebben we echter wel te maken met demografische ontwikkelingen: bevolkingsdaling, vergrijzing en ontgroening. Dit heeft gevolgen voor bijvoorbeeld voorzieningen als sportclubs, scholen, zorgvoorzieningen en wonen. En daarmee voor de leefbaarheid.

Duidelijk is dat het niet mogelijk is alle voorzieningen of accommodaties in de regio te behouden. Er is discussie nodig over voorzienings spreiding, op thematisch of meer integraal niveau. In alle gevallen is afstemming nodig, anders riskeert de gemeente de leefbaarheid en vitaliteit.

Het realiseren van een toekomstige voorzieningestructuur (voorzieningentransitie) vergt tijd en zal vorm moeten krijgen mét de betrokken partners (zoals schoolbesturen en sportverenigingen) en de dorpen (inwoners). Het is belangrijk betrokkenen te informeren over bevolkingsontwikkelingen en met elkaar de perspectieven voor de toekomst te bespreken.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van vitale gemeenschappen en van de leefbaarheid.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: sociale verbondenheid

Kerdoelen

Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers

Speerpunten:

- aanbod van culturele activiteiten;
- aanbod van cultuureducatie voor kinderen / jeugd;
- sportactiviteiten;
- verenigingsleven;

- vrijwillige inzet in dorpen.

Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van inwoners

Speerpunten:

- ondersteunen en versterken van initiatieven van onderop;
- duidelijk gemeentelijk aanspreekpunt;
- participatie van burgers;
- samenhang in initiatieven waar mogelijk;
- overheidsparticipatie / nieuw samenspel inwoners en overheid.

Onderwerp: voorzieningenniveau

Kerdoel

Beter passend voorzieningenniveau

Speerpunten:

- onderwijs;
- culturele voorzieningen (culturele infrastructuur);
- sportvoorzieningen;
- overige maatschappelijke voorzieningen (en combi's).

Onderwerp: talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)

Kerdoelen

Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst

Speerpunten:

- doelgroep jongeren;
- aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt.

Jongeren in de gelegenheid stellen hun talenten op het gebied van cultuur te ontdekken

Speerpunten:

- doelgroep 0-18 jarigen.

Onderwerp: verbondenheid met het gebied

Kerdoelen

Versterken van de culturele identiteit van het gebied

Speerpunten:

- samenwerkingsverbanden;
- richten op kinderen basisschoolleeftijd–educatie;
- initiatieven aanjagen en faciliteren;
- inwoners zijn trots op de streek/gemeente waar ze wonen.

Kerdoelen

Versterken van de Friese taal(cultuur)

Speerpunten:

- doelgroep kinderen basisschoolleeftijd;
- tweetalige gemeentelijke organisatie;
- zichtbaarheid van het Fries.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
201.1	Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers			
	Het aantal mensen dat in aanraking komt en betrokken is bij culturele activiteiten en/of culturele vorming is in 2022 toegenomen met 10% t.o.v. 2018.	Nieuwe initiatieven op cultureel gebied worden gestimuleerd.		De jaarlijkse culturele subsidies zijn verleend. Zes éénmalige initiatieven hebben subsidie gekregen.
		Samen met inwoners wordt nieuw cultuurbeleid opgesteld		Cultuurnota is 25 november 2021 behandeld in It Debat
	Toename van het aantal door inwoners georganiseerde activiteiten al dan niet in verenigingsverband (o.a. cultuur en sport) gericht op de levendigheid van de dorpen.	Er worden kennismakingslessen van diverse sporten op de scholen gegeven via de buurtsportcoach. Hierbij is aandacht voor de Fryske sporten. De plaatselijke verenigingen worden hierbij betrokken.		Er is een kaatsclinic gehouden op de basisscholen en schooljudo heeft weer plaatsgevonden. Door de coronamaatregelen zijn er minder kennismakingslessen geweest.
		Uitvoering van het lokaal Sportakkoord voor het ondersteunen van verenigingen met aandachtspunten: georganiseerde bredere omni-activiteiten.		Het sportakkoord (gezondheidsakkoord) is inmiddels officieel in uitvoering. Op www.samenactiefnaargezondheid.nl staan de initiatieven die ook gericht zijn op proces omniverening/samenwerking sporten.
		Inbreng (communicatie) bij met name grotere evenementen met publieke aandacht zoals de (fiets)Elfstedentocht, ludieke acties voor goede doelen etc. Hierin zal de eventencoördinator een rol spelen.		De Beneluxtour is voorbereid en heeft plaatsgevonden. Onderdeel hiervan was de nevenactiviteit 'sport en bewegen' op basisscholen. Ook het project Doortrappen is gekoppeld aan de Beneluxtoer. Communicatie is nauw betrokken geweest.
201.2	Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van burgers			
	Inwoners hebben meer mogelijkheden voor invloed op hun eigen leefomgeving.	In 2021 ontvangen de dorpen en wijken een budget als basisondersteuning.		De dorpen hebben een budget als basis-ondersteuning gekregen.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Daarnaast kunnen dorpsbelangen en wijkraden incidenteel subsidie aanvragen voor leefbaarheidsinitiatieven.		Daarnaast zijn circa 25 subsidieaanvragen voor leefbaarheidsinitiatieven gehonoreerd.
		Daar waar sprake is van een specifieke opgave wordt in overleg en in samenwerking met betrokkenen uit de samenleving een gebiedsagenda opgesteld (gebiedsgerichte aanpak). Initiatiefnemers / dorpen / wijken worden daarbij ondersteund en gefaciliteerd.		De grote vraag naar woningen heeft een behoorlijke toename opgeleverd aan initiatieven vanuit de dorpen op dit onderwerp. De woonwensen vanuit de dorpen zijn geprioriteerd. Begin december is in de raad het concept Woonprogramma + bijbehorende prioriteitenlijst (fase 1 en fase 2) behandeld. (zie ook Prog. 4)
		Er wordt een Pilot Gebiedsgericht werken uitgevoerd		De pilot Gebiedsgericht Werken (Waddenkust) is in 2021 voortgezet. Koehool-Lauwersmeer: Wensen en ideeën voor het gebied Holwerd-Ternaard en Wierum-Moddergat zijn via terugkoppelsessies besproken met de betrokken stakeholders. Het Wetterskip heeft een voorkeursalternatief gepresenteerd met een doorkijk naar de volgende fase. Het opstellen van een dorpsagenda voor Paesens-Moddergat is gestart. In oktober hebben dorpen aan de kust hun plannen voor Sense of Place gepresenteerd aan de raad: - Camera Batavia (Ternaard) - Kromme Horne (Wierum) - Lightlines (Ferwert) Terp fan de Takomst (Blije) is gepresenteerd als best practice.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		<p>In het kader van de implementatie Omgevingswet wordt een organisatieontwikkelingsprogramma uitgevoerd gericht op een andere manier van werken (participatieve werkwijze)</p>		<p>Er is een uitgebreid opleidingsprogramma uitgevoerd.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Basiscursus Omgevingswet: 187 medewerkers hebben toegang gekregen tot de online cursus. 2. Verdiepende cursus: modulair pakket is uitgerold voor de vakspecialisten. Deze is gestart in het najaar van 2021 en loopt door in 2022. <p>In de cursussen wordt aandacht besteed aan de participatieve manier van werken.</p> <p>Er is een participatiekader opgesteld als eerste stap voor het op te stellen participatiebeleid.</p>
202	Beter passend voorzieningenniveau			
	<p>De maatschappelijke voorzieningen (voor sport, cultuur en ontmoeten) zijn toekomstbestendig: betaalbaar en bereikbaar</p>	<p>In verband met de vrijval van een aantal gebouwen wordt in Ferwert een gebiedsgericht proces doorlopen met inwoners, dorpen en initiatiefnemers, gericht op een toekomstbestendige voorzieningestructuur.</p>		<p>Het proces vanerschikking van voorzieningen is doorlopen en heeft deels tot resultaat geleid. Uit onderzoek bleek dat het gebouw van het Dockingacollege in te slechte staat verkeerde om voor andere functies. Het moest gesloopt worden.</p> <p>Er is een proces met het dorp doorlopen. De uitkomst daarvan is verkoop gemeentehuis. Hierbij speelden de ontwikkelingen rondom het gemeentehuis Kollum en het Didamarrest een rol.</p> <p>De harmonisatie van sportvoorzieningen is succesvol uitgevoerd.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		<p>Initiatieven vanuit de samenleving gericht op een toekomstbestendige voorzieningenstructuur worden gestimuleerd. De ontwikkeling 'Hallum' wordt gefaciliteerd en ondersteund binnen de bestaande financiële randvoorwaarden.</p>		<p>Diverse initiatieven vanuit het dorpen en wijkenfonds zijn ondersteund. De DOM's (8 dorpen) zijn in 2021 iets minder actief geweest. Er zijn inmiddels 8 2.0- en 4 1.0 DOM-dorpen. Project Bruisend Hart is in uitvoering.</p>
	<p>De scholen zijn toekomstbestendig, betaalbaar en blijven goed bereikbaar voor leerlingen</p>	<p>In 2021 wordt op basis van vastgesteld Integraal Huisvestingsplan de planning beoordeeld en wordt afgestemd welk project opgepakt/uitgevoerd wordt.</p>		<p>Het huisvestingsprogramma 2022 is vastgesteld. Hierin zijn financiële middelen beschikbaar gesteld voor de onuitstelbare projecten. Dit zijn vervangende nieuwbouw van de Pionier, de Fjouwerhoeke en permanente uitbreiding van Campus Kollum. Het IHP is geüpdatet, uitgangspunt is dat de financiën in 2022 in de begroting worden verwerkt.</p>
	<p>Onderwijs-, voorschoolse en andere maatschappelijke voorzieningen worden waar mogelijk geclusterd met het oog op meer samenwerking (ook met jeugdzorg) en multifunctioneel gebruik.</p>	<p>In 2021 is voor één locatie de clustering van maatschappelijke voorzieningen in uitvoering.</p>		<p>Bij de nieuwbouw van de Pionier en de Fjouwerhoeke zijn ook middelen beschikbaar gesteld voor realisatie van ruimte voor kinderopvang, naar model van Oosternijkerk wordt de investering terugverdiend middels huur. In Kollum is een onderzoek afgerond om de uitbreiding van de Campus te combineren met andere kind- en onderwijsgerelateerde voorzieningen. Voor deze drie nieuwbouwprojecten zijn we in aanloop naar de nieuwbouw met schoolbesturen en overige betrokken maatschappelijke partijen in gesprek.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				In Oosternijkerk is de bouw van de nieuwe school + kinderopvang in volle gang. Verwachte oplevering voorjaar 2022. In Holwerd is het gezamenlijke plan (MFA, school, gemeente) voor bouw van de school bij het MFA gereed gekomen en de aanbesteding is afgerond. Verwachte start bouw februari 2022.
		Er wordt een proces doorlopen om te komen tot concentratie van onderwijsvoorzieningen (scholenpark) voor de regio in Dokkum.		Er is een procesnotitie Scholenpark vastgesteld. De eerste stappen richting een gezamenlijke visie zijn gezet.
203.1	Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst			
	Alle kinderen hebben in 2022 kennis gemaakt met nieuwe (technologische) ontwikkelingen en vaardigheden kunnen ontwikkelen die van belang zijn voor een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.	De gemeente faciliteert en stimuleert sterk techniek onderwijs in basis- en voortgezet onderwijs. De gemeente brengt partijen daartoe samen en zoekt aansluiting bij de Versnellingsagenda.		Projecten op het gebied van technologie en zorg zijn onderdeel geworden van de Regiodeal. De gemeente is betrokken bij 'sterk techniek onderwijs'. Alle scholen participeren hierin.
203.2	Jongeren in de gelegenheid stellen hun talenten op het gebied van cultuur te ontdekken			
	Het aantal leerlingen van het primair- en voortgezet onderwijs dat gedurende hun schoolloopbaan in aanraking komt met meerdere culturele activiteiten is in 2022 met 5% toegenomen t.o.v. 2018.	Opus3 zet i.s.m.de Wâldsang als vervolg op UurCultuur een gevarieerd cultuuraanbod voor het basisonderwijs op (onderdeel van de Cultuurnota).		De cultuurcoördinator heeft met Opus3 en een aantal partners gewerkt aan een breed cultuuraanbod voor de scholen voor schooljaar '21 / '22. I.v.m corona is de uitvoering zeer beperkt geweest.
204.1	Versterken van de culturele identiteit			
	Initiatieven en activiteiten zijn beter op elkaar afgestemd / met elkaar verbonden. Mensen vinden elkaar bij het voorbereiden van en bezoeken van culturele activiteiten.	Activiteiten uit de nieuwe Cultuurnota worden uitgevoerd.		Cultuurnota wordt in januari 2022 vastgesteld.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Het aantal scholen dat aandacht besteedt aan de cultuurhistorie van de regio is in 2022 toegenomen met 5% t.o.v. 2018.	In overleg met Markant Friesland de samenwerking tussen scholen, lokale musea en andere erfgoedinstellingen stimuleren.		Opgenomen in nieuwe beleidsplan van Markant Friesland. In verband met de coronamaatregelen laten de meeste scholen geen mensen van buiten toe. Een groot aantal basisscholen heeft deelgenomen aan de activiteiten rond de Wadopera 'Peter Grimes'.
204.2	Behâld en fuortsterkjen fan de meartaligens, wêrûnder Frysk en streekeigen talen			
	It tal trijetalige skoallen is yn 2024, neffens 2017, ferdûbele.	Basisskoallen stimulearje om Frysk taalbelied in plak yn harren skoalbelied te jaan en harren stimulearje oan te slûten by it Netwurk Meartaligens.		In novimber hat de 15e edysje fan Jou in bern in boek plakfûn. I.f.m. korona is der net in soad kontakt west mei skoallen, dit wurdt yn 2022 wer oppakt.
	Yn 2024 bin alle pjutteropfanglokaasjes en bernedeiferbliuwen twatalich sertifisearre.	Yn gearwurking mei it SFBO organisaasjes stimulearje twatalich te wurden. Dit jildt benammen foar nije organisaasjes.		Trochrinnend proses: der binne trije nije plakken yn Noardeast-Fryslân bykaam: <ul style="list-style-type: none"> • Muntsjesyl, PO De Babbelaartjes • Dokkum, PO De Burgerskoalle • Burum, BDF en POF Petteflet
	De sichtberens fan it Frysk yn 'e gemeente en de gemeentlike organisaasje fergrutsje	Kursussen Frysk foar it persoanlik.		Der binne yn oktober 5 kursussen fan start gear mei yn totaal 40 dielnimmers. Dêrneist hat de gemeente meidien oan it project Werspegelje: 'spiegelgedichten' binne opplakt op de spiegels by de iepenbier tagonklike húskes rûnom yn de gemeente. Nije meiwurkers krije in wolkomspakket as se starte. Dêr sit in twatalich wolkomswurd fan Henk Verbunt yn. Ek stiet der by de praktyske ynformaasje in alinea hoe om te gear mei it Frysk. Der is in enkête hâlden ûnder de meiwurkers oer de behearsking en it gebrûk fan it Frysk

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Yn 2021 wurdt wurke oan aktiviteiten foar it behâlden fan de streekeigen taalkultueren (ûnder oaren it Dokkumers, Kollumers en Pompsters).	Nei ynventarisasasje fan de gegevens oer de ferskillende talen yn de gemeente en it meitsjen fan harmonisearre taalbelied Frysk sept 2020 wurdt fierder útfiering jûn oan de aktiviteiten sa as neamd yn dizze beliedsnota.		De provinsje Fryslân hat oan de gemeente in subsydzje fan € 32.000 beskikber stelt foar de útfiering fan de nije taalnota Frysk. Sûnt maart is in eksterne meiwurker dwaande mei in útfieringsplan. De folgende aktiviteiten oangeande streektalen binne útfierd: Projekt Keimpe op Reis. projekt foar horeka-ûndernimmers, bern krije in meartalige place-mate en in lêsbokje. Der is ek in ferzje yn it Dokkumers makke. Der is in wurkgroep Streektalen oprjochte: De Streektaal Stipers fan Noardeast-Fryslân. De wurkgroep bestiet út fertsjintwurdigers fan belanghawwende organisaasjes en ynwenners mei ynteresse foar taal.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Sociale verbondenheid</i>
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022
<i>Vorzieningenniveau</i>
Agenda voor onderwijsvoorzieningen in Noordoost Fryslân (2017)
Atlas van Noordoost Fryslân Eindrapport (sept. 2015)
Naar een regionaal voorzieningsverspreidingsmodel in Noordoost Fryslân 2010-2030 (jan. 2014)
Naar een regionale ontwikkelagenda voor onderwijsvoorzieningen in NO Friesland; Verkennend masterplan huisvesting DDFK
<i>Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)</i>
Kennislab
<i>Verbondenheid met het gebied</i>
Nota Frysk Taalbelied Noardeast-Fryslân "Mei elkoar foarút mei it Frysk"
Nog op te stellen Cultuurnota Noardeast-Fryslân

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Roobol	Verzorgt het openbaar onderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs
Elan Onderwijsgroep	Verzorgt het openbaar onderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Noardeast-Fryslân	Nederland	Peildatum
Niet-Sporters	%	2020	60,90	49,30	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Niet-Sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 2: Mienskip

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
201 Voorzieningen	0	0	0	0
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	44	276	352	76
203 Sport	70	253	236	-17
204 Cultuur	44	116	71	-45
Totaal baten	158	645	659	15
Lasten				
201 Voorzieningen	-301	-1.157	-876	280
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	-3.454	-3.992	-3.855	137
203 Sport	-301	-863	-600	262
204 Cultuur	-3.426	-3.986	-3.885	102
Totaal lasten	-7.481	-9.998	-9.216	782
Saldo baten en lasten	-7.324	-9.353	-8.557	796
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	277	2.286	1.612	-674
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	277	2.286	1.612	-674
Resultaat	-7.047	-7.067	-6.945	122

Toelichting op de verschillen Programma 2: Mienskip

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		15
201 Voorzieningen		0
Geen verschillen.	I	0
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid		76
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	76
203 Sport		-17

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000	
In 2021 zijn er voor het Sportakkoord en Preventieakkoorden middelen ontvangen van het rijk. De middelen zijn in 2021 niet volledig uitgegeven en wordt doorgeschoven naar 2022. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat. Zie ook de toelichting bij de lasten.	I	-122	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	105	
204 Cultuur			-45
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-45	
Lasten			781
201 Voorzieningen			280
Voor een periode van 4 jaar is het Dorpen en Wijkenfonds ingesteld. Van daaruit worden twee subsidieregelingen bekostigd. De ene regeling heeft betrekking op een bijdrage aan dorpsbelangen voor algemene ondersteuning en de andere is een regeling op basis waarvan dorpsbelangen en wijkraden een aanvraag voor incidentele subsidies kunnen doen. In 2022 is minder aangevraagd dan er op basis van het subsidieplafond beschikbaar was. De budgetten leefbaarheid worden gedekt uit de Algemene reserve en uit de Reserve Ontwikkelfonds. De budgetten zijn niet volledig besteed. Minder kosten betekent een lagere onttrekking uit de reserves. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	176	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	104	
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid			137
De raad heeft in 2019 middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen en uitvoeren van het integraal huisvestingsplan (IHP). In 2021 zijn er geen middelen voor uitgegeven. Voor het afronden van de uitvoering is nog € 65.000 nodig in 2022. De kosten worden gedekt uit de Algemene reserve. Geen kosten betekent geen onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	132	
Met de 4 schoolbesturen heeft uitgebreid overleg plaatsgevonden om de contouren duidelijk te krijgen voor de voorbereiding van het scholenpark Dokkum. Dit traject kostte meer afstemming en tijd dan in eerste instantie gedacht. De voorbereiding is gestart in 2022. De kosten worden gedekt uit de Algemene reserve. Geen kosten betekent geen onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	100	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-95	
203 Sport			262
In 2021 zijn er voor het Sportakkoord en Preventieakkoorden middelen ontvangen van het rijk. De middelen zijn in 2021 niet volledig uitgegeven en wordt doorgeschoven naar 2022. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat. Zie ook de toelichting bij de baten.	I	122	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	140	
204 Cultuur			102
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	102	
Saldo baten en lasten			796

Specificatie reserveringen Programma 2: Mienskip

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	0
Onttrekkingen	-674
Algemene reserve	-528
Voor leefbaarheidsinitiatieven was in 2021 € 186.000 beschikbaar, hiervan is € 51.000 besteed.	-135
Met de 4 schoolbesturen heeft uitgebreid overleg plaatsgevonden om de contouren duidelijk te krijgen van de voorbereiding van het scholenpark Dokkum. Dit traject kostte meer afstemming en tijd dan in eerste instantie gedacht. De voorbereiding is gestart in 2022.	-100
De raad heeft in 2019 middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen en uitvoeren van het integraal huisvestingsplan (IHP). In 2021 zijn er geen middelen voor uitgegeven. .	-132
De werkelijke kosten van de Binck Tour waren lager waardoor een deel van de claim op de algemene reserve kan komen te vervallen.	-78
Verschillen kleiner dan € 100.000.	-83
Reserve ontwikkelfonds	-41
Verschillen kleiner dan € 100.000.	-41
Reserve Coronacompensatie	-120
Verschillen kleiner dan € 100.000.	-120
Overige reserves	15
Verschillen kleiner dan € 100.000.	15
Totaal Reserveringen	-674

Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

Portefeuillehouder(s): J.D. de Vries

Inleiding:

De transitie als gevolg van het in werking treden van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet heeft de afgelopen jaren van onze inwoners/cliënten, zorgaanbieders, hulpverleners en gemeente grote inspanningen gevergd. Ook in de toekomst blijven deze inspanningen van de partijen gevraagd om het sociale domein verder te transformeren. Met de transformatie van het sociaal domein wordt beoogd een nieuwe inrichting van ons zorgstelsel tot stand te brengen. Met deze transformatie van het sociaal domein willen we bereiken dat mensen zelfredzaam en samen redzaam zijn en zelf de regie over hun leven kunnen behouden. De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van hulp en ondersteuning aan die inwoners die niet in staat zijn dit op eigen kracht te doen.

Vanaf 2019 wordt deze transformatie verder vormgegeven door de inzet op preventie, participatie en meedoen in de samenleving. Het transformeren van het sociale domein is een continu proces waar tezamen met inwoners, zorgaanbieders en overige belanghebbenden vorm aan moet worden gegeven. Eén van de opbrengsten van de programmamarkt 2019, is dat samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen als erg belangrijk wordt gevonden. Ook de bekendheid en zichtbaarheid van de diverse partijen is als aandachtspunt benoemd tijdens de programmamarkt. Vanuit de coalitieagenda zal de komende periode-met name- ingezet worden op een doelgerichte, proactieve aanpak van armoede. Dat geldt eveneens voor een preventieve aanpak voor gezondheid.

De gemeente Noardeast-Fryslân streeft naar een samenleving waar inwoners de mogelijkheid hebben om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen. Binnen dit programma worden onze inwoners gestimuleerd om zoveel mogelijk te participeren in de samenleving.

Hoofddoelstelling:

Inwoners in onze gemeente hebben de mogelijkheid om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: langer leven in gezondheid

Kerdoel

Langer leven in goede gezondheid

Speerpunten:

Verbeteren van de leefstijl:

- voorkomen onverantwoord gebruik van verslavende middelen als alcohol, drugs en tabak;
- verbeteren psychisch welbevinden;
- meer inwoners op gezond gewicht;
- verbeteren toegang tot zorg.

Onderwerp: meer maatschappelijke participatie

Kerdoel

Meer maatschappelijke participatie

Speerpunten:

- zinvolle besteding van de dag;
- inkomen zekerstellen;
- schulden voorkomen;

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

- ondersteunen van mantelzorgers;
- bevorderen vrijwillige inzet;
- eenzaamheid/sociaal isolement tegenaan;
- vermindering laaggeletterdheid;
- ondersteuning bij zorgvraag.

Onderwerp: gunstiger opvoedklimaat

Kerdoel

Gunstiger opvoedklimaat

Speerpunten:

- veilige passende leer- en leefomgeving (thuis en op school);
- versterken ouderschap;
- alle kinderen kunnen meedoen.

De financiële mogelijkheden binnen het sociaal domein zijn niet onbeperkt. Sterker nog, sinds de decentralisatie hebben we te maken met financiële tekorten. De beperkte financiële mogelijkheden hebben rechtsreeks invloed op onze ambities voor de komende jaren. Dit kan leiden tot een (tussentijdse) aanpassing van ons ambitieniveau.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
301	Gezondere levensstijl			
	Gezond gewicht (bewegen en voeding) In 2021 is het overgewicht onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op gezond gewicht van het nieuwe Gezondheidsbeleid (2020-2025), dat in 2020 aan de raad wordt aangeboden).		Het beleidsplan is door de Raad vastgesteld. De activiteiten liggen op koers. Over het gestelde smartdoel kunnen we zeggen dat er geen afname, maar een toename waar te nemen is. Deze toenemende trend is ingezet sinds 1981 en is landelijk.
		Uitvoering van het basistakenpakket en het aanvullende pakket door GGD-Fryslân 2021. (Aanvullende pakket wordt jaarlijks herzien), gericht op gezond gewicht.		Het beleidsplan is door de Raad vastgesteld. Aan de uitvoering van het basispakket als activiteit is voldaan. Dit behoort tot de reguliere werkwijze en taak van de GGD.
		JOGG gemeente worden (Jongeren op gezond gewicht); een programmatische aanpak waarbij bestaande en nieuwe initiatieven bijeengebracht worden, gericht op gezonde voeding en levensstijl).		Met ingang van 25 maart 2021 is de gemeente, ook een JOGG gemeente geworden. Deze activiteit is afgerond.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Uitvoeren projecten vanuit GIDS (terugdringen van gezondheidsachterstanden, met speciale aandacht voor lage sociale economische status).		De status t.o.v. de 2 ^e rapportage is ongewijzigd. Projecten vinden reguliere doorgang.
	Alcohol en Drugs (middelen gebruik) en Rookvrije generatie In 2021 is het middelen gebruik onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op middelengebruik en rookvrije generatie, van het nieuwe Gezondheidsbeleid (2020-2025).		De status t.o.v. de 2 ^e rapportage is ongewijzigd. Projecten, werkgroepen en activiteiten vinden hun doorgang. De voortgang op het gesteld smartdoel: - Alcohol: onder jongeren 12-15 is er sinds 2011 een sterk dalende trend waarneembaar. Onder jongeren van 16-18 is het percentage licht dalende. Onder de volwassenen is de trend dalende. Dit is overigens een landelijke trend; - Roken: onder volwassenen is er al 10 jaar een dalende trend (landelijk) waar te nemen. Onder jongeren eveneens, al vlakt de daling tussen 2019 en 2021 af; - Drugsgebruik: Cannabisgebruik onder volwassenen kende een lichte stijging tussen 2019 en 2021, eveneens onder jongeren. Het gebruik van harddrugs is gedaald in de afgelopen jaren.
		Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op middelengebruik en rookvrije generatie, van het Preventie en Handhavingsplan 2020-2023.		Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid. VNN, Het samenwerkingsverband Mei fêste hân en de GGD zijn partners die een rol spelen in de uitvoering van het activiteitenprogramma.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	<p>Psychosociale gezondheid In 2021 zijn depressie gevoelens onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.</p>	<p>Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op psychosociale gezondheid van het nieuwe Gezondheidsbeleid 2020-2025 (dat in 2020 aan de raad wordt aangeboden).</p>		<p>Het nieuwe beleidsplan is door de Raad vastgesteld. Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid.</p> <p>M.b.t. het smartdoel kunnen we stellen dat er geen afnemende, maar een stabiele trend waarneembaar is, gebaseerd op landelijke cijfers. In 2021 is er zelfs sprake van een lichte stijging, mogelijk veroorzaakt door de Coronapandemie.</p>
		<p>Uitvoering activiteitenprogramma 2021 'Mei fêste hân' gericht op grensoverschrijdend gedrag en cyberpesten.</p>		<p>De status t.o.v. de 2^e rapportage is ongewijzigd. Via het project Mei fêste hân worden scholen gemotiveerd initiatieven op te pakken. Nu de scholen weer volledig open zijn worden activiteiten weer opgestart en uitgevoerd zoals gepland. Met inachtneming van de RIVM richtlijnen.</p>
302	Meer maatschappelijke participatie			
	<p>Het aantal huishoudens dat binnen de gemeente in armoede leeft neemt af. Het aantal huishoudens dat in 2021 van een (langdurig) laag inkomen moet leven is 3,2%.</p>	<p>Aanpak armoede wordt verder geïntensiveerd met de volgende specifieke activiteiten in 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen en uitvoeren van nieuw vast te stellen integraal en kindgericht armoedebeleid; • Inzet van minimacoaches. 		<p>Het actieplan Integraal en kindgericht armoede- en schuldenbeleid 2022-2026 is 16 december 2021 vastgesteld door de Raad.</p> <p>Met ingang van maart 2021 zijn drie minimacoaches ingezet binnen de ambtelijke organisatie. Zij voeren onder andere vroeg signalering uit en zetten De Voorzieningen Wijzer in. De genoemde activiteiten zijn hiermee afgerond.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		<p>Aanpak van schulden wordt verder geïntensiveerd met de volgende specifieke activiteiten in 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterken samenwerking schuldhulpverlening, zowel intern (Geb.team) als met derden (woningstichtingen); • Intensiveren van vroegsignalering; • Inzetten op preventie. 		<p>De voortgang m.b.t. het smartdoel: in 2019 was dit 3,3% en in 2020 2,9% (CBS) Over 2021 zijn er nog geen cijfers beschikbaar. De dalende trend is zowel landelijk als provinciaal waarneembaar.</p> <p>Het projectplan Vroegsignalering en preventie is door het college vastgesteld. Er is een start gemaakt met de uitvoering van het plan. Met woningcorporaties zijn convenanten gesloten om de samenwerking te versterken. Binnen het project wordt intensief gewerkt aan interne samenwerking. Om in te zetten op preventie sluiten we aan bij de Nederlandse Schuldhulproute.</p> <p>Daarnaast is een aanvraag gedaan om lid te worden van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) om de kwaliteit van schuldhulpverlening te waarborgen en samenwerking met ketenpartners te intensiveren. We liggen goed op koers. De genoemde activiteiten zijn onderdeel geworden van de reguliere werkwijze.</p>
	<p>Het percentage inwoners dat als vrijwilliger actief is bedraagt eind 2022 45%. Dat houdt een stijging in van 3% t.o.v. 2020. NB Friesland kent het hoogste % vrijwilligers landelijk.</p>	<p>Inzet werk- en activiteitenprogramma Stichting het Bolwerk/Timpaan.</p>		<p>De status t.o.v. de 2^e rapportage is ongewijzigd.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		<p>In 2021 zijn er nieuw uitgangspunten voor het welzijnsbeleid (2021-2024) bepaald inclusief bijbehorende activiteiten, waarbij ingezet wordt op álle speerpunten benoemd in dit kerndoel. Het welzijnsbeleid omvat mantelzorg, volwassenen / ouderenwerk, jongerenwerk, vrijwillige inzet en samenlevingsopbouw.</p>		<p>Deze planning is niet gehaald. Het integraal kader wordt in samenwerking met de Welzijnspartijen het Bolwerk en Timpaan opgesteld. Dit neemt meer tijd, dan op voorhand ingeschat.</p>
	<p>Het aantal inwoners dat zich sociaal en emotioneel eenzaam voelt neemt af met 5% van 39% (in 2020) naar 34% (in 2022).</p>	<p>Inzet werk- en activiteitenprogramma Stichting het Bolwerk/Timpaan.</p>		<p>Het reguliere programma en werkplan van het Bolwerk en Timpaan wordt uitgevoerd. Buurtkamers zijn en waren gedurende de lockdown periode geopend en actief, echter terughoudend in hun activiteiten als gevolg van de richtlijnen. Daarnaast wordt er met de coalitie 'Kom Erbij' en het Rijksprogramma 'Een tegen eenzaamheid' ingezet voor de aanpak tegen eenzaamheid. M.b.t. het smartdoel: Dit doel is niet behaald. Het percentage is gestegen tot 41% (stand eind 2020). Deze stijging is een landelijke trend. De Coronapandemie is o.a. een aanleiding van deze stijging. De eindcijfers over 2021 zijn nog niet bekend.</p>
	<p>Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de locaties en trainingen om te willen leren is in 2021 t.o.v. 2020 toegenomen met 5%.</p>	<p>Er worden i.s.m. met partners themamiddagen en cursussen georganiseerd om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen en een goede doorverwijzing te realiseren (digitaalhuisplus).</p>		<p>Er worden doorlopend (reguliere) activiteiten georganiseerd en aangeboden. Dit in samenwerking met Bibliotheken, basisscholen, Dokwurk en Vluchtelingenwerk.</p> <p>Deze activiteiten zijn inmiddels weer volledig opgestart. Met uitzondering van de laatste weken in 2021 (lockdown).</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
303	Gunstiger opvoedklimaat			
	Eind 2021 zijn alle kinderen vóór de schoolgerechtigde leeftijd in beeld t.b.v. een afgestemde aanpak.	Zorgcoördinatoren/pedagogen worden ingezet om het kind in beeld te brengen en vroegtijdige achterstand te kunnen signaleren (0-4 jaar).		De zorg coördinatoren en pedagogen worden doorlopend ingezet en bevestigd m.b.t. deze doelen. Het betreft hier een reguliere inzet vanuit de GGD. Doelen, resultaten en voortgang worden geborgd in de frequente overleggen en reguliere samenwerking met de peuteropvangorganisaties. De opgenomen activiteiten zijn ingezet en uitgevoerd. Het gestelde Smartdoel is een wettelijke taak waaraan blijvend voldaan wordt.
		Inzet op onderwijszorgarrangementen met de scholen: <ul style="list-style-type: none"> • Vanuit gemeente: Samenwerking met SBO De Twine en Dockinga • In ANNO verband: Uitvoering activiteiten 2021 voortvloeiend uit 'Kompas werkgemeenschap passende ontwikkeling' en 'Programma werkgemeenschap passend onderwijs' (ANNO-samenwerking). • In provinciaal verband: Actieplan Fryske bern. • Landelijk: deelname als inspiratieregio aan het project 'Met andere ogen', 		Onderwijs en zorg vinden elkaar regulier en frequent in de opgezette werkgroepen Onderwijs en Zorg en taal/VVE/laaggeletterdheid. Onderwijs en zorg wordt opgepakt en ontwikkeld in de pilots met scholen die onder de vlag van Foar Fryske Bern, ANNO en NO als inspiratieregio worden opgezet en dit jaar van start zijn gegaan. We liggen goed op koers. Het project verloopt en vordert volgens planning en wordt voortgezet in het opvolgende jaar. Beide colleges zijn in november akkoord gegaan met het actieplan (vierjarenplan). Alle uitgangspunten zijn vastgelegd.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Eind 2021 wordt er op basis van een convenant samengewerkt met alle huisartspraktijken.	Realisatie project samenwerken huisartsenpraktijken en praktijkondersteuners.	✓	Het project is afgerond en het doel is behaald. En heeft inmiddels de status van reguliere werkwijze gekregen.
	De problematiek van kinderen die worden geconfronteerd met een echtscheidingssituatie wordt tot een minimum beperkt.	Resultaten bereiken via een actieve deelname aan het provinciale programma: <ul style="list-style-type: none"> • Kind in beeld bij echtscheiding, onderdeel van Foar Fryske Bêrn, en de methode van Sociale Innovatie. (Zie: www.foarfryskebern.nl). 	✓	<p>Het programma Geweld hoort Nergens Thuis wordt met een jaar verlengd, waardoor het fries actieplan en het project 'Samenwerken aan Veiligheid' ook nog een jaar doorloopt.</p> <p>Eind 2021 zijn de eerste tastbare resultaten van het project opgeleverd, namelijk eenduidig veiligheidsplan en handleiding, die ook geïmplementeerd is. Daarnaast is de regiovisie 'Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties – Fryslân' geactualiseerd en vastgesteld. Aandachtsfunctionarissen zijn gepositioneerd en daar is binnen de organisatie bekendheid aan gegeven. We nemen actief deel aan het provinciale programma Kind in beeld bij echtscheiding. Ook maken wij gebruik van het aanbod voor deskundigheidsbevordering die vanuit dit programma beschikbaar wordt gesteld. Met deze resultaten kunnen we de gestelde activiteit als afgerond beschouwen. In 2022 ligt de focus in het project op verbeterlagen in de veiligheidscyclus binnen casuïstiek en wordt de gefaseerde ketenzorg doorontwikkeld.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
304	Beter organiseren zorg, welzijn en ondersteuning om dit duurzaam, bereikbaar en betaalbaar te houden			
	Sturinginstrumentarium sociaal domein geïmplementeerd inclusief periodieke rapportagestructuur (2021) (ter ombuiging van tekorten en ter vergroting van inzicht en sturingsmogelijkheden).	Implementatie overleg- en rapportagestructuur gebaseerd op sturingsgegevens begin 2021 (De sturingsinformatie zelf is geen onderdeel van het programma maar van de bedrijfsvoering).		Deze activiteit kan als afgerond worden beschouwd.
		Project kostenbeheersing in sociaal domein in 2021 afgerond en geëvalueerd.		Deze activiteit kan als afgerond worden beschouwd.
		Uitvoering project Wending Eerste evaluatie van project de Wending voorjaar 2021.		Begin 2021 heeft er een herstart plaatsgevonden. Er is een nieuwe (interne) projectleider aangesteld. Vanwege Corona en de restricties heeft dit project vertraging opgelopen. Ondanks de recente lockdown heeft het project een impuls gekregen en wordt intensiever gekoppeld aan de Verbeteragenda. Gebied – en integraal gericht werken zijn als prioritair aangemerkt binnen het project.
		De Sociale bouwmarkt: uitwerking van concept de sociale bouwmarkt (innovatief participatief traject voor het beter organiseren van de toegang tot de zorg).		Het project is weliswaar gestopt. Maar de uitkomsten uit Fase 1 worden op/mee genomen in de lopende digitaliseringsprojecten en vormgeving van de gemeentelijke website.
		In 2022 wordt 50% van onze diensten voor enkelvoudige producten digitaal verleend.	Digitaliseringsproject 2021.	

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Gebiedsteams gaan in 2021 in het gebied werken met betrokken organisaties en inwoners (om zorg, welzijn en ondersteuning samen en zo dichtbij mogelijk te organiseren).	In samenwerking met bewoners opstellen gebiedsanalyses per gebied ter voorbereiding op gebiedsplannen. (één van de resultaten van project Wending).		Begin 2021 heeft er een herstart plaatsgevonden. Er is een nieuwe (interne) projectleider is aangesteld. Vanwege Corona en de restricties heeft dit project vertraging opgelopen. Ondanks de recente lockdown heeft het project een impuls gekregen en wordt intensiever gekoppeld aan de Verbeter – en huisvestingsagenda. Gebied – en integraal gericht werken zijn als prioritair aangemerkt binnen het project.
		Benutten laagdrempelige voorzieningen voor ontmoeting en dagbesteding.		Het toetsingskader is opgeleverd en er wordt inmiddels mee gewerkt en op gestuurd. We liggen goed op koers m.b.t. de genoemde activiteit. De opgave en opdracht voor de komende tijd is een verhoogde deelname bewerkstelligen van cliënten aan deze voorzieningen.
		Uitvoering activiteiten 2021 voortvloeiend uit nieuwe uitgangspunten voor het welzijnsbeleid (2021-2024).		De uitgangspunten van het integraal kader zijn opgesteld. Dit in samenwerking met de Welzijnspartijen het Bolwerk en Timpaan. De middelen om extra te investeren in het jongerenwerk zijn verwerkt in de begroting. Niet alle doelstellingen zijn behaald, maar de kaders en middelen zijn gerealiseerd.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Langer leven in goede gezondheid</i>
Gezondheidsbeleid 2014-2017
In concept:
Gezondheidsbeleid/handhavingsbeleid
<i>Meer maatschappelijke participatie</i>
Kadernota "samen leven, sterk voor elkaar" (2013)
Algemeen deel uitvoeringsplan (2014)
Uitvoeringsplan Participatiewet (2014)
Uitvoeringsplan WMO (2014)
Fan Wearde, mantelzorgbeleid (2016)

Onderwerp beleidsdocumenten
“Het nieuwe jongerenwerken DDFK”
In Concept
Beleid sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) 2018/(2019)
Armoedebeleid (2018/2019)
Beleid terugvordering en verhaal, verificatiebeleid en handhavingsbeleid sociaal domein
Herijking Participatiebeleid
Visiedocument wonen en zorg
Visiedocument gebiedsteam (toegang)
Notitie Harmonisatie Welzijnswerk; Welzijnsbeleid 2021-2024 (in ontwikkeling)
<i>Gunstiger opvoedklimaat</i>
Uitvoeringsplan Jeugdwet (2014)
Lokaal actieplan Huiselijk geweld en kindermishandeling

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Werk-en Leerbedrijf NEF	Uitvoering geven aan de Participatiewet.
Veiligheidsregio Fryslân onderdeel GGD Fryslân	Gezondheidsdienst van de Friese gemeenten ter bevordering van de gezondheidssituatie en leefstijl van inwoners.
Sociaal Domein Fryslân	Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van de wettelijke taken op deze terreinen doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren. Vanuit SDF participeren wij ook in ‘Foar Fryske Bern’.
Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân	De gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytsjerksteradiel en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer in de regio Noordoost Fryslân. Dit om de leefbaarheid te vergroten.

Uniforme beleids-indicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Noardeast-Fryslân	Nederland	Peildatum
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2020	2,90	2,70	01-03-2022
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	17,00	26,00	01-03-2022
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2020	1,00	1,70	01-03-2022
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2020	595,40	795,90	01-03-2022
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2020	1,00	1,00	01-03-2022
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2020	4,00	6,00	01-03-2022
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2020	68,30	68,40	01-03-2022
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2020	2,00	2,00	01-03-2022

Uniforme beleids-indicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Noardeast-Fryslân	Nederland	Peildatum
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2021	289,10	349,50	01-03-2022
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2020	157,10	202,00	01-03-2022
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	9,10	10,50	01-03-2022
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	1,30	1,10	01-03-2022
Jongeren met jeugd-reclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2021	0,20	0,30	01-03-2022
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2021	690,00	649,00	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.	DUO
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.	DUO
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2020" staat voor schooljaar "2019/2020".	Ingrado
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	LISA
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	CBS

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar.	CBS
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.	CBS

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst.	CBS
Jongeren met jeugd-reclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.	CBS

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.	GMSD

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar- rekening	Saldo
Baten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	465	661	668	8
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)	0	51	52	1
303 Inkomensondersteuning	16.000	19.969	18.523	-1.446
304 Participatie	0	0	51	51
305 Jeugdwet	0	0	90	90
306 Gezondheid	0	0	15	15
307 Welzijnswerk	0	20	-74	-94
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	805	787	933	146
Totaal baten	17.270	21.488	20.260	-1.228
Lasten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	-15.071	-15.816	-14.701	1.115
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)	-456	-588	-521	67
303 Inkomensondersteuning	-19.088	-23.608	-20.884	2.724
304 Participatie	-13.871	-15.007	-15.258	-251
305 Jeugdwet	-14.038	-14.001	-15.121	-1.121
306 Gezondheid	-2.225	-2.250	-2.354	-104
307 Welzijnswerk	-768	-897	-791	106
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	-3.491	-3.378	-3.498	-121
Totaal lasten	-69.007	-75.543	-73.129	2.415
Saldo baten en lasten	-51.737	-54.055	-52.869	1.187
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	280	856	468	-388
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	280	856	468	-388
Resultaat	-51.457	-53.200	-52.401	799

Toelichting op de verschillen Programma 3: Soarch en Wolwêzen

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000	
Baten			-1.228
301 WMO		8	
Hogere opbrengst eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen WMO 18+ vanwege een groei van het aantal cliënten.	I	131	
De gelden voor ambulante begeleiding van de doelgroep maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zijn in 2021 verrekend met de kosten. Hierdoor vallen de baten lager uit (zie ook lastenkant)	I	-188	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	64	
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. gebiedsteam)		1	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	1	
303 Inkomensondersteuning		-1.446	
De beschikking van het Rijk voor de Participatiewet Bijstand is naar beneden bijgesteld. Voorlopig dekt het BUIG-budget het aantal verstrekkingen van uitkeringen en loonkostensubsidie.	I	-310	
De wijze waarop de Bijzondere Bijstand Zelfstandigen (BBZ) wordt gefinancierd, is per 1 januari 2020 gewijzigd. De financiering wordt in plaats van historische uitgaven, gebaseerd op objectieve factoren. Dit heeft een structureel nadelig effect. Voor 2022 en verder wordt dit nadeel meegenomen in de 1 ^e tussentijdse rapportage 2022	S	-116	
Er is sprake van minder aflossing op rentedragende leningen.	I	-99	
Gemeenten worden volledig financieel gecompenseerd voor de uitkeringskosten en uitvoeringskosten in het kader van de overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO). In 2021 vallen het aantal verstrekkingen lager uit dan begroot. Aan de lasten kant is er een evengrote overschrijding in de kosten, waardoor dit geen effect heeft op het resultaat.	I	-972	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	51	
304 Participatie		51	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	51	
305 Jeugdwet		90	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	90	
306 Gezondheid		15	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	15	
307 Welzijnswerk		-94	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-94	
308 Onderwijs		146	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	146	
Lasten			2.415
301 WMO		1.115	
Er heeft minder WMO vervoer plaatsgevonden dan begroot, waardoor het jaarresultaat van Jobinder lager uitvalt dan begroot.	I	166	

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
De gelden voor ambulante begeleiding van de doelgroep maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zijn in 2021 verrekend met de kosten. Hierdoor vallen de lasten lager uit (zie ook batenkant)	I	145
Door de openstelling van de Wet Langdurige Zorg (Wlz) zijn cliënten overgestapt vanuit Beschermd Wonen naar de Wet Langdurige Zorg. Hierdoor vallen de lasten lager uit.	I	542
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	262
302 Toegang zorg en ondersteuning		67
Verschillen kleiner dan € 100.000.		67
303 Inkomensondersteuning		2.724
De afgelopen jaren is een dalende lijn in het aantal bijstandsgerechtigden zichtbaar. Ook na een lichte stijging door de Coronacrisis, daalt deze lijn verder. De economische omstandigheden blijven onzeker, we verwachten op korte termijn geen ommekeer, maar blijven dit monitoren.	I	204
De afgelopen jaren is een dalende lijn in het aantal IOAW-gerechtigden zichtbaar. De economische omstandigheden blijven onzeker, we verwachten op korte termijn geen ommekeer, maar blijven dit monitoren.	I	287
Veel ondernemers maken in 2021 gebruik van de TOZO-regeling. De instroom Bbz is daardoor minimaal. De verwachting is dat vanwege het stopzetten van de TOZO-regeling het aantal Bbz-uitkeringen weer zal toenemen.	I	132
De uitgaven voor de uitkeringskosten en uitvoeringskosten in het kader van de TOZO, liggen lager dan de voorschotten die zijn ontvangen van het Rijk. Aan de baten kant is er een evengrote onderschrijding in de opbrengsten, waardoor dit geen effect heeft op het rekeningssaldo. Het overschot zal worden teruggevorderd.	I	972
In verband met de uitvoering van de TONK-regeling is een budgetwijziging gedaan. De uitgaven voor bijzondere bijstand liggen fors lager dan gedacht. De reguliere uitgaven voor de post bijzondere bijstand liggen in lijn met voorgaand jaar.	I	333
Een deel van het budget voor gemeentelijke armoedebeleid is gereserveerd voor nieuwe doelstellingen en ambities binnen het nieuwe beleidskader armoede. Dit beleidskader is in december 2021 vastgesteld. Vanwege nieuwe initiatieven worden uitgaven over de periode vanaf 2022 verder ingevuld.	I	364
Het aantal schuldhulpaanvragen loopt terug. We verwachten komende jaren wel een toename door het stoppen van overheidsmaatregelen vanwege de coronacrisis en stijgende consumentenprijzen. Daarnaast hebben kostenbesparende maatregelen een effect, zoals het zelf aanbieden van budgetbeheer.	I	167
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	265
304 Participatie		-251

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
In de algemene uitkering wordt rekening gehouden met bepaalde maatstaven voor deze taak. Dokwerk hanteert hierbij de werkelijke aantallen. Hierdoor ontstaat een verschil in de berekening van de bijdrage aan Dokwerk. De bijdrage voor de extra kosten zijn bij de decembercirculaire ontvangen in de algemene uitkering.	I	-252
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	1
305 Jeugdwet		-1.121
Vanwege meer complexe casussen in de specialistische jeugdzorg, vallen de kosten hoger uit dan begroot.	I	-727
De kosten voor hoogspecialistische zorg liggen flink hoger dan begroot, vanwege een afrekening over 2020 van € 266.000 en een hoger voorschot over 2021.	I	-375
De btw verrekening van SDF met de gemeente was niet begroot.	I	-115
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	96
306 Gezondheid		-104
Het budget algemene volksgezondheid is te laag ingeschat, waardoor een overschrijding ontstaat. Voor 2022 en verder wordt dit nadeel meegenomen in de 1 ^e tussentijdse rapportage 2022.	S	-101
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-3
307 Welzijnswerk		106
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	106
308 Onderwijs		-121
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-121
Saldo baten en lasten		1.187

Specificatie reserveringen Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	0
Onttrekkingen	-388
Algemene reserve	-64
Verschillen kleiner dan € 100.000.	-64
Reserve Coronacompensatie	-324
De uitgaven TONK zijn meegevallen en kunnen gedekt worden in de reguliere begroting. Hierdoor is geen onttrekking nodig uit de reserve	-313
Verschillen kleiner dan € 100.000.	-11
Totaal Reserveringen	-388

Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

Portefeuillehouder(s): J. Boerema

Inleiding:

Noardeast-Fryslân staat als nieuwe gemeente voor een grote opgave. Een gerichte economische aanpak moet er toe bijdragen dat de gemeente zich in totaliteit sterk ontwikkelt. In Noardeast-Fryslân zijn van oudsher de sectoren landbouw (met name agrifood), maakindustrie (in het bijzonder de metaalindustrie) en bouwnijverheid sterk aanwezig. Dit zijn de meest stuwende en innovatieve sectoren in de regio. Deze sectoren herbergen vele toppers die wereldwijd koploper zijn maar die bij het grote publiek niet bekend zijn.

In dat licht bezien is het verstandig om extra aandacht voor deze sterke sectoren binnen de gemeente te genereren vanwege hun innovatieve kracht en/of vanwege hun duurzame ontwikkelingspotentie. Het is dan ook noodzakelijk om deze krachten verder te ontwikkelen in samenhang met het onderwijs en de ondernemers. Daarnaast moeten de krachten gebundeld worden om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter te laten aansluiten.

Het faciliteren van het bedrijfsleven in vestigingsmogelijkheden en bereikbaarheid in zijn totaliteit heeft daarbij grote aandacht. Want door de komst van de Centrale As en daarmee een veel betere bereikbaarheid is een duidelijk waarneembare belangstelling voor bedrijfsvestiging op gang gekomen.

Daarnaast dient ingezet te worden op verdere ontwikkelingsruimte voor de bovenregionale positie van Dokkum en de centrumpositie van Kollum voor de leefbaarheid in de gehele gemeente. Ook ontwikkelmogelijkheden voor Hallum zijn in dit kader van belang.

Mogelijk is een insteek op een aantal duidelijke prioritaire onderdelen waarbinnen een aantal thema's van belang zijn als stimulering bedrijvigheid, opwaardering infrastructuur duurzame energie en voorzieningenniveau een te verkiezen strategie.

De gemeente Noardeast-Fryslân kan zich gelukkig prijzen met het gegeven dat ze naast een nationaal park (Lauwersmeer) een werelderfgoed (Waddenzee) en een Nationaal landschap (Noardlike Fryske Wâlden) kent. Zeer waardevolle elementen die een cruciale rol vervullen in het recreatieve en toeristische beleid. In een nog nader uit te werken beleidsplan zal hier met name aandacht voor zijn, zeker in relatie tot het ontwikkelen van streekmerken en de reeds bestaande infrastructuur en voorzieningen.

Om de economische kracht en structuur van de gemeente Noardeast-Fryslân te versterken is het tevens van belang om ook regionaal de samenwerking te zoeken. Het gezamenlijk optrekken met andere gemeenten en de provincie, in de vorm van het werken aan de economische versnellingsagenda, kan daarbij een stevige impuls betekenen. Immers overheden, bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en andere actoren, werken aan de totstandkoming van een dergelijk instrument voor Noardeast-Fryslân, die in economische zin moet werken aan het versterken van de economische vitaliteit, het verdienend vermogen van de regio en de leefbaarheid in de kernen op peil te houden.

In dit verband is het mogelijk wenselijk om er naar te streven om ook een kernzone te worden waar rekening mee gehouden dient te worden in het provinciale beleid. Verstandiger is het om te stoppen met de focus op economische kernzones en meer aandacht te vragen voor de ontwikkeling van de rest van Fryslân.

Hoofddoelstelling:

Behouden en streven naar een gezond ondernemersklimaat.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven

Kerdoelen

Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven

Speerpunten:

- aanbod van bedrijventerreinen;
- provinciaal covenant bedrijventerreinen;
- dienstverlening aan en het faciliteren van de ondernemers;
- contacten met ondernemersverenigingen;
- ontsluiting en bereikbaarheid d.m.v. wegen en digitale mogelijkheden;
- op peil houden van werkgelegenheid;
- bedrijven zoveel mogelijk in de dorpen behouden met het oog op de leefbaarheid.

Meer instroom en toeleiding naar werk

Speerpunten:

- mismatch op de arbeidsmarkt;
- re-integratie;
- onderwijs;
- ondernemersbelangen.

Toelichting;

- Door aantrekkelijke economie is de vraag naar bedrijventerreinen op verschillende plaatsen groot. Om die reden zijn de voorbereidingen tot uitbreiding van bedrijventerreinen ter hand genomen. Dat moet worden doorgezet en dat zal er zeker toe bijdragen dat het overleg over het aantal m² bedrijventerreinen weer op scherp komt. Dat zal zeker de nodige spanning op gaan leveren in het overleg met de provincie.
- Daarnaast is door de genoemde economische ontwikkeling de vraag naar personeel sterk gestegen. De instroom vanuit de groep lager opgeleiden neemt gestaag toe, maar dat zou mogelijk nog beter kunnen. Daar zal door gerichte acties een antwoord op gevonden moeten worden. Die acties zijn ondermeer gericht op betere afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt, één van de speerpunten van de versnellingsagenda.

Onderwerp: verbeteren detailhandel en structuur

Kerdoel

Verbeteren detailhandel structuur

Speerpunten:

- ondernemers;
- ondernemersverenigingen;
- overige maatschappelijke voorzieningen(en combi's);
- ANNO onderzoek;
- winkelvloeroppervlak;
- bereikbaarheid;
- compleetheid detailhandel in de grotere kernen.

Onderwerp: meer toekomstbestendige, Duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Kerdoel

Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Speerpunten:

- behoud bedrijvigheid;
- versterken sterke sectoren;
- inzet op innovatie als dragende en stuwende kracht.

Onderwerp: een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

Kerndoel

Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven

Speerpunten:

- ondernemersklimaat;
- marketing en promotie;
- verblijfsaccommodaties;
- recreatieve infrastructuur;
- toeristische voorzieningen.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
401.1	Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven			
	Het aantal verkochte bedrijfskavels moet in de periode 2019-2022 toenemen met 5%.	Inzet van Bedrijvencontact-functionarissen en communicatie.		Nagenoeg alle bedrijfskavels zijn verkocht.
	Het realiseren van toename bedrijfsterreinen van 3% in het convenant. Met name Betterwird in Dokkum en het bedrijventerrein in Hallum.	In regionaal verband het convenant regelen om zodoende voldoende bedrijfsterreinen te ontwikkelen. Met name in Dokkum, Hallum, Kollum en Kollumerzwaag dient uitbreiding gerealiseerd te worden.		Het Convenant Bedrijventerreinen is in concept gereed en dient als uitgangspunt voor de uitbreiding van de bedrijventerreinen.
	Het aantal gecombineerde bedrijfsbezoeken (collegeleden en BCF) vastleggen in Plan van Aanpak (PvA).	Regelen van gecombineerde bezoeken door de contactfunctionaris, op basis van de afspraken in het plan van aanpak.		Er wordt gewerkt met een aangepast schema i.v.m. corona.
		Het actief ondersteunen en beleggen van het economisch platform, waarin de bestaande ondernemersverenigingen zijn vertegenwoordigd (Voor de landbouw, vertegenwoordigd door o.a. LTO wordt een separaat overleg opgestart).		Het platform is geïnstalleerd en in principe zijn er afspraken gemaakt over de volgende bijeenkomsten. Corona heeft voor uitstel gezorgd. Met LTO Noardeast-Fryslân is een regulier overleg opgestart. Dat overleg zal vier keer per jaar worden gehouden.
	Onderzoek naar nieuwe westelijke ontsluitingsweg Dokkum en oost- tangent Kollum in periode van 2020-2022.	Dit wordt uitgewerkt in de opgaven zoals deze zijn opgesteld in de onlangs vastgestelde Mobiliteitsvisie (ANNO).		De mobiliteitsvisie is gereed. Nadere uitwerking de visieopgaven wordt opgestart.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
401.2	Meer instroom en toeleiding naar werk			
	De werkgelegenheid voor de laaggeschoolde arbeidskrachten en ouderen groeit met 2% per jaar in de periode van 2019 - 2022.	NEF wordt ingezet om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer goed te kunnen laten functioneren als werknemer. De inzet is zowel gericht op mensen (werknemers) als bedrijven.		In 2020 was de instroom Participatiewet in de gemeente Noardeast-Fryslân 239 tegen 230 uitstroom. In 2021 was de instroom 219 tegen 268 uitstroom. Kortom, er zijn in 2021 minder mensen ingestroomd in de bijstand en er zijn meer mensen uitgestroomd t.o.v. 2020.
	Betere samenwerking en aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt realiseren in het kader van de Versnellingsagenda Noordoost Friesland.	In het kader van de Versnellingsagenda worden de volgende business-cases uitgevoerd: 1.a. Mobiliteitscentrum; 1.b. Wendbaar vakmanschap; 1.c. Bouwen aan ambitie. Door de coronacrisis heeft er een aanzienlijke verschuiving in de uitwerking van deze pakketten plaats gevonden. Nadere uitwerking toegesneden op de huidige situatie is vereist.		Er is een externe projectleider aangesteld en vanuit het Gebiedsteam 18+ zijn 4 regisseurs participatie te werk gesteld in het loket voor de projectperiode van 3 jaar. Het loket zal officieel openen medio februari 2022.
		Inzet van de Kenniswerkplaats en Kennislab, om een sluitende keten te vormen voor arbeidsbemiddeling en toeleiding.		Dit proces is niet opgestart.
	Stimuleren en mede organiseren van een traject van leven lang leren.	Ontwikkelen en implementeren van doorlopende ambitieroutes, ook experimenteel.	 	De verkenning van het initiatief Stadswerkplaats loopt ten einde. De verkenning heeft voldoende kanshebbende vliegwielen en handreikingen opgeleverd om in gezamenlijkheid met de onderwijspartners en werkgevers in de stuwende sectoren over te gaan tot realisatie. Zie ook toelichting bij Leerwerkloket NOF.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Werken aan challenges in de diverse themalabs (Techlab, Digilab, Fjildlab en Zorglab).		Door corona is dit project onderbroken.
		Blijvend inzetten op Babbanen (Baan Afspraak Banen).		De samenwerking tussen het Regionaal Mobiliteits Team (RMT), Dokwurk en het Leerwerkloket NOF staat stevig, met heldere afspraken t.a.v. de dienstverlening en werkprocessen.
402	Creëren en realiseren van de juiste randvoorwaarden voor detailhandels beleid			
	Het in stand houden van het winkelaanbod voor de dagelijkse boodschappen in de kernen van Noardeast-Fryslân.	Gelet op de enigszins zorgelijke situatie in de detailhandel zal in voorkomende gevallen actiever ingespeeld worden op mogelijk nieuwe ontwikkelingen als het gaat om de leegstand in één van de kernen.		Werkgroep Binnenstad Dokkum is van start en richt zich op het aantrekkelijker maken van de binnenstad als winkelgebied, woon-gebied en verblijfsgebied. Voor de overige kernen in de gemeente is niets specifiek geregeld.
	Op basis van het in ANNO verband opgesteld onderzoeksrapport nagaan hoe in de grotere kernen het complete winkelaanbod te behouden is in het belang van de totale regio.	De nadere bijstelling en uitwerking van het detailhandelsbeleid in regionaal verband zal gezien de huidige wijze van samenwerken en de huidige stand van de economie in eerste instantie meer gemeentelijk vorm en inhoud moeten krijgen.		De ANNO III-agenda is gereed. Detailhandel wordt niet in regionaal verband opgepakt, maar op gemeentelijk niveau. Het is tot nu toe niet mogelijk gebleken effectief regionaal detailhandelsbeleid te maken.
403	Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid voortvloeiend uit de versnellingsagenda			
	Door een grote mate van samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid een hogere uitstroom vanuit het onderwijs naar bedrijven in drie stuwende bedrijfssectoren stimuleren.	Het vormen van samenwerkingsclusters van bedrijven en onderwijsinstellingen in de sectoren bouw, metaal en agrifood in 2020 en 2021.		Zie ook toelichting bij Leerwerkloket NOF en Stadsworkplaats NOF. Dit loopt onder diverse projecten binnen de Versnellingsagenda waar de gemeente projectpartner danwel penvoerder is.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Innovatieve samenwerking in de bouwcampus gericht op procestechologie, ontwikkeling van circulaire producten en versnellen van marktintroductie.		Zie ook toelichting bij Leerwerkloket NOF en Stadswerkplaats NOF. Dit loopt onder diverse projecten binnen de Versnellingsagenda waar de gemeente projectpartner danwel penvoerder is.
		Binnen de metaalsector werken aan shared facility centre en het verder uitbouwen van samenwerkingsclusters.		Zie ook toelichting bij Leerwerkloket NOF en Stadswerkplaats NOF. Dit loopt onder diverse projecten binnen de Versnellingsagenda waar de gemeente projectpartner danwel penvoerder is.
		Stimuleren van meer kennisdeling in zogenaamde regionale kennisnetwerken.		Zie ook toelichting bij Leerwerkloket NOF en Stadswerkplaats NOF. Dit loopt onder diverse projecten binnen de Versnellingsagenda waar de gemeente projectpartner danwel penvoerder is.
	Meer innovatieve ontwikkelingen in de sectoren bouw, metaal en agrifood.	Activiteiten vanuit de agenda van de Versnellingsagenda uitvoeren, gebruik makend van de reeds ontwikkelde initiatieven in de regio.		Zie ook toelichting bij Leerwerkloket NOF en Stadswerkplaats NOF. Dit loopt onder diverse projecten binnen de Versnellingsagenda waar de gemeente projectpartner danwel penvoerder is.
	Meer duurzaamheid in de sectoren bouw, metaal en agrifood.	Bedrijven stimuleren meer duurzaamheidsmaatregel en te nemen en in samenwerkingsclusters te werken aan innovaties in de productie en de procestechologie.		Duurzaamheidsproject wordt in 2022 gestart onder ANNO III.
		Circulair/duurzaam inkopen.		Is grotendeels gerealiseerd.
		Duurzame en circulaire initiatieven vanuit dorpen en ondernemers stimuleren en faciliteren.		Dit loopt.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Bedrijven stimuleren afval als grondstof te gebruiken.		Dit wordt nader uitgewerkt.
404	De aantrekkelijkheid en gastvrijheid van de gemeente om te recreëren en te verblijven verder vergroten en te vermarkten.			
	Meer toeristische en recreatieve voorzieningen in het Lauwersmeer-gebied/Waddengebied realiseren in de periode 2020-2022.	Uitvoering/samenwerking rondje Lauwersmeer (o.a. Uitkijktoren, Kollumeroord, TOP Dokkumer Nieuwe Zijlen Tribune op de Waddendijk). Aansluiting zoeken bij het Wereld Erfgoed Centrum, Lauwersoog (WEC).		De aanbesteding voor de Uitkijktoren bij Kollumeroord is in gang gezet. Na gunning vindt de voorbereiding en bouw van de toren naar verwachting plaats in de periode september/maart 2022. De voorbereiding voor de TOP's bij Dokkumer Nieuwe Zijlen en Oostmahorn loopt. Ze zijn in ontwerp uitgewerkt. De Tribune op de Waddendijk is gereed. Verder is de gemeente betrokken bij de realisatie van het Wereld Erfgoed Centrum in Lauwersoog.
		Ontwikkelen Hoek van de Bant tot recreatieve trekpleister aan het Lauwersmeer/Waddenzee.		Voorlopig is er nog geen zicht op inzet voor ontwikkeling van locatie Hoek van de Bant. In verband met prioritering en beperkte menskracht & financiële middelen, geeft college dit voorlopig geen vervolg.
				Het Masterplan opvaarten is gereed en is aangeboden aan college en raad. Dat is een document met een totaalbeeld van kansen en kosten van vaarten weer bevaarbaar te maken. De ambitie is door werk met koppelkansen te benutten om varen in opvaarten te realiseren. De quick-win met het Noorderverlaat in Dokkum zou bijvoorbeeld bijna alle dorpen boven

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		<p>Faciliteren en ondersteunen van programma Friese Waddenkust (projecten o.m. Holwerd aan zee, Sense of Place. Bezoekerscentrum Hegebeintum, Op Paad Lâns it Waad)</p>		<p>Dokkum bereikbaar maken voor bootjes.</p> <p>In het kustgebied worden gelijktijdig met de dijkversterking zes gebiedsprocessen gestart/vervolgd om projecten en plannen, maar ook opgaven van RWS, waterschap, provincie en gemeente integraal onder te brengen. Er wordt o.a. gewerkt aan (de voorbereiding en/of voortgang voor) de projecten Holwerd aan Zee, Sense of Place en Op Paad lâns it Waad. De nieuwbouw van het Kennis- en Informatiecentrum Hegebeintum is gereed. Wel zal er nog naar het parkeren en de bewegwijzering gekeken worden.</p>
	<p>Dokkum en Kollum beter en meer ontwikkelen tot toeristische en recreatieve centra in de periode 2020-2022.</p>	<p>Nader uitwerken van mogelijke ontwikkeling Harddraverspark in Dokkum ter versterking van de binnenstad (zie programma 5 onder 503).</p>		<p>De gebiedsontwikkeling Harddraverspark en Tolhuispark komt gestaag verder.</p> <p>Voorrang is er voor de sportinvesteringen, omdat daarmee ruimte kan worden gemaakt in het Harddraverspark voor andere ontwikkelingen. Binnen het Harddraverspark ontstaat daarmee ruimte voor ontwikkeling voor de versterking van de binnenstad.</p> <p>Het proces is in gang gezet om voor beide parken te komen tot een Definitief Ontwerp.</p> <p>De verdere planontwikkeling kan in 2022 in een meerjarenaanpak voortvarend ter hand worden genomen. De raad heeft in februari jl. de kredieten vrijgemaakt om de uitvoering mogelijk te maken.</p> <p>In de doorontwikkeling van Kollum als watersportdorp zijn verdere stappen gezet.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Uitvoering Súd Ie 3 ^e fase (route Dokkum-Lauwersmeer/Oostmahorn).		<p>Het Waddenfonds heeft beschikkingen toegezonden voor subsidievaststelling voor in de afgelopen jaren gerealiseerde deelprojecten van Programma Súd Ie & Wetterfront Dokkum. De uitwerking van deze subsidievaststelling wordt in afstemming met andere financier(s) als provincie in 2022 opgepakt. Daarnaast is voor niet afgeronde deelprojecten Súd Ie een nieuwe gecombineerde subsidiebeschikking afgegeven door het Waddenfonds. Ook dat vraagt in 2022 nog nadere uitwerking in vervolgoverleg met de Waddenfonds-organisatie. In voortgangsrapportages is gemeld dat onder invloed van Coronamaatregelen binnen het Programma Súd Ie & Wetterfront Dokkum sprake is van meerkosten. Dit gaat om een afzonderlijk vraagstuk met o.a. Waddenfonds, Provincie Fryslân en andere betrokken projectpartners Súd Ie. Daarbij is ook aandacht voor de eerder bestuurlijk afgesproken samenwerkingsafspraken tussen partijen Súd Ie. Voor aan Corona gerelateerde meerkosten dient in de loop van 2022 een aanvullende subsidieaanvraag Waddenfonds ingediend te worden. Daarbij zal in de eerste maanden van 2022 in beeld worden gebracht welke financiële risico's concrete meerkosten tot gevolg zullen hebben.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				Ook de bouwkostenstijging i.r.t. vertraging onder invloed van Corona speelt hierbij mee. Daarbij staan de projectpartners Súd Ie voor hun eigen cofinancieringsaandeel van de meerkosten ook i.r.t. onderliggende bestuursafspraken.
		Uitvoering Kollum Watersportdorp fase 2 (o.a. blauwe TOP, sanitaire voorziening centrum en verhogen Molenkampbrug).		Er zijn 7 deelprojecten afgerond. De voorbereidingen voor het verhogen van de Molenkampbrug zijn in gang gezet. De uitvoering vindt dit jaar plaats en start in maart 2022.
	Groei van vrijetijdssector: meer bezoekers, bestedingen en banen in balans met de leefomgeving 2020-2022.	Uitvoering geven aan de visie 'Land waar je landt; eropuit in de regio Noordoost- Fryslân' in samenhang met de uitvoering van de Versnellingsagenda, onderdeel regiomarketing en destinatiebranding.		Samen met Stichting RMT, NHL Stenden, de 4 gemeenten in Noordoost-Friesland, is een projectplan in de maak om subsidie in te dienen bij de versnellingsagenda. Het doel van project is het realiseren van een basisstructuur en regievoering op recreatie en toerisme. Hierin zitten ook onderdelen uit het uitvoeringskader van de eerder vastgestelde Toeristische visie.
		Ondersteunen van recreatieve ontwikkelingen vanuit de dorpen en bedrijven in de gemeente.		Dit is een doorlopend proces; er wordt ondersteuning gegeven aan diverse ontwikkelingen vanuit dorpen en bedrijven.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Masterplan Waterfront Dokkum (2011)</i>
Lauwersmeer presentatie 22-11-2012
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020
Merk Fryslân: Strategisch Marketingplan 2015-2018
<i>Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven</i>
Convenant bedrijventerreinen Noordoost Fryslân
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020
<i>Verbeteren detailhandel en structuur</i>
Inventarisatie detailhandel Noordoost Friesland
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid</i>
Op weg naar een versnellingsagenda; Versnellingsagenda Noordoost Fryslân
<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven</i>
Zwerven door Fryslân: Plan van Aanpak Integrale Toeristische Basisinfrastructuur Fryslân (2015)
Land en water verbonden; Uitvoeren Waterrecreatievisie Noordoost Fryslân
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân II 2016-2020
Agenda Netwerk Noordoost II met bijlagen en opgaven
Meerjarenplan 2016-2019 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Fryslân
Beleidsbrief Economie van de gastvrijheid provincie Fryslân (2016)
Actieplan Noordoost aan het Wad 1 (2016)
Het Waddengebied een cultuurlandschap van wereldklasse
Investeringskader Waddengebied 2016-2026
Jaarplan 2018 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Friesland
Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied 2018 en verder
Toeristische ontwikkeling en ontsluiting Wetterwâlden-Bûtenfjild
Toekomstplan 2020 De Marrekrite
Land en water verbonden; Toekomstbeeld en Strategische visie Waterrecreatie Noordoost Fryslân 2025
<i>Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven</i>
<i>Verbeteren detailhandel en structuur</i>
<i>Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid</i>
<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven</i>
Het op peil houden en versterken van de recreatieve en toeristische infrastructuur (water en land)
Marketing en gastheerschap van de regio (via subsidie Stichting Regiomarketing en Toerisme)
Harmonisatie van regelgeving binnen de Noordoost-Friese gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme
Beoordelen, verlenen en vaststellen van subsidies op het gebied van recreatie en toerisme
Het houden van overleggen met stakeholders en het afleggen van bedrijfsbezoeken
Ondersteunen van recreatieve en toeristische ondernemers bij het realiseren van hun plannen
Advisering over recreatieve en toeristische vraagstukken

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Marrekrite	De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijk belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap
Bedrijvencentrum Dokkum	Opgericht door de ondernemers van de Vereniging van Handel en Industrie Dokkum en Omgeving in samenwerking met de gemeente Noardeast-Fryslân. Doel is het aanbieden van betaalbare ruimten voor startende ondernemers
IJswegencentrale Oostergo	Opgericht met als doel het organiseren van schaatstochten in de regio bij voldoende ijsdikte

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Noardeast-Fryslân	Nederland	Peildatum
Funciemenging	%	2020	44,70	53,20	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen.	LISA

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 4: Werk, Bedrijf en Recreatie

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
401 Economie en werkgelegenheid	150	10.050	3.558	-6.492
403 Recreatie en toerisme	648	738	793	55
Totaal baten	797	10.787	4.350	-6.437
Lasten				
401 Economie en werkgelegenheid	-2.478	-13.006	-6.338	6.668
403 Recreatie en toerisme	-524	-562	-483	79
Totaal lasten	-3.002	-13.568	-6.821	6.747
Saldo baten en lasten	-2.205	-2.781	-2.471	310
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	-51	-51	-51	0
Onttrekkingen	629	1.393	1.031	-361
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	578	1.342	981	-361
Resultaat	-1.626	-1.439	-1.490	-51

Toelichting op de verschillen Programma 4: Werk, Bedrijf en Recreatie

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		-6.437
401 Economie en werkgelegenheid		-6.492
Vanuit het rijk ontvangen wij voor de Regiodeal middelen tot en met 2024. Volgens de richtlijnen van de BBV lopen deze middelen via de exploitatie. Hierdoor zijn er lagere baten (inkomsten van de overige deelnemende gemeenten en provincie) dan begroot. Aan de lasten kant is er een evengrote onderschrijding in de kosten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	-6.544
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	52
403 Recreatie en toerisme		55
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	55
Lasten		6.747
401 Economie en werkgelegenheid		6.668
Vanwege de actualisatie van de grondposities heeft er een afboeking van de waarde van de waterwegen en afwatering plaatsgevonden waardoor er een tekort van € 102.000 ontstaat.	I	-102

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Zie toelichting Rediodeal bij de baten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	6.544
Voor 2021 was er voor Holwerd aan Zee € 438.000 aan voorbereidingskrediet beschikbaar, waarvan er € 270.000 besteed is. De middelen worden gedekt uit de reserve Economische ontwikkeling, waardoor er minder onttrokken hoeft te worden uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	168
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	58
403 Recreatie en toerisme		79
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	79
Saldo baten en lasten		310

Specificatie reserveringen Programma 4: Werk, Bedriuw en Rekreasje

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	0
Onttrekkingen	-361
Algemene reserve	-311
Minder uitgaven Holwerd aan Zee dan geraamd.	-168
Verschillen kleiner dan € 100.000.	-143
Overige reserves	-50
Verschillen kleiner dan € 100.000.	-50
Totaal Reserveringen	-361

Programma 5: Wenjen en Omjouwing

Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjouwing' over?

Portefeuillehouder(s): E. Hanemaaijer

Inleiding:

In Noardeast-Fryslân is zich een demografische verandering aan het voltrekken. De bevolkingsomvang wordt kleiner en de bevolkingssamenstelling biedt geen zicht op een spoedige ombuiging naar groei. Dat vraagt aandacht van de gemeente op veel onderwerpen, waaronder de woningmarkt. Wonen is een eerste levensbehoefte en is erg bepalend voor de leefbaarheid. De overheid, de gemeente niet in de laatste plaats, heeft en houdt onvermijdelijk een grote invloed op het voorzien in die behoefte. Het zal de komende periode een prominent onderwerp van aandacht zijn. Door demografische veranderingen en veranderde woonbehoeften is de vraag ook veranderd. Het aanbod is daar nog onvoldoende op aangepast. De komende jaren wordt het belangrijk om dat te verbeteren. Iedereen moet goed, duurzaam en passend, waar mogelijk levensloop- en toekomstbestendig, in zijn woonbehoefte kunnen voorzien. We willen dat samen met o.a. de woningcorporaties gaan realiseren.

In Noardeast-Fryslân is behoud en versterking van leefbaarheid van belang om ondanks de demografische ontwikkeling aantrekkelijk te blijven voor bewoners en bezoekers. De ruimtelijke kwaliteit van onze omgeving krijgt daarom hoge prioriteit. Bij het inrichten van de omgeving moeten gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde in goede balans worden gebracht. Ruimtelijke kwaliteit vraagt naast ecologische, economische en sociaal-ruimtelijke aspecten ook aandacht voor onze gebouwde omgeving. We willen graag behouden wat waardevol is en de eigenheid en identiteit van onze dorpen en stad mede bepaalt, maar ook vervallen en beeldverstorende elementen zo veel mogelijk opruimen.

Noardeast-Fryslân is een gemeente met een schitterend landschap: de Waddenzee als mooiste natuurgebied van Nederland is onze "achtertuin", de Fryske Wâlden zijn nationaal landschap, en het grote open kleigebied dat met name in gebruik is door de landbouw is prachtig met al haar cultuurhistorische structuren en elementen. Duizenden jaren geschiedenis heeft ons gemaakt tot wat we nu zijn, een gebied met prachtige dorpen en boerderijen op terpen, openheid, maar ook het besloten landschap van de Wâlden (Klaaikluten en Waldpieken). Hoewel we 3 gemeentes waren met een eigen identiteit, hebben we toch veel in onze geschiedenis gemeen. Onze geschiedenis – het leven met de zee, de dijken, de terpen, de landbouwgronden, de recreatie, ... - geeft inzicht in onze identiteit, overeenkomsten én verschillen. Het geeft ook inzicht in hoe toekomstige ontwikkelingen "logisch" een plek kunnen krijgen in het bestaande landschap. Er zijn echter een flink aantal grootschalige ontwikkelingen, zoals grootschalige opwekking van duurzame energie, klimaatadaptatie en transitie van de landbouw die mogelijk een grote impact op het buitengebied hebben. Om bewust te kunnen omgaan met deze ontwikkelingen en ze een plek te geven is het van belang te weten welke kenmerken en kwaliteiten we hebben en welke we willen behouden. Een landschapsbiografie is een middel om ons dit inzicht te geven en een stukje bij te dragen aan de identiteit van de nieuwe gemeente.

Een belangrijke opgave voor de komende periode is ook om onze lokale samenleving duurzamer te maken. We willen daar als gemeente zelf het goede voorbeeld in geven. De inwoners, bedrijven en instellingen moeten bewust worden gemaakt van de noodzaak tot verduurzaming en de mogelijkheden daartoe.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van een aantrekkelijke, identiteitsbewuste en toekomstbestendige woon- en leefomgeving.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: wonen

Kerdoel

Het verbeteren van toekomstbestendig wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren

Speerpunten:

- match op de woningmarkt;
- vraaggerichtheid;
- bediening van doelgroepen;
- inspelen op demografische ontwikkelingen.

Onderwerp: duurzaamheid

Kerdoel

In 2030 is Noordoost Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten

Speerpunten:

- voorbeeldgedrag;
- gedragsbeïnvloeding;
- verduurzaming energieproductie;
- duurzaamheid in de fysieke leefomgeving.

Onderwerp: ruimtelijke kwaliteit, RO, bouwen

Kerdoel

De fysieke leefomgeving wordt dusdanig functioneler en aantrekkelijker ingericht, dat de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden op een hoger niveau worden beschermd en de belevingswaarden en de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving worden versterkt

Speerpunten:

- focus op integrale benadering ruimtelijke kwaliteit;
- nadrukkelijker koppeling ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid;
- wegnemen kwaliteitsverstoringen;
- behoud en versterking gebiedseigen kwaliteiten.

Onderwerp: afval

Kerdoel

Meer toepassen van de uitgangspunten van de circulaire economie

Speerpunt:

- het sluiten van grondstofketens, door gebruik te maken van hernieuwbare grondstoffen en door de grondstoffen, onderdelen en producten te hergebruiken.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
501	Het verbeteren van toekomstbestendig wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren			
	De aansluiting van het woningaanbod op de kwalitatieve vraag is verbeterd met 20% op de woningmarktmonitor.	De op de regionale agenda wonen (ANNO) opgenomen activiteiten worden tot uitvoering gebracht. Er worden zes dorpen (kwetsbare dorpen en/of met krimp) aangewezen voor maatwerk in de dorpen als bedoeld in het woningmarktonderzoek van KAW, nl. Wierum, Ee, Engwierum, Nes, Blija en Paesens/Moddergat.	 	De communicatie heeft op een uitgebreidere wijze plaatsgevonden in november en december 2021. Via een raadsbrief en It Petear is op diverse onderdelen uitvoerig gecommuniceerd met de raad over de voortgang van de woonvisie en woonagenda. Deze communicatie zal in 2022 worden voortgezet via informerende raadsbrieven. Er is eind 2021 parallel aan de Woonvisie en het woonprogramma gewerkt aan de versnelling van de woningbouwopgave door het inrichten van een Regie- en uitvoeringsteam binnen de organisatie hiervoor. Gelet op de grote hoeveelheid woningbouwinitiatieven is op basis van met de raad gedeelde afwegingscriteria voor uitvoering een fase 1- en 2 lijst vastgesteld voor uitvoering van plannen. De voortgang van de uitvoering is ook te volgen op de gemeentelijke website onder www.noardeast-fryslan.nl/woningbouw . Om uitvoering te geven aan het maatwerk in deze dorpen wordt gewerkt aan een pilot project Groei Krimp Kwaliteit (GKK).

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				<p>GKK is een methodiek waarbij er gezamenlijk door de gemeente, woningbouw-coöperaties en de inwoners van het dorp gewerkt wordt aan een verbetering van de woningvoorraad in een kern.</p> <p>Naast de gesprekken die gevoerd zijn, is samen met inwoners uit het dorp en een architect gekeken naar kansen en mogelijkheden. Dat wordt nu verder uitgewerkt.</p> <p>In 2021 hebben de eerste verkennende gesprekken plaatsgevonden met Engwierum en Blije. In zowel Engwierum als in Blije zijn er schetsen gemaakt door Adema Architecten in samenspraak met de dorpen. De sessies in Blije waren geslaagd, maar in Engwierum moet de tweede sessie over-nieuw omdat er vanwege corona veel afwezig waren. In het kader van de inzet van middelen uit het Transitiefonds Fysieke Leefomgeving dat de provincie Fryslân beschikbaar stelt, is op 10 januari 2022 een eerste sessie georganiseerd onder leiding van Procap. In deze sessie zijn de belangrijkste opgaven, kansen en problematiek in de dorpen Blije en Engwierum besproken. In de tweede sessie, die binnenkort gaat plaatsvinden, zal het gaan over verschillende oplossingen en interventies voor de kansen, problemen en knelpunten die in januari naar voren kwamen.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Het Woonprogramma wordt in 2021 bijgesteld op basis van ontwikkelingen op de woningmarkt.		Het nieuwe flexibele woonprogramma is in 2021 vastgesteld door het college. Over de uitvoering hiervan is in samenhang met de Woonvisie ook richting de raad gecommuniceerd. In het kader van de regionale samenwerking binnen ANNO ligt de verantwoordelijkheid voor de onderbouwing van het woonprogramma en de woonprojecten hierbinnen nu bij de regiogemeenten zelf. Deze afspraak is na een periode van diverse bestuurlijke overleggen met de provincie gemaakt. Dit op basis van het lopende experiment 'woningmarkt in balans van provincie en regiogemeenten'. Over de voortgang zal de raad in 2022 verder worden geïnformeerd.
		De regionale woningbouwafspraken worden tot uitvoering gebracht.		Dit proces loopt permanent door. De uitvoering van het lopende experiment 'woningmarkt in balans' maakt hier onderdeel van uit. De voortgang is ook gecommuniceerd naar de raad.
		Toekomstbestendig wonen wordt gepromoot en gestimuleerd door het faciliteren en stimuleren van vernieuwende woonconcepten ter uitvoering van de Woonvisie.		Het toekomstbestendig wonen wordt binnen de woningbouwprogrammering en in gesprekken met initiatiefnemers zoveel als mogelijk meegenomen. Dit als uitwerking van Woonvisie en, Woonagenda.
De langdurige leegstand, gedefinieerd volgens de woningmarktmonitor, neemt niet verder toe.		De woningvoorraad wordt gemonitord, waarbij inzicht ontstaat in o.a. de mate van realisatie van plannen en leegstand.		De nieuwe monitor is in bewerking en zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2022 worden opgeleverd. De focus binnen het taakveld wonen is eind 2021 met name gericht geweest op het versnellen van de woningbouwopgave.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				Zie ook de communicatie richting de raad op dit punt.
		Vastgestelde herstructureringsprojecten worden tot uitvoering gebracht.		Dit onderdeel is meegenomen in de woningbouwprogrammering en loopt overeenkomstig gemaakte afspraken. Ook in het kader van de jaarlijkse prestatieafspraken zijn de betreffende projecten opgenomen.
		Dom 2-projecten worden uitgerold ter verbetering particuliere woningvoorraad.		Dit is in voortgang.
	In elk van de samenstellende NEF-gemeenten (3 gebieden) wordt een pilot vernieuwende woonconcepten gerealiseerd.	Er worden drie pilots vernieuwend woonconcept opgezet en tot uitvoering gebracht ter uitvoering van de Woonvisie.		Over de ontwikkeling van deze nieuwe woonconcepten zal de raad in het kader van eerder genoemde communicatie in 2022 nader worden geïnformeerd. Waar nodig wordt onderzocht welke kaders en randvoorwaarden hier aanvullend voor nodig zijn.
502	In 2030 is Noardeast Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten.			
	De gemeente Noardeast-Fryslân voorziet in 2022/23 voor 20% op duurzame wijze in haar eigen energiebehoefte.	Voor 1 juli 2021 is samen met de Friese gemeenten, provincie, waterschap en maatschappelijk partners de RES 1.0 opgesteld, vastgesteld door de raad en door de regio ingediend.		Bij de RES 1.0 is ook een jaarprogramma 2021-2022 gemaakt. Deze wordt op dit moment uitgevoerd.
		Eind 2021 heeft de raad een transitievisie warmte vastgesteld.		Hiermee werken we aan de RES 2.0. Deze moet op 1 juli 2023 aangeboden worden aan de NP-RES. De RES 2.0 zal dan ook voor 1 juli 2023 door de gemeenteraad goedgekeurd moeten worden. De raad heeft in de openbare vergadering van 2 december 2021 besloten de Transitievisie Warmte vast te stellen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Er wordt een revolverend fonds ingericht om leningen uit te kunnen zetten ter bevordering van verduurzaming van particulier en maatschappelijk vastgoed. Hiermee wordt invulling gegeven aan Amendement Fonds Duurzaamheidsprojecten (Z240558-2019)		De Webinar heeft plaatsgevonden op 31 januari 2022.
		Binnen de huidige raadsperiode wordt een pilot voor een aardgasloze wijk in de gemeente voorbereid en in uitvoering genomen.		De aanvraag Proeftuin Aardgasvrije Wijken voor Anjum is ingediend, in maart 2022 wordt bekend of de aanvraag is toegelaten.
		Binnen de huidige raadsperiode worden voldoende elektrische laadpalen geplaatst om binnen de gemeente aan de behoefte te voldoen en wordt een snellaadpunt gerealiseerd.		Vanaf 1 december 2021 kunnen inwoners van de gemeente een laadpunt aanvragen via www.laadpaalnodig.nl . Op deze website staan de punten waar de inwoner en haar auto aan moet voldoen. Snellaadpunten zijn niet in de aanbesteding meegenomen. Een snellaadpunt is meestal naast een snelweg te vinden. Mensen die onze gemeente bezoeken laden voor Leeuwarden/Groningen op en kunnen daardoor heen en terug Dokkum e.o. Mensen die hier langer verblijven laden thuis of in het dorp waar ze verblijven. Op dit moment kan een snellaadpunt niet uit in onze gemeente. Over drie jaar staat er een snellaadpunt in de planning.
		Er wordt een plan opgesteld ten behoeve van de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed met inachtneming van de doelstellingen in programma 2.		Omdat de provincie Fryslân extra geld zal krijgen om gemeenten tot 50.000 inwoners te ontzorgen op het gebied van de verduurzaming van haar gebouwen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				Een startnotitie is niet noodzakelijk en er zal i.s.m. de provincie een plan t.b.v. verduurzaming worden opgesteld welke t.z.t. aan de raad wordt voorgelegd.
	Energieconsumenten zijn zich bewuster van hun energiegebruik en de consequenties voor milieu en samenleving, en zijn gemotiveerd tot duurzaam energiegebruik en besparing.	Als onderdeel van het op te stellen Duurzaamheidsplan wordt een communicatieplan opgesteld.		De raad is geïnformeerd tijdens de presentatie over de Transitie Visie Warmte op donderdag 11 november 2021.
		Er wordt aantoonbaar maatschappelijk verantwoord en circulair ingekocht.		Ons college heeft de ambities van de provinciale werkgroep 'Fryslân koopt circulair' onderschreven. Dit houdt in 25% circulair inkopen per 2025, 75% in 2030 en 100% in 2035.
		Er worden energieadviseurs ingezet.		Er is een energiecoach aangenomen die een pilot in Kollum bij woningen van WoonFriesland heeft gedaan en nu zal starten bij de woningvoorraad van Thús Wonen. Het distribueren van de boxen liet wat op zich wachten i.v.m. corona, maar zal nu worden gestart. Aantal bezoeken -energieadviseurs 44, -energiecoach 36 en 10 ingepland.
		Het energieverbruik wordt lokaal verduurzaamd.		Verbruikte elektriciteit en gas wordt in 2021 en 2022 groen ingekocht.
	De biodiversiteit wordt verbeterd.	Er wordt een biodiversiteitsplan (beleid) en een Biodiversiteitsagenda (weergave huidige en toekomstige wijze van uitvoering) opgesteld.		Het Biodiversiteitsplan en het Groenstructuurplan zijn beide in 2021 vastgesteld.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				De kosten voor uitvoering van de maatregelen worden samen met de Biodiversiteitsagenda in het 1 ^e kwartaal 2022 berekend en in de Perspectiefnota aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. Ook het onderzoek naar een mogelijke implementatie van het Provinciaal insectenplan is afgerond.
		Er wordt een fonds ingericht ter bevordering van de uitvoering van het Biodiversiteitsplan en de Biodiversiteitsagenda.	✓	Het Biodiversiteitsplan is vastgesteld en er is provinciale subsidie toegezegd.
503	De fysieke leefomgeving wordt dusdanig functioneler en aantrekkelijker ingericht, dat de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden op een hoger niveau worden beschermd en de belevingswaarden en de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving worden versterkt.			
	In 2024 is een omgevingsvisie voor Noardeast-Fryslân opgesteld.	Het project Omgevingsvisie wordt uitgevoerd i.h.k.v. het programma Implementatie Omgevingswet.		De voorbereiding van de omgevingsvisie is in voortgang.
	Er wordt een integrale visie voor Dokkum opgesteld.	De visie wordt opgesteld en aan de raad voorgelegd.		De raad is over het proces ingelicht in een Petearvergadering in januari jl. Het proces van ophalen van input uit de samenleving en specifieke stakeholders, ter voorbereiding van het opstellen van een conceptvisie waar we mee zijn begonnen, is afgerond.
	Hogedijken in Dokkum is ruimtelijk en functioneel beter ingericht en passender in het stedelijk functioneren van Dokkum opgenomen.	Er wordt een visie voor Hogedijken opgesteld en aan de raad voorgelegd.	✓	

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Er is een passende stadsentree gemaakt in Dokkum conform de Binnenstadsvisie Dokkum	Er wordt een gebiedsplan opgesteld voor de Noordelijke Stadsentree Regiostad Dokkum en een overeenkomst gesloten met de projectpartner op de Panwurklocatie.		Het proces wordt enigszins aangepast. Geïnteresseerde marktpartijen worden in een eerder stadium betrokken en uitgedaagd. U bent daarover eerder geïnformeerd bij raadsbrief.
	Er is geborgd dat het verlies aan parkeerplaatsen op de Markt tijdelijk en structureel wordt gecompenseerd, n.a.v. de unaniem in de gemeenteraad aangenomen motie dienaangaande	Creëren van een tijdelijk parkeerterrein, mogelijk op het zuidelijk deel van de gemeentewerf in Dokkum.		Een nog te bepalen deel van de compensatie wordt permanent gerealiseerd op de Entreelocatie. Het tijdelijk parkeerterrein op de gemeentewerf is in onderzoek en heeft een relatie met de centrale huisvesting van het gemeentepersoneel.
	De centralisatie van het gemeentelijk ambtenarenapparaat is zorgvuldig ruimtelijk ingepast in het historisch centrum van Dokkum	De mogelijke huisvestingsvarianten in Dokkum worden in beeld gebracht en beoordeeld en er wordt een definitieve keus gemaakt.		Er worden vorderingen gemaakt, waarover de raad volledig is geïnformeerd en bij betrokken.
	Het Harddraverspark is ruimtelijk en functioneel beter ingericht en passender in het stedelijk functioneren van Dokkum opgenomen.	Er wordt een herinrichtingsplan voor het Harddraverspark opgesteld en aan de raad voorgelegd.		In februari '22 heeft de raad de benodigde investeringskredieten beschikbaar gesteld voor de herinrichting van zowel het Harddraverspark als het Tolhuispark. Het herontwikkelingsplan Harddraverspark was eerder al vastgesteld.
	Herstructurerings- en transformatiegebieden zijn in 2019 geïnventariseerd, geprioriteerd en daarvan wordt jaarlijks 10 % aangepakt.	Er wordt een structuurvisie bebouwde gebieden Noardeast-Fryslân opgesteld en aan de raad voorgelegd.		Er is een inventarisatie gemaakt van geschikte inbreidingslocaties in de gemeente, in het bijzonder voor Kollum en Dokkum. Herstructurerings- en transformatiegebieden hebben daarbij uiteraard voorrang voor toevoeging van woningen, mits ze daar geschikt voor zijn en het planologisch onderbouwd kan worden.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				In het oog springt in Dokkum de Prinslocatie, waar zorgwoningen worden geprojecteerd. De raad is daarover goed ingelicht.
		Er wordt een projectenlijst ruimtelijke projecten bebouwde gebieden Noardeast-Fryslân opgesteld.		Er is een uitputtende lijst opgesteld van rijpe en groene projecten.
		Er wordt een bestuurlijke prioriteitenlijst ruimtelijke projecten opgesteld.		In aanvulling op prioritering van Dokkum wordt mogelijk alsnog, maar dan in de nieuwe coalitieperiode, o.a. op basis van de Woonvisie en straks de Omgevings-visie een uitvoeringsagenda met prioritering opgesteld. Zie ook plannen bij thema Wonen.
		Er wordt een uitvoeringsprogramma ruimtelijke projecten bebouwde gebieden Noardeast-Fryslân opgesteld.		In aanvulling op prioritering van Dokkum wordt mogelijk alsnog, maar dan in de nieuwe coalitieperiode, o.a. op basis van de Woonvisie en straks de Omgevings-visie een uitvoeringsagenda met prioritering opgesteld. Zie ook plannen bij thema Wonen.
	Woningen en gebouwen zonder cultuurhistorische waarde en met een beeldverstorende invloed op de omgeving, die langer leeg hebben gestaan dan 10 jaar, waarvoor geen zicht is op herinvulling, zijn gesloopt.	Leegstaande woningen en gebouwen worden geïnteriseerd, evenals de leegstandsduur en ruimtelijke kwaliteitswaarde.		Op basis van o.a. de vastgestelde Woonvisie wordt een uitvoeringsagenda opgesteld waar een prioritering aan wordt gekoppeld. Die prioritering wordt herijkt als de gemeentelijke omgevings-visie, de visie op Dokkum e.d. ook zijn vastgesteld. Een specifieke gedetailleerde inventarisatie van leegstaande woningen en gebouwen e.d. wordt niet meer voorzien. Gelet op de overige prioriteiten i.r.t. tot de beschikbare capaciteit en middelen komt daar niet op afzienbare termijn ruimte voor.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Er wordt een prioriteitenlijst opgesteld op basis van sloopurgentie.		Op basis van o.a. de vastgestelde Woonvisie is een uitvoeringsagenda opgesteld waar een prioritering aan wordt gekoppeld. Zie ook hetgeen hiervoor is gerapporteerd over het regie- en uitvoeringsteam woningbouw. Die prioritering wordt herijkt als de gemeentelijke omgevingsvisie, de visie op Dokkum e.d. ook zijn vastgesteld.
		Er wordt een sloopstimuleringsregeling opgesteld.		Zie hiervoor. Gelet op de overige prioriteiten i.r.t. tot de beschikbare capaciteit en middelen komt er niet op afzienbare termijn ruimte voor een sloopstimulerings-regeling. Overigens zou een deel van de sloopopgave gefinancierd en gedekt hebben kunnen worden uit de bijdrage die we hebben gevraagd uit het Volkshuis-vestingsfonds. Die aanvraag is echter afgewezen. Het bezwaar daartegen is ongegrond verklaard. We gaan nu in beroep.
	De ruimtelijke kwaliteit van de woonomgeving is verbeterd.	In 2021 is er een ontwikkelagenda voor de oostelijke regio van de gemeente opgesteld in samenspraak met de dorpenfederatie.		De opgaven voor Kollum worden inmiddels in samenhang projectmatig in voorbereiding genomen.
	Beschermswaardige landschappelijke en cultuurhistorische structuren, elementen en gebouwen blijven behouden.	Per kern wordt een ruimtelijke kwaliteitskaart opgesteld.		Zie hiervoor. Bij ruimtelijke ingrepen in dorpen wordt de ruimtelijke kwaliteit integraal meegenomen. Gelet op de overige prioriteiten i.r.t. tot de beschikbare capaciteit en middelen komt er niet op afzienbare termijn ruimte voor ruimtelijke kwaliteitskaarten voor alle kernen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Er wordt een plan van aanpak gemaakt voor het opstellen van dorpsbiografieën in Noardeast-Fryslân.		<p>Er is weliswaar een landschapsbiografie gemaakt, maar een verdiepingsslag naar dorpsbiografieën is (nog) niet gemaakt. Binnen de uitrol van de DOM's wordt hier verder over nagedacht. Dorpsbiografieën en ruimtelijke kwaliteitskaarten zijn verwante en onderling complementaire basisproducten als onderleggers voor integrale ruimtelijke kwaliteitsafwegingen op casusniveau.</p> <p>Het is wenselijk duidelijkheid te hebben over het al dan niet maken van ruimtelijke kwaliteitskaarten voordat een Plan van Aanpak wordt gemaakt voor het maken van dorpsbiografieën.</p>
		De plannen voor DOM's worden uitgewerkt.		De DOM's zijn in nauwe afstemming met de gemeente en andere overheden aan de slag met het ontwikkelen en uitvoeren van hun plannen
		In 2021 is er een Stadsontwikkelingsmaatschappij (SOM) voor Dokkum, die opgericht en ingericht wordt om de integrale ruimtelijke kwaliteit van de Binnenstad op een hoger waarderingsniveau te brengen.		De SOM is opgericht, ingericht en in bedrijf.
		In 2021 (of zoveel eerder als mogelijk is) legt het college een voorstel voor een erfgoednota voor aan de raad.		De erfgoednota zal voorafgegaan worden door een contourennota. Daarmee moet het bestuurlijk ambitieniveau worden bepaald. Door verschillende oorzaken verloopt de voorbereiding zodanig stroef dat deze coalitieperiode niet meer een erfgoednota in concept gereed kan komen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Bij ruimtelijk beleid, ruimtelijke ingediende plannen wordt in alle planontwikkeling en beoordeling van gevallen kennis over cultureel erfgoed ingeschakeld.		Dit gebeurt in de praktijk. De op te stellen erfgoednota moet daarbij behulpzaam zijn.
		Bij karakteristieke panden en monumenten wordt tijdens bouwwerkzaamheden altijd tussentijds gecontroleerd.		Dit is op basis van het vastgestelde handhavingsbeleid nu going concern.
504	Meer toepassen van de uitgangspunten van de circulaire economie.			
	Verhogen van het scheidingspercentage van het huishoudelijk afval, conform het nog vast te stellen grondstoffenplan.	Het vast te stellen grondstoffenplan wordt tot uitvoering gebracht.		Er wordt uitvoering gegeven aan de kadernota grondstoffeninzameling. We streven naar een circulaire economie waarbij zo weinig mogelijk afval wordt verbrand en zo veel als mogelijk afval wordt hergebruikt. We richten ons hierbij op 'bronscheiding waar het moet' / 'nascheiding waar het kan' en harmonisatie van de afvalinzameling. De inzameling van huishoudelijk restafval en GFT is geharmoniseerd. Er wordt gewerkt aan verdere harmonisatie van afspraken en inzameling. Er is een voorstel aangeboden aan de gemeenteraad m.b.t. de inzameling van oud papier. Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden over dit voorstel.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Wonen</i>
Beleidsvisie wonen
Prestatieafspraken
<i>Duurzaamheid</i>
Energietransitie ANNO Uitvoeringsprogramma 2017-2020
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Structuurvisies binnen DDFK
Structuurvisie bundelingsgebied Regiostad Dokkum
Binnenstadsvisie Dokkum
Beeldkwaliteitsplannen

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Afval</i>
<i>Wonen</i>
Woningbouwprogrammering
Vorbereiden prestatieafspraken woningbouwcorporaties
Adviseren in ruimtelijke processen en procedures
Subsidieadviezen
Adviseren bij herstructureringsopgaven
<i>Duurzaamheid</i>
Adviseren andere disciplines
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Eigen gemeentelijke ruimtelijke opgaven begeleiden
Ruimtelijk adviseren in vergunningprocedures
Opstellen ruimtelijke onderbouwingen
Begeleiden ontheffings- en bestemmingsplanprocedures

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Welstandszorg Hûs en Hiem	Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadviesing als bedoeld in de Woningwet en adviesing over de toepassing van de Monumentenwet
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing	De FUMO is de Friese vertaling van de landelijk in te stellen Regionale Uitvoeringsdiensten. Doel is kwaliteitsverbetering en verhoging van de efficiency van de uitvoering van wettelijke milieutaken van gemeenten en provincie
Stichting monumentenbehoud	Het instandhouden en beschermen van de monumenten als bedoeld in de monumentenwet

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Noardeast-Fryslân	Nederland	Peildatum
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2020	150,40	158,40	01-03-2022
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2019	206,00	161,00	01-03-2022
Hernieuwbare elektriciteit	%	2019	24,10	20,00	01-03-2022
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2020	4,90	8,90	01-03-2022
Demografische druk	%	2021	80,80	70,10	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-65 jaar.	LISA
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	RWS
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	Basisregistratie adressen en gebouwen
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	CBS

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 5: Wenjen en Omjouwng

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	230	580	1.724	1.143
502 Wonen	1.101	1.346	1.415	69
503 Milieu	35	108	244	136
508 Afvalbeleid en afval inzameling	6.101	6.036	6.076	40
Totaal baten	7.467	8.071	9.458	1.387
Lasten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	-460	-1.926	-2.027	-101
502 Wonen	-1.633	-3.002	-1.827	1.175
503 Milieu	-2.257	-2.713	-2.520	192
508 Afvalbeleid en afval inzameling	-4.652	-4.628	-4.475	153
Totaal lasten	-9.002	-12.268	-10.849	1.419
Saldo baten en lasten	-1.535	-4.197	-1.391	2.806
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	0	-1.712	-1.712	0
Onttrekkingen	204	4.550	2.706	-1.844
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	204	2.838	994	-1.844
Resultaat	-1.331	-1.359	-397	962

Toelichting op de verschillen Programma 5: Wenjen en Omjouwing

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000	
Baten			1.387
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit		1.143	
Het verschil tussen baten en lasten in de grondexploitaties bedraagt € 363.000. De winstneming ten aanzien van de bouwgrondexploitatie vindt plaats op basis van de Percentage of Completion-methode (POC-methode). Dit betekent dat de baten en de lasten naar rato van de prestatie verwerkt worden. De winstnemingen voor de grondexploitaties in 2021 bedragen op rekeningbasis € 395.000. Het resterende saldo van baten en lasten heeft betrekking op verkopen, verkoopkosten en mutaties in de voorzieningen (- € 32.000). Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de toelichting op de balans en de paragraaf Grondbeleid.	I	1.481	
De verrekening van een deel van de lasten van de impelentatie omgevingswet is verantwoord onder de lasten. Hierdoor vallen de opbrengsten lager uit. Dit wordt gecompenseerd door lagere lasten.	I	-273	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-65	
502 Wonen		69	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	69	
503 Milieu		136	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	136	
508 Afvalbeleid en afval inzameling		40	
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	40	
Lasten			1.419
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit		-101	
Zie toelichting bouwgrondexploitatie bij de baten.	I	-1118	
Het proces Betterwird is vertraagd, waardoor de kosten achter lopen ten opzichte van de begroting. Op dit moment wordt vol ingezet op de planontwikkeling. De kosten worden gedekt uit de Algemene reserve. Minder kosten betekent een lagere onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	134	
Met het oog op de invoering van de Omgevingswet en het risico dat bij vertraging de bestemmingsplannen moeten worden aangepast aan de Omgevingswet, is er pas op de plaats genomen met het opstellen van structuur- en bestemmingsplannen.	I	162	
De werkzaamheden voor de Omgevingswet zijn nog in volle gang en gaan door in 2022. De kosten worden gedekt uit de Algemene reserve. Minder kosten betekent een lagere onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	504	
De extra inhuur vanuit Ruimtelijke ontwikkeling is opgevangen in de samenwerkingsbegroting. Hierdoor zal er voor 2021 geen onttrekking plaatsvinden uit de Algemene reserve. Geen kosten betekent geen onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	172	

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	41
502 Wonen		1.175
Het project DOM1 (Dorpsontwikkelingsmaatschappij) is afgerond. DOM2 is tussentijds afgerekend en wordt voorgezet in 2022. Het restende budget van de gemeente wordt voor DOM2 vervolg ingezet. De kosten worden gedekt uit de Algemene reserve. Minder kosten betekent een lagere onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	239
De subsidiebedragen voor de SOM (Stadsontwikkelingsmaatschappij) zijn beschikbaar voor de duur van het project, een periode van 4 jaar (2021 t/m 2024). Er is nog geen aanvraag gedaan voor de subsidie openbare ruimte. Voor de verbetering van gevels van panden zijn wel aanvragen gedaan en subsidie verstrekt. De kosten worden gedekt uit de Reserve stadsontwikkelingsmaatschappij. Minder kosten betekent een lagere onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	1.007
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-12
503 Milieu		192
Voor 2021 zijn er door de Fumo minder meldingen voor slopen en asbest behandeld dan er volgens het jaargemiddelde geraamd was. Daarnaast heeft de gemeente minder opdrachten voor de uitvoering van plustaken aan de FUMO hoeven te geven. De werkelijke lasten voor beide taken zijn daardoor lager dan begroot.	I	152
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	31
508 Afvalbeleid en afval inzameling		153
Er is minder afval ingezameld dan begroot. Dit geldt voor zowel grijs- en gftafval als de gescheiden inzameling van verpakkingen. Daarnaast zorgen de hoge tarieven die worden ontvangen voor oud papierinzameling voor lagere kosten.	I	220
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-67
Saldo baten en lasten		2.806

Specificatie reserveringen Programma 5: Wenjen en Omjouwing

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	0
Onttrekkingen	-1.844
Algemene reserve	-740
Het saldo van de baten en lasten van DOM1 en DOM2 voor de gemeente zijn ten laste van de Algemene reserve gebracht en afgezet tegen het beschikbare budget. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2022 voor het vervolg van DOM2.	-88
De werkzaamheden voor de Omgevingswet zijn nog in volle gang. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2022.	-231

Reserves	Bedragen x € 1.000
Door een zorgvuldig planvormingsproces is de ontwerpogave van Betterwird vertraagd. Hierdoor lopen de kosten achter ten opzichte van de begroting, waardoor een lagere onttrekking nodig is. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2022.	-124
De extra inhuur vanuit Ruimtelijke ontwikkeling is opgevangen in de samenwerkingsbegroting. Hierdoor vindt er voor 2021 geen onttrekking plaats. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2022.	-172
Verschillen kleiner dan € 100.000.	-124
Reserve Coronacompensatie	-41
Verschillen kleiner dan € 100.000.	-41
Reserve stadsontwikkelingsmaatschappij	-1.053
De subsidiebedragen voor de SOM zijn beschikbaar voor de duur van het project, een periode van 4 jaar (2021 t/m 2024). Er zijn nog maar enkele subsidies aangevraagd, vandaar een lage onttrekking. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2022.	-1.053
Reserve Duurzaamheidsleningen	-10
Verschillen kleiner dan € 100.000	-10
Totaal Reserveringen	-1.844

Programma 6: Iepenbiere Romte

Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Portefeuillehouder(s) : T. Berends / F. Breeuwsma

Inleiding:

Het beheer van de openbare ruimte is van oudsher een belangrijke kerntaak van de gemeente. Voor het welbevinden van zowel onze inwoners als andere gebruikers, is het van belang dat er wordt gezorgd voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte, veilige en gezonde openbare ruimte.

Een onderdeel van de openbare ruimte betreft de riolering. Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van riolering worden dit jaar vastgelegd in het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het is een beleidsmatig en financieel document over de gemeentelijke watertaken en een hulpmiddel om goede beleidsafwegingen te maken op het terrein van de zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater in relatie tot de bescherming van de bodem- en waterkwaliteit.

Uitvoering van de maatregelen uit het GRP zorgt ervoor dat de inzameling en het transport van afvalwater effectief blijft verlopen. Hiermee wordt voorkomen dat er schade aan het milieu ontstaat en er overlast voor de bewoners is en dat de volksgezondheid wordt gewaarborgd.

Verder moet de kwaliteit van de openbare ruimte doelmatig worden beheerd. Vooral nu het beheersniveau van de kapitaalgoederen is vastgelegd, moet het planmatig beheer worden afgestemd met het financiële kader. Daarnaast speelt de ontwikkeling mee dat bewoners en bedrijven meer verantwoordelijk worden voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte. Binnen dit programma liggen er mogelijkheden om het beheer van de openbare ruimte op onderdelen over te dragen aan onze inwoners (burgerparticipatie). In dat geval neemt de gemeente een andere rol aan: van presteren en regisseren naar stimuleren of zelfs faciliteren. Dit moet de komende jaren verder worden uitgewerkt, ook met betrekking tot de financiële consequenties op lange termijn.

Duurzaamheid is een breed begrip dat ook bij de inrichting van de openbare ruimte een rol speelt. In dit programma worden stappen gezet om over diverse duurzaamheidsthema's afspraken met betrokkenen en belanghebbenden te maken. Daarnaast is de gemeente als opdrachtgever ook nadrukkelijk aan zet om de duurzaamheidsdoelstellingen mee te nemen in de aanbesteding en uitvoering.

In dit programma wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp verkeer en mobiliteit. We zetten ons in voor een veilige, aantrekkelijke en duurzame bereikbaarheid van alle mogelijke bestemmingen voor bewoners, ondernemers en gasten van onze gemeente. In grote lijn gaan de doelstellingen over de verkeersstructuur en over verkeersveiligheid.

Hoofddoelstelling:

Zorgen voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte, veilige en gezonde openbare ruimte voor onze inwoners en andere gebruikers.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: het beter functioneren van rioolsystemen

Kerdoel

Het beter functioneren van rioolsystemen

Speerpunten:

- de rioolsystemen beschikken over voldoende afvoer- en bergingscapaciteit.

Onderwerp: instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte

Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Kerndoel

Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- voor het beheer van kapitaalgoederen zijn separaat kwaliteitsniveaus vastgesteld.

Onderwerp: realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte

Kerndoel

Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- in Noardeast-Fryslân is er sprake van een gezond, aantrekkelijk en duurzaam landschap.

Onderwerp: verkeer/mobiliteit

Kerndoel

Het verkeerssysteem is doelmatig, aantrekkelijk en veilig en voldoet aan de behoefte van verkeersdeelnemers.

Speerpunten:

- doorgaande verbetering van de verkeersveiligheid;
- verminderen van reistijd;
- comfort verbeteren;
- ketenmobiliteit;
- elektrisch rijden.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
601	Het beter functioneren van rioolsystemen			
	Bestaande openbare ruimte meer klimaatrobust inrichten.	Opstellen van factsheets voor de grootste overlast locaties. Daarmee leggen we vast om welke gebieden het gaat, welke oplossingsrichting kan worden gekozen en wat globaal de kosten zijn. Bij herstructurering en reconstructies oid kunnen deze factsheets gebruik worden om de overlastlocatie op te lossen.		Het GRP is op 16 december 2021 door de raad vastgesteld. Als actiepunt in dat nieuwe GRP is het opstellen van factsheets opgenomen. De locaties waarvoor factsheets worden opgesteld is de Friese Klimaatatlas de basis.
	Nieuwe openbare ruimte meer klimaatrobust inrichten.	In ruimtelijke plannen moet ruimte voor berging en afvoer van hemelwater worden gereserveerd.		Het meenemen van klimaatmaatregelen wordt bij de ontwikkelingen van nieuwe plannen (door gemeente zelf) meegenomen.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		In nieuwe stedenbouwkundige ontwerpen moet klimaatontwikkeling worden meegenomen, zowel in gemeentelijke plannen als die van ontwikkelaars/woningcorporaties.		Hierbij speelt het handboek Inrichting Openbare ook een belangrijke rol.
	Inwoners meer waterbewust maken.	Deelname actie 'Steenbreek'. Deze stichting kan gemeente ondersteunen met campagnes om de tuinen van onze inwoners te vergroenen.		Het gemeentelijk rioleringsplan is 16 december 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. In het gemeentelijk rioleringsplan is deelname aan de Actie Steenbreek een onderdeel.
		Onderzoeken vergroening rioolheffing. Hiermee wordt bedoeld dat inwoners een korting op de rioolheffing kunnen krijgen als zij een substantieel deel van de tuin vergroenen.		Met de besluitvorming van het gemeentelijk rioleringsplan is afgezien van een vergroening van rioolheffing. Reden daarvan was de uitvoering veel ambtelijke tijd kost en de handhaving nauwelijks uitvoerbaar is. Deelname aan Actie Steenbreek biedt ook de mogelijkheid om tuinen te vergroenen. Lidmaatschap Actie Steenbreek volgt in 2022.
602	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte			
	Het op orde brengen van het kapitaalgoederenbeheer	Uitvoering project Integraal beleidsplan kapitaalgoederenbeheer		De Nota Kapitaalgoederen is in juni door de gemeenteraad behandeld met vaststelling van het onderhoudsniveaus. Het onderhoudsniveau voor de wegen en voor het groen is vastgesteld op het niveau Basis (waar de komende jaren in stappen naar toe wordt gewerkt), voor de gebouwen conditiescore 4, voor de kunstwerken, straatverlichting en baggeren wordt instandhoudingsniveau gehanteerd.
		Actualiseren van beheerssystemen.		Voor de meeste kapitaalgoederen zijn de beheerssystemen actueel. De mutaties bijhouden is going concern.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	De kapitaalgoederen beheren volgens afgesproken kwaliteitsniveau.	Realiseren urnenzuil begraafplaats Ternaard.		Dit is gerealiseerd.
		Aanleggen strooivelden, knekelputten, begravingsbekisting en banken voor diverse begraafplaatsen.		Dit is gerealiseerd.
	Een leefomgeving met minder zwerfafval en onkruid in openbaar gebied.	Voor het bereiken van het afgesproken beeld ten aanzien van onkruid op verhardingen, is meer inzet en dus budget nodig. Dit moet ook in het nieuwe integrale beleidsplan kapitaalgoederenbeheer worden geregeld.		De Nota Kapitaalgoederen is in juni door de gemeenteraad behandeld met vaststelling van het onderhoudsniveaus. Het onderhoudsniveau voor de wegen en voor het groen is vastgesteld op het niveau Basis. Het bijbehorende budget is in de begrotingsvergadering vastgesteld.
603	Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte			
	Vergroten van de biodiversiteit	Initiatieven vanuit de mienskip actief ondersteunen in relatie tot onderhoud gemeentelijk groen.		Bij het bermonderhoud wordt uitvoering gegeven aan het insectennetwerk. Er zijn in Westergeest en Blije enkele bermten ingezaaid met een inheems bloemenmengsel, op verzoek van de bewoners.
		Boomziekten: vervanging bomen.		Gemiddeld worden tussen de 150-300 bomen per jaar vervangen. Uitgangspunt is om extra bomen te planten daar waar het kan, dus per saldo komen er meer bomen voor terug, conform doelstelling biodiversiteitsplan/groenstructu urplan. Met name rondom Kollum staan essen in het buitengebied. Er is bij deze exemplaren ook essentaksterfte geconstateerd. Inmiddels is een deel hiervan opgenomen voor vervanging. Uitvoering 2022. Het benodigd budget is afhankelijk van hoe de ziekte zich verspreidt en/of dat het meevalt. Dit is een beoordeling per jaar. Er worden alleen zieke bomen vervangen.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Exotenbestrijding.		Er is een eerste inventarisatieronde gedaan. Ook is gestart met bestrijding. Dit is gedaan door eigen dienst, hoewel er geen budget is. De definitieve aanpak bestrijding met bijbehorend budget moet nog worden bepaald. Per 2022 wordt meegedaan aan een samenwerkingsverband (provinciaal) voor de bestrijding van invasieve exoten. Dit traject loopt 3 jaar o.l.v. Provincie, Wetterskip en Iepenwacht.
	Energiebesparing op Openbare Verlichting.	Opstellen geharmoniseerd beleid- en beheersplan Openbare Verlichting. In deze plannen sturen op duurzaamheid en energiebesparing.		Openbare Verlichting is meegenomen in het kapitaalgoederenbeheer. In 2022 wordt een verdiepingsslag gemaakt op dit onderdeel, waarbij gestuurd wordt op duurzaamheid en energiebesparing. Ook wordt rekening gehouden met het tegengaan van lichtvervuiling (ivm intentieverklaring Dark Sky).
	Meer gebruik van duurzame materialen.	Plan maken voor verduurzaming apparatuur voor onderhoud openbare ruimte; Inventarisatie van apparatuur, vervanging en financieel overzicht (aanschaf en exploitatiekosten).		Een inventarisatie van alle randapparatuur is gemaakt. Verduurzaming wordt (hoofd) onderdeel van de aanbesteding randapparatuur. De voorbereidingen voor de aanbesteding zijn getroffen. De colleges moeten nog een besluit nemen over het benodigde extra budget. Daarna kan de aanbesteding plaatsvinden.
		Bij vervanging van walbeschoeiing worden duurzame materialen toegepast.		Dit wordt toegepast waar mogelijk.
		Natuurvriendelijke oevers toepassen waar dat mogelijk is.		Dit wordt toegepast waar mogelijk.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Kapitaalgoederen duurzamer onderhouden, levensduur verlengen.	Plan maken voor omvorming fietspaden van elementen, asfalt of schelpen, die frequent onderhoud behoeven, naar een duurzame betonverharding. Dit projectmatig uitvoeren als er subsidie beschikbaar is en indien de structurele last op onderhoud daarmee kan worden verlaagd. Meenemen in integraal beleidsplan kapitaalgoederen.		Bij de Nota kapitaalgoederenbeheer zijn de vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt. Bij vervanging wordt zoveel mogelijk gekeken in hoeverre omvorming plaats kan vinden.
		Plan maken voor omvorming van openbare ruimte waardoor duurzamer beheer mogelijk is (budgetverhoging eenmalige omvorming). Meenemen in integraal beleidsplan kapitaalgoederen.		Bij de Nota kapitaalgoederenbeheer zijn de vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt. Bij vervanging wordt zoveel mogelijk gekeken in hoeverre omvorming plaats kan vinden.
	Opwaarderen van de openbare ruimte.	Herinrichting Legeweg Dokkum.		Dit is in de ontwerpfase (bouwteam). De uitvoering vindt in 2022/2023 plaats.
		Herinrichting Westersingel Dokkum.		Dit is in de ontwerpfase (bouwteam). De uitvoering vindt in 2022 plaats.
	Wanswerterdyk Burdaard.		In uitvoering, afronding begin Q2-2022.	
	Herinrichting openbare ruimte Gasthuisstraat Ferwert.		Deel Gasthuisstraat is afgerond, afronding bijkomende werkzaamheden Q1-2022.	
604	Verkeer/mobiliteit			
	De gemeente draagt naar vermogen bij aan de ambitie van Fryslân zodat er in 2050 geen verkeersdoden en ernstige verkeersgewonden zijn.	Instellen Budget voor Verkeer & verkeersveiligheid: voor oplossen van verkeersonveilige situaties.		In de begroting 2022 heeft de gemeenteraad "incidenteel" geld beschikbaar gesteld voor verkeersveiligheid.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Stimuleren fietsverkeer door optimaliseren van het fietsnetwerk en het fietsparkeren.	Opstellen fietspadenplan en opwaarderen van fietsnetwerken. Leidraad hiervoor is de verdere uitwerking van de onlangs vastgestelde Mobiliteitsvisie (ANNO).		In ANNO-verband zijn inmiddels de belangrijkste fietsverbindingen (F-wegennet) van de regio gedefinieerd en op kaart gezet. Vervolgstep is om voor dit F-wegennet financiering te vinden zodat er overgegaan kan worden naar de uitvoeringsfase.
	Verbetering van de ketenmobiliteit van alle vormen van vervoer zoals het openbaar vervoer om de bereikbaarheid te verbeteren, zodanig dat wordt voldaan aan de verplaatsingsbehoefte van de verkeersdeelnemers.	Dit wordt uitgewerkt in de opgaven zoals deze zijn opgesteld in de onlangs vastgestelde Mobiliteitsvisie (ANNO).		Binnen de Mobiliteitsvisie zijn een zestal opgaven gedefinieerd. Deze opgaven worden momenteel verder uitgewerkt (bv. Ee-vallei, leefbaarheidsopgave De Westereen, Kollumerzwaag, Twijzelerheide, Oostflank en het F-wegennet).

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Het beter functioneren van rioolsystemen</i>
Gemeentelijk rioleringsplan Noardeast-Fryslân 2022-2026 (2021)
<i>Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte</i>
Nota kapitaalgoederen Noardeast-Fryslân 2022-2026 (2021)
Groenstructuurplan Gemeente Noardeast-Fryslân (2021)
Beleid- en beheerplan Groen (in ontwikkeling)
Beleid- en beheerplan Wegen (in ontwikkeling)
Beleid- en beheerplan Openbare Verlichting (in ontwikkeling)
Beleid- en beheerplan Wateren (in ontwikkeling)
<i>Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte</i>
Intentieverklaring Dark Sky Waddengebied
Biodiversiteitsplan Gemeente Noardeast-Fryslân (2021)
<i>Verkeer/mobiliteit</i>
Mobiliteitsvisie (ANNO)
Manifest verkeersveiligheid (2015)

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
GR Leer-Werkbedrijf Noard East Fryslân	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 6: Iepenbiere Romte

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar- rekening	Saldo
Baten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	313	328	350	23
601 Beheer openbare ruimte	5.507	5.716	6.088	373
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	897	2.379	2.536	157
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	447	447	500	53
Totaal baten	7.165	8.869	9.475	606
Lasten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	-448	-565	-548	16
601 Beheer openbare ruimte	-14.962	-17.681	-17.083	597
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	-4.291	-5.389	-5.034	355
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	-505	-505	-559	-54
Totaal lasten	-20.206	-24.139	-23.225	914
Saldo baten en lasten	-13.041	-15.269	-13.749	1.520
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	-1.272	-2.914	-2.914	0
Onttrekkingen	957	5.657	4.508	-1.148
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-316	2.743	1.594	-1.148
Resultaat	-13.357	-12.527	-12.155	372

Toelichting op de verschillen Programma 6: Iepenbiere Romte

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		606
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit		23
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	23
601 Beheer openbare ruimte		373
De meeropbrengst rioolheffing wordt veroorzaakt doordat er meer aanslagen zijn opgelegd dan er bij de begroting vanuit was gegaan. Het saldo van baten en lasten wordt verreken met de voorziening riolering. Zie ook de toelichting bij de lasten.	I	133
Het resultaat van de samenwerking tussen de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel bedraagt over 2021 € 1,1 miljoen. Voor de gemeente Noardeast-Fryslân bedraagt dit € 844.000. Het effect van de samenwerking wordt over alle taakvelden verdeeld. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt het resultaat van de samenwerking verder toegelicht.	I	125
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	115
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen		157
In verband met Corona zijn de verhuuropbrengsten van de sporthallen lager dan begroot.	I	-122

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
De gemeente heeft een SPUK-IJZ (Specifieke uitkering IJsbanen en Zwembaden) aangevraagd voor de exploitanten van de zwembaden die door Corona in de financiële problemen zijn gekomen. De ontvangen gelden zijn overgemaakt naar de exploitanten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat. Zie ook de toelichting bij de lasten.	I	236
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	43
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen		53
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	53
Lasten		914
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit		16
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	16
601 Beheer openbare ruimte		597
Het saldo van de lagere uitgaven en de meeropbrengst riolering is gestort in de voorziening riolering en blijft daarmee voor dit doel beschikbaar.	I	-216
Door een uitgebreid participatietraject hebben de openbare ruimte projecten Legeweg, Westersingel en Parksteeg vertraging opgelopen in de voorbereidingsfase. Door deze geplande herinrichtingen is het bedrag voor onderhoud aan wegen lager uitgevallen dan in eerste instantie rekening mee gehouden is. De uitvoering van de herinrichting staat voor 2022/2023 gepland, waardoor de onderhoudsmiddelen vrij kunnen vallen ten gunste van het resultaat.	I	244
De geplande groot onderhoud werkzaamheden aan de Marrumerweg en Elingawei te Ferwert zijn nog niet tot uitvoering gekomen omdat deze gecombineerd worden met de vervanging van de riolering die voor 2022 op de planning staat. De kosten worden gedekt uit de Reserve Kapitaalgoederen. Geen kosten betekent geen onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	383
De werkzaamheden voor onkruidbestrijding zijn te laat aanbesteed waardoor er een achterstand is ontstaan wat tot extra kosten heeft geleid.	I	-102
Vanwege vertraging in de 3e fase van het project 'Sud Ie' zijn de investeringen nog niet afgerond. De kapitaallasten zijn hierdoor € 82.000 lager dan begroot.	I	82
Het resultaat van de samenwerking tussen de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel bedraagt over 2021 € 1,1 miljoen. Voor de gemeente Noardeast-Fryslân bedraagt dit € 844.000. Het effect van de samenwerking wordt over alle taakvelden verdeelt. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt het resultaat van de samenwerking verder toegelicht.	I	123
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	83

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen		355
Eind 2021 is er budget beschikbaar gesteld voor de sloop van vijf gebouwen. Het gaat om de volgende gebouwen: - Anjum, holdingastraat 27-29 - Ferwert, Great Sminia 38 - Dokkum, Van kleffensstraat 3A - Dokkum, Van Kleffensstraat 1B - Blija, De Terp 22 De sloop van de gebouwen zal in 2022 plaatsvinden. De kosten worden gedekt uit de Algemene reserve. Geen kosten betekent geen onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	310
De sloop van sporthal de Trimmer heeft niet plaatsgevonden omdat het gebouw als vaccinatielocatie voor de GGD gebruikt is. De sloop is doorgeschoven naar 2022. De kosten worden gedekt uit de Algemene reserve. Geen kosten betekent geen onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	146
De Kerkervisie is nog niet uitgevoerd en zal in 2022 doorgang krijgen. De kosten worden gedekt uit de Algemene reserve. Geen kosten betekent geen onttrekking uit de reserve. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	I	64
De gemeente heeft een SPUK-IJZ (Specifieke uitkering IJsbanen en Zwembaden) aangevraagd voor de exploitanten van de zwembaden die door Corona in de financiële problemen zijn gekomen. De ontvangen gelden zijn overgemaakt naar de exploitanten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat. Zie ook de toelichting bij de baten.	I	-236
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	71
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen		-54
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-54
Saldo baten en lasten		1.520

Specificatie reserveringen Programma 6: Iepenbiere Romte

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	0
Onttrekkingen	-1.148
Algemene reserve	-727
Stimulering initiatieven biodiversiteit	-20
Boomziekten, vervanging bomen	-70
Opstellen Monumentenbeleidsplan (2020)	-9
Inventarisatie historische interieurs (2020)	-4
Sloop de Trimmer uitgesteld tot 2022.	-146
Overdracht eigendom tennisbanen Burdaard	-54

Reserves	Bedragen x € 1.000
Sloop diverse gemeentelijke gebouwen: uitvoering van de sloop van 5 gebouwen heeft niet plaatgevonden en schuift door naar 2022	-310
Kerkervisie	-64
Uitgangspunten buitensportaccommodatiebeleid	-50
Reserve dekking afschrijvingen	-16
Reserve kapitaalgoederen	-383
De geplande groot onderhoud werkzaamheden aan de Marrumerweg en Elingawei te Ferwert zijn nog niet tot uitvoering gekomen omdat deze gecombineerd worden met de vervanging van de riolering die voor 2022 op de planning staat.	-383
Reserve ontwikkelingsfonds	-20
Reserve coronacompensatie	-2
Totaal Reserveringen	-1.148

Algemeene dekkingsmiddels

Waar gaat 'Algemeene dekkingsmiddels' over?

Algemeene dekkingsmiddels

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de algemene dekkingsmiddelen in de gemeentelijke begroting apart zichtbaar gemaakt.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- Lokale heffingen
Dit zijn opbrengsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen en de daarmee samenhangende uitvoeringskosten voor de WOZ, de heffing en de invordering.
- Uitkeringen van het Rijk
Dit zijn de van het Rijk ontvangen middelen om gemeentelijke taken uit te voeren. Het merendeel van het geld komt uit het Gemeentefonds en wordt uitgekeerd in de vorm van algemene uitkeringen, dit is inclusief de decentralisatie-uitkering "sociaal domein". Naast de algemene uitkeringen zijn er ook nog doeluitkeringen welke bestemd zijn voor het uitvoeren van een specifiek doel.
- Dividend
Dit zijn de opbrengsten (dividend) uit de deelnemingen in bijvoorbeeld Stedin en de BNG.
- Overige algemene dekkingsmiddelen
Dit zijn de overige algemene dekkingsmiddelen waaronder het taakveld treasury en de overige baten en lasten (stelposten).

Mutaties in de reserves

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de mutaties in de algemene- en bestemmingsreserves apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

De mutaties in de reserves die een relatie hebben met een specifiek programma zijn opgenomen onder het desbetreffende programma, zodat per programma een resultaat voor en na bestemming zichtbaar is.

Onder algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien vinden rentetoevoegingen plaats aan de algemene reserve en de reserve bouwgrondexploitatie.

Uniforme beleids-indicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Noardeast-Fryslân	Nederland	Peildatum
Overhead	% van totale lasten	2021	12,81%	n.v.t.	
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2021	195	290	01-03-2022
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2021	759	733	01-03-2022
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2021	843	810	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Overhead	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.	Eigen begroting
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen. In duizenden euro's	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO

Overzicht baten en lasten 2021 Algemeene Dekkingsmiddels

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
Lokale heffingen	12.596	12.560	12.790	230
Algemene uitkeringen	90.807	98.426	98.534	108
Dividend	446	471	477	6
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.611	157	546	389
Totaal baten	106.459	111.615	112.347	732
Lasten				
Lokale heffingen	-408	-408	-1.111	-703
Algemene uitkeringen	-541	-58	0	58
Dividend	-23	-44	-43	1
Overige algemene dekkingsmiddelen	-2.718	-59	-207	-148
Totaal lasten	-3.690	-569	-1.361	-792
Saldo baten en lasten	102.769	111.046	110.986	-60
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen aan reserves	-4.894	-7.645	-7.792	-146
Onttrekkingen aan reserves	578	1.496	1.150	-346
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-4.317	-6.149	-6.642	-493
Resultaat	98.453	104.896	104.344	-553

Toelichting op de verschillen Algemeene Dekkingsmiddels

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		732
Lokale heffingen		230
Op basis van de aangiften van de netbeheerders kan vastgesteld worden dat er in 2021 meer leidingen gelegd zijn dan in 2020. De precario opbrengst is hierdoor € 147.000 meer dan geraamd.	I	146
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	84

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Algemene uitkeringen		108
Door de definitieve vaststelling van de maatstaven uit de jaren 2019 en 2020 zijn er nog extra middelen ontvangen in 2021.		108
Dividend		6
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	6
Overige algemene dekkingsmiddelen		389
Diverse ontvangsten op de suppletieaangiften (BTW/BCF) van de belastingdienst over voorgaande jaren.		411
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-23
Lasten		-792
Lokale heffingen		-703
Op 12 januari 2022 heeft de rechtbank de gemeente in het ongelijk gesteld in een procedure over de precariobelasting Kollumerland 2017. Er wordt op korte termijn een pro forma onderbouwing ingediend bij de rechtbank. Op basis van de gerechtelijke uitspraak wordt voorzichtigheidshalve hiervoor een voorziening gevormd.	I	-686
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-17
Algemene uitkeringen		58
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	58
Dividend		1
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	1
Overige algemene dekkingsmiddelen		-148
Er is in 2021 minder rente toegerekend aan de bouwgrondexploitatie en investeringen dan op voorhand geraamd was.	I	-156
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	8
Saldo baten en lasten		-60

Specificatie reserveringen Algemeene Dekkingsmiddels

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	-146
Algemene reserve	-146
Storting opbrengst precariobelasting	-146
Onttrekkingen	-346
Algemene reserve	-328
Van het voorbereidingskrediet Centrale Huisvesting (€ 340.000) is € 296.000 nog niet besteed.	-296
ICT projecten	-34
Reserve Coronacompensatie	-18
Minder inzet belastingpersoneel dan geraamd.	-18
Totaal reserveringen	-493

Overhead

Waar gaat Overhead over?

Overhead

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder artikel I, tweede lid onder I de definitie overhead nader geduid. In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van "Vensters voor Bedrijfsvoering" gehanteerd als uitgangspunt voor de definitie van overhead binnen het BBV. De Commissie BBV heeft als taak om duidelijkheid te verschaffen wanneer de toepassing van deze definitie in de praktijk tot vragen leidt. Dit heeft geleid tot een notitie overhead waarin beschreven is wat wel en wat niet onder de overhead valt.

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. leidinggevenden primair proces (hiërarchisch).
2. financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
3. P&O / HRM.
4. inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
5. interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC).
6. juridische zaken.
7. bestuurszaken en bestuursondersteuning.
8. informatievoorziening en automatisering (ICT).
9. facilitaire zaken en Huisvesting.
10. documentaire Informatie Voorziening (DIV).
11. managementondersteuning primair proces.

Onderdeel van Overhead is ook de samenwerking met Dantumadiel. Zowel aan de baten als aan de lastenkant is het bedrag voor de samenwerking even groot. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt ingegaan op het resultaat van de samenwerking.

Overzicht baten en lasten 2021 Overhead

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar- rekening	Saldo
Baten				
Overhead	14.669	15.012	16.217	1.205
Totaal baten	14.669	15.012	16.217	1.205
Lasten				
Overhead	-32.336	-33.526	-34.171	-645
Totaal lasten	-32.336	-33.526	-34.171	-645
Resultaat	-17.668	-18.514	-17.954	560

Toelichting op de verschillen Overhead

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		1.205
Overhead		1.205
In de samenwerking tussen de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel zijn er meer uitgaven verantwoord dan welke primitief geraamd waren. In de samenwerking zijn deze wijzigingen neutraal geraamd. Zie toelichting bij de lasten.	I	645

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Het resultaat van de samenwerking tussen de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel bedraagt over 2021 € 1,1 miljoen. Voor de gemeente Noardeast-Fryslân bedraagt dit € 844.000. Het effect van de samenwerking wordt over alle taakvelden verdeelt. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt het resultaat van de samenwerking verder toegelicht.	I	528
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	32
Lasten		-645
Overhead		-645
In de samenwerking tussen de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel zijn er meer uitgaven verantwoord dan welke primitief geraamd waren. In de samenwerking zijn deze wijzigingen neutraal geraamd. Zie toelichting bij de baten.	I	-645
Het resultaat van de samenwerking tussen de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel bedraagt over 2021 € 1,1 miljoen. Voor de gemeente Noardeast-Fryslân bedraagt dit € 844.000. Het effect van de samenwerking wordt over alle taakvelden verdeelt. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt het resultaat van de samenwerking verder toegelicht.	I	-348
Er is minder uitgegeven aan groot onderhoud aan het gemeentekantoor in Dokkum dan geraamd. Dit hangt samen met de verbouwplannen van de centrale huisvesting.	I	260
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	89
Totaal Resultaat		560

Heffing Vennootschapsbelasting

Waar gaat Heffing Vennootschapsbelasting over?

Heffing Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting (VPB) is een belasting die wordt geheven over de winst van ondernemingen. Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Noardeast-Fryslân geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een “collectief goed” (geen deelname economische verkeer), “normaal vermogensbeheer” of van “structureel verlieslatende activiteiten”.

De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf. Het grondbedrijf van de gemeente Noardeast-Fryslân is VPB-plichtig.

Inmiddels heeft aangifte over 2020 plaatsgevonden, waarbij het te betalen belastingbedrag € 0 bedraagt. De winst voor afvalstromen is voor 2020 € 1.752 en voor de grondexploitatie € 144.820. In totaal is dit € 146.572. Er is sprake van een resterend verliesverrekening per 1-1-2020 van € 1.281.300, waarvan de winst € 146.572 mag worden afgetrokken. Per 31-12-2020 is het saldo verliezen € 1.134.728. Dit betekent dan de gemeente over 2020 geen vennootschapsbelasting betaald. Deze aangifte is nog niet vastgesteld door de Belastingdienst.

Overzicht baten en lasten 2021 Heffing Vennootschapsbelasting

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar- rekening	Saldo
Baten				
Vennootschapsbelasting (VPB)	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0
Lasten				
Vennootschapsbelasting (VPB)	-5	-5	-8	-3
Totaal lasten	-5	-5	-8	-3
Resultaat	-5	-5	-8	-3

Toelichting op de verschillen Heffing Vennootschapsbelasting

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		0
Vennootschapsbelasting (VPB)		0
Geen verschillen.		0
Lasten		-3
Vennootschapsbelasting (VPB)		-3
Verschillen kleiner dan € 100.000.	I	-3
Saldo van baten en lasten		-3

Onvoorzien

Waar gaat Onvoorzien over?

Onvoorzien

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de gereserveerde middelen voor structureel onvoorzien apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

Overzicht baten en lasten 2021 Onvoorzien

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar- rekening	Saldo
Baten				
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0
Lasten				
Onvoorzien	-95	-31	0	31
Totaal lasten	-95	-31	0	31
Resultaat	-95	-31	0	31

Toelichting op de verschillen Onvoorzien

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000	
Baten			0
Onvoorzien		0	
Geen verschillen.		0	
Lasten			31
Onvoorzien		31	
De post onvoorzien is ongebruikt gebleven.		0	
Saldo baten en lasten			31

Rekeningresultaat

Recapitulatie

Het rekeningresultaat bedraagt € 6.699.000.

Resultaatanalyse

Omschrijving	Begroting na wijziging (x € 1.000)	Werkelijk (x € 1.000)	Saldo (x € 1.000)
Programma's	-92.610	-85.600	7.010
Dekkingsmiddelen, onvoorzien	92.496	93.024	528
Resultaat voor bestemming	-114	7.424	7.538
Mutaties in reserves	4.200	-725	-4.925
Resultaat jaarrekening 2021 (voordelig)	4.086	6.699	2.613

De belangrijkste afwijkingen tussen de bijgestelde begroting en de realisatie zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Omschrijving (op hoofdlijnen)	Bedrag (x € 1.000) += meevaller -= tegenvaller
Programma 3	
Minder WMO vervoer	166
Dalende aantallen Beschermd Wonen	542
Bijstelling rijksbeschikking Participatiewet Bijstand	-310
Dalende aantallen inkomensondersteuning	790
Armoedebeleid gaat later in	364
Stijging zorgkosten jeugdzorg	-903
Programma 5	
Winstneming grondexploitatie	363
Minder structuur en bestemmingsplannen opgesteld	162
Minder plustaken bij Fumo	152
Voordeel afvalinzameling	220
Programma 6	
Vrijval onderhoudsmiddelen projecten	244
Algemeene dekkingsmiddels	
Vorming voorziening precariobelasting	-686
Suppletieaangiften voorgaande jaren	411
Overhead	
Minder groot onderhoud gemeentekantoor Dokkum	260
Overig	
Resultaat samenwerking Noardeast-Fryslân - Dantumadiel	844
Overige verschillen	-6
Saldo resultaat ten opzichte van de begroting na bestemming	2.613

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In artikel 5 van de op 17 januari 2019 vastgestelde verordening ex. art. 212 van de gemeentewet zijn onderstaande normen voor begrotingsrechtmatigheid vastgelegd:

De norm voor begrotingsrechtmatigheid ligt op het niveau van overschrijding van de lasten van de programma's. Indien er overschrijdingen zijn, moeten deze worden toegelicht door het college indien de overschrijding meer bedraagt dan € 250.000.

Norm voor begrotingsrechtmatigheid ten aanzien van de balansposten ligt op het niveau van de geautoriseerde bedragen. Voor het schuiven van budgetten tussen programma's is toestemming van de gemeenteraad vereist.

Het college mag binnen de programma's met budgetten schuiven, mits de lasten van producten niet dusdanig worden overschreden dat de realisatie van andere producten binnen hetzelfde programma onder druk komt te staan. Indien de lasten van een geautoriseerd budget of een investeringskrediet met meer dan € 250.000 is overschreden moet dit aan de raad zijn gerapporteerd. Aan de hand van voorgaande criteria kunnen de volgende conclusies op de begrotingsoverschrijdingen van de lasten uit de financiële analyse worden getrokken.

In onderstaande tabel zijn niet de verschillen in de uitvoeringsbegroting per programma opgenomen. Dit omdat deze verschillen per saldo budgettair neutraal zijn.

Begrotingsafwijkingen (x € 1.000)	Recht- matig	Onrecht- matig	Motivering van de conclusie
1. Ynwenner & Bestjoer			
Dienstverlening	-100		Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde leges opbrengsten. Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel.
Veiligheid	-68		Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde CTB-gelden opbrengsten. Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel.
6. Iepenbiere Romte			
Onkruidbestrijding	-102		De werkzaamheden voor onkruidbestrijding zijn te laat aanbesteed waardoor er een achterstand is ontstaan wat tot extra kosten heeft geleid. Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar de kostenoverschrijding op jaarbasis was nog niet bekend bij de 2de tussentijdse rapportage.
Begraafplaatsen	-54		Meer onderhoud uitgevoerd op de begraafplaatsen. Kostenoverschrijdingen die gecompenseerd wordt door direct gerelateerde inkomsten.
Algemene dekkingsmiddelen			

Begrotingsafwijkingen (x € 1.000)	Recht- matig	Onrecht- matig	Motivering van de conclusie
Voorziening precariobelasting.	-686		De vorming van de voorziening is begin 2022 bekend geworden bij de uitspraak van de rechtbank.
Rente bouwgrondexploitatie.	-156		Deze post wordt met het opmaken van de jaarrekening berekend en was derhalve niet eerder bekend.
Overhead			
Resultaat samenwerkingsbegroting.	-993		De kostenoverschrijdingen worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.
Investerings			
Overschrijding diverse investering	-482		Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. Afschrijvings- en financieringslasten volgen in latere jaren, dus rechtmatig.

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf gaat over de lokale belastingen en heffingen. Aan de orde komen het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, de geraamde inkomsten, de kostendekkendheid van de tarieven, het kwijtscheldingsbeleid dat we hanteren en de lastendruk voor de burger.

De publiekrechtelijke heffingen worden onderscheiden naar belastingen en rechten:

- Belastingen: de opbrengsten van belastingen komen toe aan de algemene middelen en kunnen vrij worden besteed. Dit zijn onder meer de onroerendezaakbelastingen (OZB), de toeristen- en de forensenbelasting. Het criterium kostendekkendheid is hier niet aan de orde;
- Rechten: een recht is een vergoeding voor een concrete prestatie door de gemeente geleverd. De opbrengst van de rechten is niet vrij besteedbaar: de opbrengsten moeten aangewend worden voor de gerelateerde prestaties. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges burgerzaken. Hier geldt een wettelijke norm van maximaal 100% kostendekkendheid.

Beleid publiekrechtelijke heffingen en kwijtschelding

Hieronder geven we een beknopte uiteenzetting van het gemeentelijke beleid met betrekking tot de publiekrechtelijke tarieven.

Algemeen

- Voor zover geen ander beleid of andere overwegingen gelden, worden de tarieven van de belastingen, heffingen en rechten verhoogd met de stijging van het consumentenprijsindexcijfer. Voor het jaar 2021 is dat cijfer 1,8%, gebaseerd op de geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP) van het Centraal Planbureau.
- Voor de afvalstoffen- en rioolheffing is de kostendekking 100%.

Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelastingen is de belangrijkste gemeentelijke belasting, niet alleen qua omvang, maar ook omdat de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht besteed kan worden. De belangrijkste functie is het genereren van inkomsten. De hoogte van een aanslag is afhankelijk van de waarde van een pand en van de door de raad vastgestelde tarieven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de heffing voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen. De waarde van de woningen en bedrijven wordt ieder jaar opnieuw bepaald.

Roerende woon- en bedrijfsruimteheffing

Deze qua omvang bescheiden heffingen, zijn een tegenhanger van de onroerendezaakbelastingen. Het verschil is, dat zij zich richten op roerende zaken die bestemd zijn om duurzaam ter plaatse te blijven, zoals bedrijfsvaartuigen en woonboten.

De hoogte van de heffing is gekoppeld aan de WOZ-waarde van die objecten. Net als de onroerendezaakbelastingen kennen ook deze belastingen drie tarieven.

Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt geheven van een natuurlijke persoon die voor hemzelf of zijn gezin op meer dan negentig dagen een gemeubileerde woning binnen de gemeente beschikbaar houdt (tweede woning). Ook is een eis dat diegene geen hoofdverblijf houdt binnen de gemeente waar de woning is gelegen.

De belasting is gekoppeld aan de hoogte van de WOZ-waarde van de woning.

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven voor het houden van nachtverblijf tegen vergoeding door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Degene die het verblijf biedt, is de belastingplichtige.

De aanslagen worden pas na afloop van het kalenderjaar vastgesteld op grond van belastingaangiften.

In de loop van het kalenderjaar worden aan de grootste belastingplichtigen in de maanden juni/juli wel voorlopige aanslagen gezonden.

Reclamebelasting

Deze belasting wordt geheven voor het doen van openbare aankondigingen (reclame-uitingen). Met de Stichting Ondernemersfonds Dokkum is in het verleden een overeenkomst gesloten op basis waarvan de jaarlijkse belastingopbrengst onder aftrek van perceptiekosten uiteindelijk weer wordt gestort op rekening van die Stichting.

Parkeerbelastingen

Deze belastingen worden geheven voor het parkeren van motorvoertuigen waar dat alleen tegen betaling is toegestaan en voor de afgifte van een vergunning om op een betaalde plaats te mogen staan zonder de meter in werking te stellen. Het zogenoemde belanghebbende parkeren.

Precariobelasting kabels en leidingen

Het tarief voor deze belasting is tot en met 2021 € 1,98 per strekkende meter leiding/kabel. Het is niet toegestaan om deze belasting nog te heffen ná 31 december 2021.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing omdat de opbrengst niet naar de algemene middelen vloeit, maar dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt is dat deze kosten inclusief de kosten van kwijtscheldingen volledig gedekt worden uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing. De (geraamde) kostendekking is steeds 100%. Voor de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen twee categorieën belastingplichtigen, namelijk een- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door een heffing verhaald. Gemeenten hebben naast de zorgplicht voor stedelijk afvalwater en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. De opbrengst van de rioolheffing, met als uitgangspunt 100% kostendekkendheid, is geormerkt. De belangrijkste functie is dus het genereren van inkomsten om de voorziening mogelijk te maken. De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker (afvoerrecht).

Leges

De diensten waarvoor leges worden geheven zijn in de Legesverordening op samenhang geclusterd.

- Titel 1 Algemene dienstverlening;
- Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- Titel 3 Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn.

Onder titel 1 vallen met name de legestarieven voor diensten van Burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen en huwelijksvoltrekkingen). Onder titel 2 vallen de legestarieven voor diensten die verleend worden onder de noemer 'omgevingsvergunning' (voorheen bouwvergunning). Onder titel 3 vallen de legestarieven voor diensten die uitsluitend verleend worden aan ondernemers zoals de drank- en horecavergunning, de evenementenvergunning en de vergunning voor seksbedrijven.

Liggelden woonschepen en bedrijfsvaartuigen

Deze heffing dient tot verhaal van kosten die de gemeente moet maken voor de instandhouding van ligplaatsen. De houder van de ligplaatsvergunning is belastingplichtig en betaalt per jaar een in de belastingverordening opgenomen vast bedrag.

Bruggelden

Onder de naam "bruggelden" wordt een recht geheven voor het door de gemeente openen en geopend houden van een brug voor het doorlaten van een vaartuig. Het gaat daarbij om een drietal in de belastingverordening nader aangeduide bruggen over de Dokkumer Ee.

Lig- en staangeld pleziervaartuigen en campers

Deze rechten worden rechten geheven van houders van pleziervaartuigen en campers die gebruik maken van respectievelijk lig- en standplaatsen die bij de gemeente in beheer en onderhoud zijn. De heffing ziet hoofdzakelijk op passanten.

Rioolaansluitrecht

De belasting wordt geheven van de aanvrager van de dienst. De dienst is de aansluiting van een pand op het gemeentelijke riool.

Rechten lijkbezorging

Op basis van deze belastingverordening worden rechten geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen en de daarmee samenhangende diensten. Zowel het gebruik als de aard van de af te nemen diensten kennen veel verschijningsvormen, die in de bij de verordening behorende tarieventabel met naam en toenaam limitatief zijn genoemd.

Kwijtschelding

Met het hanteren van een kwijtscheldingsregeling geeft de gemeente burgers de mogelijkheid om voor (gedeeltelijke) kwijtschelding in aanmerking te komen voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De ruimte om een eigen gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid te voeren is beperkt. Kwijtschelding wordt verleend op basis van de maximaal toegestane rijksnormen, zijnde 100% van de bijstandsnorm of 100% van de AOW-norm.

Voor het belastingjaar 2021 is een bedrag van € 168.421 kwijtgescholden. Begroot was € 182.609.

Opbrengsten

In de begroting wordt jaarlijks een beeld geschetst van de te verwachten opbrengsten van de belastingen, rechten en heffingen en in de jaarrekening een beeld van de daadwerkelijk gerealiseerde bedragen. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van die begrote en gerealiseerde opbrengsten voor het jaar 2021.

Opbrengsten € 1.000	Begroot	Werkelijk	Vershil
Onroerendezaakbelastingen woningen	€ 6.178	€ 6.137	€ -42
Onroerendezaakbelastingen niet-woningen	€ 3.305	€ 3.398	€ 93
Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten	€ 1	€ 1	€ 0
Afvalstoffenheffing	€ 5.070	€ 5.155	€ 85
Rioolheffing	€ 5.007	€ 5.140	€ 133
Toeristenbelasting	€ 560	€ 619	€ 59
Forensenbelasting	€ 151	€ 161	€ 11
Reclamebelasting	€ 89	€ 81	€ -8
Precariobelasting op kabels en leidingen	€ 2.882	€ 3.028	€ 146
Bruggelden	€ 93	€ 99	€ 7
Liggelden pleziervaartuigen	€ 2	€ 1	€ 1
Leges	€ 1.795	€ 1.975	€ 180
Lijkbezorgingsrechten	€ 351	€ 397	€ 46
Liggelden woonschepen en bedrijfsvaartuigen	€ 3	€ 3	€ 0
Parkeerbelastingen	€ 318	€ 328	€ 10
Totaal	€ 25.805	€ 25.930	€ 719

Kostendekking riool- en afvalstoffenheffing

De geraamde opbrengsten van de afvalstoffenheffing, rioolheffing mogen niet uitgaan boven de geraamde lasten voor dat jaar. Voor het jaar 2021 gelden de volgende feitelijke dekkingspercentages:

Opbrengsten	Dekkingspercentage
Afvalstoffenheffing	100%
Rioolheffing	100%
Lijkbezorgingsrechten	67%
Leges	66%

Woonlasten 2021 Noardeast-Fryslân

Voor een beeld van de lokale lastendruk van Noardeast-Fryslân in vergelijking met andere gemeenten, gebruiken we de cijfers die zijn ontleend aan de "Coelo Atlas van de lokale lasten 2021". Daarbij maken we onderscheid tussen de ontwikkeling van de woonlasten voor de eigenaar-bewoner en de huurder. En daarbinnen weer tussen een- en meer-persoonshuishoudens.

Landelijk beeld

Een meerpersoonshuishouden met een eigen woning betaalde in 2021 gemiddeld € 815 aan de gemeente. Een stijging met 5% ten opzichte van 2020.

Er ging € 309 euro naar de onroerendezaakbelastingen, € 305 naar de afvalstoffenheffing en € 201 naar de rioolheffing.

Huurders betaalden gemiddeld € 411 aan een gemeente. Dat is 6% meer dan in 2020. Zij betalen gemiddeld € 305 aan afvalstoffenheffing en € 106 aan rioolheffing.

Lokaal beeld

In onderstaande tabellen zijn de gemiddelde woonlasten van Noardeast-Fryslân voor het jaar 2021 weergegeven en de plek van de gemeente binnen de landelijke en provinciale rangorde. Ook is zowel in euro's als procentueel de afwijking ten opzichte van het Friese gemiddelde opgenomen.

Woonlasten 2021 eigenaar – bewoner

Gemeente	Eénpersoons	Meerpersoons	Rangorde Provinciaal meer Persoons	Rangorde Landelijk meer Persoons
Noardeast-Fryslân	€ 759	€ 843	14 ¹⁾	205 ²⁾
Gemiddelde in Friesland	€ 685	€ 791		

In 2020 stond Noardeast-Fryslân provinciaal ook op plek 14 en landelijk op plek 235.

Verhouding t.o.v. Fries gemiddelde	Eénpersoons	Meerpersoons
In %	111%	107%
In Euro's	€ 74	€ 52

Woonlasten 2021 huurder

Gemeente	Eénpersoons	Meerpersoons	Rangorde Provinciaal meer Persoons	Rangorde Landelijk meer Persoons
Noardeast-Fryslân	€ 449	€ 533	15 ¹⁾	301 ²⁾
Gemiddelde in Friesland	€ 333	€ 442		

In 2020 stond Noardeast-Fryslân op plek 14 en landelijk op plek 320.

Verhouding t.o.v. Fries gemiddelde	Eénpersoons	Meerpersoons
In %	135%	121%
In euro's	€ 116	€ 91

¹⁾ Nummer 1 heeft de laagste woonlasten, nummer 18 de hoogste

²⁾ Nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 372 de hoogste

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De Gemeente Noardeast-Fryslân vindt het van belang om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Om inzicht in de risico's van de gemeente te verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnterpreteerde risico's is tevens het minimaal noodzakelijke weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's van de gemeente in kaart te brengen is een risico-inventarisatie uitgevoerd in samenwerking met de betrokken medewerkers uit de organisatie. Hierbij is gebruik gemaakt van het softwareprogramma NARIS waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn 65 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt de top 20 van deze risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Deze top 20 risico's bepalen gezamenlijk voor 84% het noodzakelijke weerstandsvermogen.

Deze risico inventarisatie geeft een goed inzicht in de aanwezige risico's en stelt organisatie en bestuur in staat beter te sturen op de beheersing van risico's en te bepalen welk weerstandsvermogen nodig is om financiële schade voortkomend uit risico's te ondervangen. Het plan is om de komende jaren het inzicht in risico's en de sturing en beheersing van de risico's verder te ontwikkelen.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de risico top-20 van de gemeente Noardeast-Fryslân.

Tabel 1 : belangrijkste financiële risico's

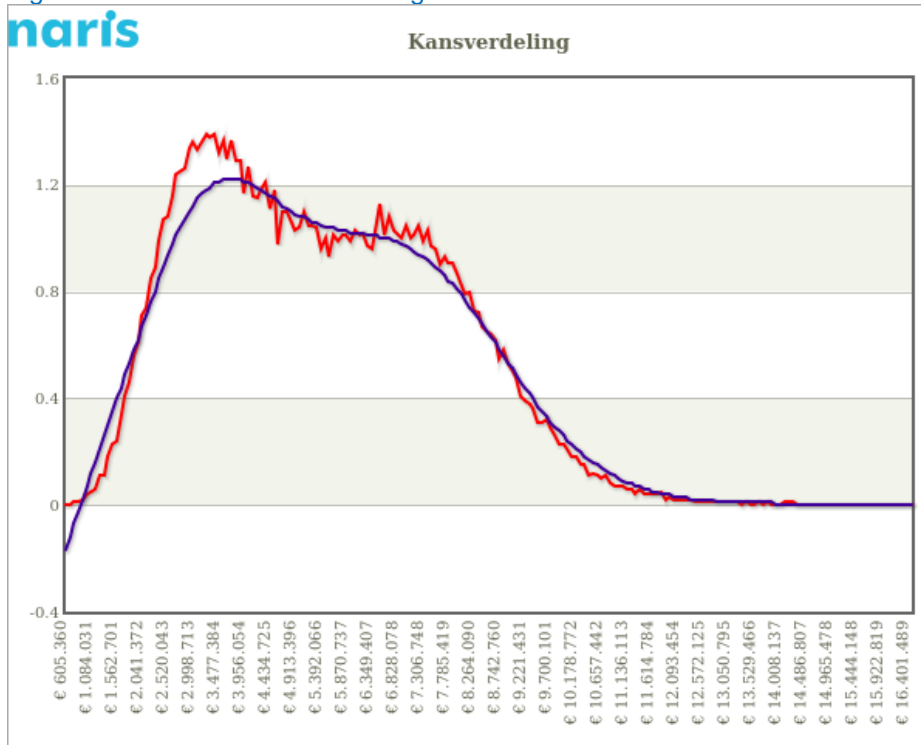
Risico-nummer	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R299	Mogelijke ontvlechting gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel.	Op basis van het impactonderzoek is een financiële inschatting gemaakt van de incidentele ontvlechtingskosten.	50%	max.€ 5.309.648	32,79%
R32	Faillissement van MFC.	Garantstelling van € 1,2 miljoen. Afboeken boekwaarde op maatschappelijk vastgoed en treffen alternatieve voorzieningen. De getaxeerde verkoopwaarde bedraagt € 500.000 (eind 2021)	50%	max.€ 2.500.000	8,03%
R62	Sud Ie: overschrijding budget programma.		30%	max.€ 2.468.000	6,32%
R64	Sud Ie: korting op subsidie bij eindafrekening.		50%	max.€ 1.200.000	5,55%
R169	Groei van het aantal klanten en voorzieningen waardoor er meer gebruik wordt gemaakt van de WMO.	Uitvoeringskosten WMO stijgen.	70%	max.€ 500.000	5,11%
R260	CORONA - Faillissement/surveillance verbonden partijen.	Extra bijdrage verbonden partijen.	50%	max.€ 800.000	3,40%

Risico-nummer	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R162	Prijsstijging van uit te besteden werk. Vertraging in leveringen. Prijsstijging inkoop bouw materiaal.	Toenemende kosten bij onderhoud, vervanging en nieuwe projecten.	70%	max.€ 500.000	3,27%
R227	Door de herijking van het gemeentefonds zullen de plattelandsgemeenten waarschijnlijk minder geld van het rijk ontvangen.	Herijking zal waarschijnlijk tot een lagere Algemene Uitkering leiden.	30%	max.€ 1.000.000	2,50%
R262	CORONA - Taakstellende bezuinigingen worden niet gehaald.		50%	max.€ 500.000	2,32%
R261	CORONA - Minder inkomsten Faillissement/surseeance/financiële tegenvallers bij deelnemingen.	Minder dividend.	50%	max.€ 446.000	1,75%
R155	De munitiestortplaats op de Engelsmanplaat moet worden gesaneerd en het Rijk houdt de gemeente daarvoor verantwoordelijk.	In de begroting is geen rekening gehouden met mogelijke saneringskosten van munitiestortplaats Engelsmanplaat.	3%	max.€ 5.000.000	1,63%
R188	Indicaties voor jeugdzorg worden niet conform contractafspraken en administratieprotocol uitgevoerd door de zorgaanbieders.	Dit leidt tot hogere zorgkosten.	75%	max.€ 220.000	1,53%
R107	Extreem hoog ziekteverzuim van het gemeentelijke personeel.	Er moet meer personeel van derden worden ingehuurd.	50%	max.€ 251.600	1,52%
R189	Oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgeld door dubieuze zorgaanbieders (fraude).	Gemeente betaalt voor zorg die niet volgens afspraak wordt geleverd.	30%	max.€ 525.000	1,45%
R229	Het subsidiebureau voor de versnellingsagenda maakt een (procedurele) inschattingfout bij de beoordeling van een ingediende subsidieaanvraag, waardoor door de Regioboard en het college van Noardeast-Fryslan een foutieve subsidietoekenning plaatsvindt.	Een bezwaarschrift kan ertoe leiden dat de aangevraagde middelen toch moeten worden toegekend. Het niet goed hanteren van de regels (bijv. voor steunverlening) kunnen ertoe leiden dat subsidie moet worden teruggevorderd.	30%	max.€ 500.000	1,40%
R214	Het budgethouderschap en de sturing; control op de bewaking van budgetten is niet optimaal.	Overschrijding van budgetten.	30%	max.€ 500.000	1,39%
R106	Naheffing en/of boete van belastingdienst, UWV, ABP of een andere instantie (belastingdienst).	Naheffing en/of boete.	20%	max.€ 629.000	1,16%
R110	Beschikbaarheid van informatiesystemen.		10%	max.€ 1.125.000	1,04%
R287	Risico rubber infill kunst grasvelden.	Hoge kosten bij preventieve maatregelen en / of sanering omgeving rondom sportvelden en hoge kosten bij vervanging van ondergrond van de kunstvelden zelf.	90%	max.€ 100.000	0,84%
R231	Overlast van exoten.	Op een alternatieve (duurdere) wijze bestrijden van exoten.	90%	max.€ 100.000	0,84%

De totale maximale financiële omvang van de top 20 aan risico's is ongeveer € 24 miljoen.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie in Naris uitgevoerd. De risicosimulatie is toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag niet nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en Tabel 2 tonen de resultaten van de risicosimulatie

Figuur 1: Uitkomsten kansverdeling

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Percentage	Bedrag
5%	€ 2.132.556
10%	€ 2.533.208
15%	€ 2.858.243
20%	€ 3.148.890
25%	€ 3.443.356
30%	€ 3.743.717
35%	€ 4.055.866
40%	€ 4.394.543
45%	€ 4.751.020
50%	€ 5.136.877
55%	€ 5.543.084
60%	€ 5.940.822
65%	€ 6.329.274
70%	€ 6.717.465
75%	€ 7.112.656
80%	€ 7.507.995
85%	€ 7.955.737
90%	€ 8.496.206
95%	€ 9.268.800

Uit de bovenstaande grafiek (figuur 1) en de bijbehorende tabel 2 is te concluderen dat het voor 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een weerstandsvermogen van afgerond €8.500.000 (benodigde weerstandscapaciteit). Naris adviseert bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit uit te gaan van de risicosimulatie en van een zekerheidspercentage van 90%.

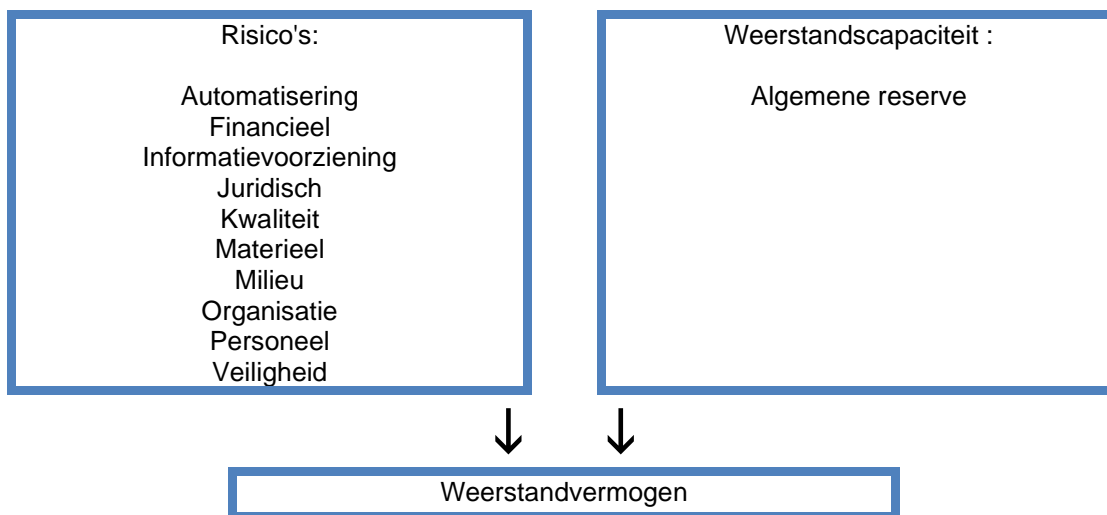
Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Noardeast-Fryslan bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. In het geval van de gemeente Noardeast-Fryslân is dat de Algemene reserve.

Weerstand	Startcapaciteit
Algemene reserve	€ 20.341.260
Algemene reserve ter dekking van risico's	€ 5.615.535
Post onvoorzien	€ 31.000
Totale weerstandscapaciteit	€ 25.987.794

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 25.987.794}{€ 8.500.000} = 3,06$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het weerstandsvermogen valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen alleen zegt echter niet zoveel over hoe de financiële positie er voor staat. Deze worden hierna bij het onderdeel Kengetallen verder toegelicht. Al deze kengetallen dienen in samenhang te worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van gemeenten. Om dit te bereiken is de BBV op dit onderdeel aangepast en wordt deze paragraaf uitgebreid met de volgende kengetallen voor :

- Netto schuldquote;
- Solvabiliteitsratio;
- Grondexploitatie;
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente.

Netto schuldquote / Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote laat de verhouding zien tussen de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen van de gemeente en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- en exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote (excl. doorgeleende gelden)	28%	45%	28%	47%
Netto schuldquote	30%	47%	30%	43%

Uit het benchmarkonderzoek van BDO over 2022 staat dat de gemiddelde nettoschuldquote bij Nederlandse gemeenten een opvallende daling laat zien van 48% in 2019 naar 41% in 2020. Ook leningen bij derden zijn meegewogen in dit percentage. Een hogere schuldquote hoeft overigens niet altijd een slecht teken te zijn. Een gemeente is immers een 'bestedingshuishouding'. Het hoofddoel is niet om zo veel mogelijk eigen vermogen dan wel middelen aan te houden en daar rendementen uit te halen, maar veel meer om de inkomsten optimaal in te zetten ten behoeve van betere voorzieningen voor de burgers.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio (= Eigen Vermogen / Totaal Vermogen) geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe weerbaarder de gemeente is.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Solvabiliteit	25%	21%	29%	23%

Uit het benchmarkonderzoek van BDO over 2022 blijkt dat de solvabiliteit steeds verder daalt. De gemiddelde solvabiliteit van gemeenten daalt al enkele jaren: van bijna 40% in 2010 tot een kleine 35% in 2020. De prognose is dat de solvabiliteit van gemeenten verder zal dalen. Deze daling lijkt een direct gevolg te zijn van de invoering van het sociaal domein en de toenemende kosten hiervan. Toezichhouders van de provincies beschouwen een solvabiliteit tussen de 20%–50% immers als neutraal. Een solvabiliteit onder de 20% wordt aangemerkt als 'meest risicovol'. De solvabiliteit van gemeente Noardeast-Fryslân valt binnen deze marge.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten uit de exploitatie. Omwille van de vergelijkbaarheid van jaar op jaar is voor alle jaren uitgegaan van grond waarden exclusief niet in exploitatie genomen gronden (zoals vanaf de jaarrekening 2016 voorgeschreven door het BBV).

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Grondexploitatie	1%	-2%	0%	-2%

De grondexploitatie ratio geeft aan hoe groot de waarde van de grond is ten opzichte van de baten. Hoe minder grond een gemeente verkoopt, hoe hoger de grondpositie en hoe hoger de boekwaarde. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Uit het benchmarkonderzoek van BDO over 2022 blijkt dat de grondexploitaties al jarenlang dalen. De meeste grond is al verkocht, de ruimte is beperkt en daardoor hebben gemeenten nog maar weinig mogelijkheden om iets met gronden te doen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar het saldo van de structurele baten en structurele lasten en dit saldo wordt afgezet tegen de totale baten.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Structurele exploitatieruimte	12%	2%	13%	0%

Inzicht in de structurele exploitatieruimte helpt mee om te beoordelen welke ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. Uit het benchmarkonderzoek van BDO blijkt dat waar gemeenten in 2019 met een tekort van 0,1% nog grote moeite hadden om hun meerjarenbegroting structureel sluitend te krijgen, lukte dit in 2020 beter met een overschot van 1,48%. Deze extra ruimte komt voor veel gemeenten als geroepen, aangezien de beïnvloedbare kosten gering zijn. Bij tekorten zijn gemeenten dan al snel gedwongen te snijden in de lokalevoorzieningen.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale lasten woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar "t" te vergelijken met het landelijke gemiddelde in jaar "t-1" in en uit te drukken in een percentage.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Belastingcapaciteit	106%	109%	107%	104%

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De belangrijkste belastingen die gemeenten heffen zijn de onroerendezaakbelasting op huizen en bedrijfspanden, en de riool- en afvalstoffenheffing. Als dit kengetal laag is, betekent het dat een gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Uit het benchmarkonderzoek van BDO blijkt dat in 2020 de gemiddelde belastingcapaciteit van gemeenten, groot of klein, over de gehele linie omhooggegaan met gemiddeld 1,7%. Grotere gemeenten hebben gemiddeld genomen een lagere belastingdruk dan kleinere gemeenten, blijkt uit ons onderzoek. Daardoor kunnen zij indien nodig gemakkelijker extra inkomsten genereren dan het geval is in kleine gemeenten.

Benchmark BDO

In de benchmark van BDO, waar gemeenten gescoord worden op een vijftal financieel relevante indicatoren, staat Noardeast-Fryslân over 2020 met een rapportcijfer 8 op plek 80 van de 140 gemeenten in de klasse 25.000-50.000 inwoners.

Rapport cijfer op basis BDO	Solvabiliteit	Netto schuld quote	Grond exploitatie	Struct. expl. ruimte	Belasting capaciteit	Totaal cijfer
Rekening 2019	13	30	15	3	1	62
Begroting 2021	13	30	15	3	1	62
Rekening 2020	27	30	15	10	1	83

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Noardeast-Fryslân heeft 12.358.360 m2 openbare ruimte in beheer. Er vinden veel activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig, zoals wegen, riolering, kunstwerken, (zoals bruggen, tunnels en kademuuren) groen, verlichting en gebouwen. In deze paragraaf wordt ingegaan op de manier waarop Noardeast-Fryslân omgaat met het onderhoud van deze kapitaalgoederen. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting en een integraal overzicht is belangrijk voor een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente.

De gemeente Noardeast-Fryslân heeft ruwweg de volgende arealen in onderhoud:

Gebouwen	Groen	Bomen	Speeltoestellen	Verharding	Kunstwerken	Lichtmasten
65 stuks	7.200.000 m2	38.400 st	600 st	4.908.000 m2	750 st	8.100 st

Stand van zaken onderhoudsplannen kapitaalgoederen

In juni 2021 heeft de raad de nota kapitaalgoederen vastgesteld. In de nota kapitaalgoederen staat het beleidskader beschreven voor het onderhouden van de kapitaalgoederen inclusief de financiële consequenties. Tevens zijn de vervangingsinvesteringen in beeld gebracht en zijn er voorzieningen ingesteld voor het groot onderhoud. De financiële consequenties zijn verwerkt in de begroting van 2022 e.v.

In de tabel hieronder een weergave van de stand van zaken aangaande de beleid / beheerplannen.

Onderdeel	Beheers en onderhoudsplan aanwezig	Datum vaststelling beheerplan gemeenteraad	Beheersplan actueel?	Toelichting
Wegen	Ja	Juni 2021	Ja	Nota kapitaalgoederen
Onkruidbestrijding	Ja	Juni 2021	Ja	Nota kapitaalgoederen
Openbare verlichting	Ja	Juni 2021	Ja	Nota kapitaalgoederen
Kunstwerken	Ja	Juni 2021	Ja	Nota kapitaalgoederen
Gebouwen	Ja	Juni 2021	Ja	Nota kapitaalgoederen
Waterwegen	Ja	Juni 2021	Ja	Nota kapitaalgoederen

De raad heeft bij het vaststellen van de Nota kapitaalgoederen, middels een amendement, besloten het onderhoudsniveau voor de wegen en voor het groen vast te stellen op het niveau Basis, voor de gebouwen conditiescore 4, voor de kunstwerken, straatverlichting en baggeren een instandhoudingsniveau te hanteren met als toelichting; *Het voorgestelde onderhoudsniveau van bovengenoemde onderdelen minimaal op het huidige niveau instant te houden. Dit om kapitaalvernietiging tegen te gaan. Gedurende de volgende 4-5 jaar toewerken naar een basis-onderhoudsniveau om stapsgewijs het onderhoudsniveau laag te vervangen. Hiervoor middelen te reserveren die elders binnen de gemeentelijke financiën vrijkomen.*

In de begroting 2022 zijn de financiële consequenties opgenomen voor onderhoudsniveau Basis voor wegen en voor onderhoudsniveau Laag voor Groen, voor de gebouwen het onderhoudsniveau conditiescore 4 en voor de kunstwerken en waterwegen een instandhoudingsniveau.

In 2022 zal onderzocht worden waar nog bezuinigd kan worden door bijvoorbeeld (groen)areaal om te vormen of af te stoten. Deze bezuiniging kan op andere plaatsen gebruikt worden om een hoger onderhoudsniveau te realiseren zodat bij het groen toegewerkt kan worden naar onderhoudsniveau Basis.

Dit wordt op de volgende wijze aangepakt: per dorp / wijk de mogelijkheden in beeld te brengen waar bezuinigd kan worden door bijvoorbeeld omvorming. Bij het in beeld brengen van de mogelijkheden zal er ook gekeken worden naar mogelijkheden om de biodiversiteit te vergroten. De besparing die ontstaat te gebruiken om op andere plaatsen de onderhoudskwaliteit te verhogen. De voorstellen zullen besproken worden met de dorpen / wijken

Verhardingen

Beleidskader verhardingen

De wegen worden op het onderhoudsniveau onderhouden zoals vastgesteld in de nota kapitaalgoederen. Dit is het onderhoudsniveau Basis. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in beeld gebracht die onlosmakelijk verbonden zijn met het in het stand van het kapitaalgoed. Er is in de begroting van 2022 extra budget voor onkruidbestrijding meegenomen zodat de onkruidbestrijding op het niveau Basis is te onderhouden

De financiële voordelen van koppelkansen met riolering (werk met werk maken) zijn niet meegenomen. Dit wordt in 2022 in beeld gebracht. Tevens zijn de volgende kosten meegenomen in het plan:

- “opfrissen” van wegmarkering
- onderhoud en vervanging van ANWB bewegwijzering
- de kosten voor de wegeninspecties

Onderhoud verhardingen

Een maal per 2 jaar wordt er een visuele weginspectie uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen van het groot onderhoud. De inspectiegegevens worden ingebracht in een geautomatiseerde wegbeheersysteem. De onderhoudsstrategieën voor de wegverhardingen zijn gestoeld op de landelijk toegepaste methodiek (gedragsmodellen) van het CROW (kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur).

Binnen de uitvoering van het onderhoud is een tweedeling aangebracht tussen groot en klein onderhoud. Klein onderhoud wordt uitgevoerd door team Utfiering en groot onderhoud wordt uitbesteed aan aannemers. Het klein onderhoud aan verharding betreft het herstel van elementenverhardingen. Dit klein onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van eigen constatering, na meldingen van burgers / bedrijven of na opmerkingen die worden gemaakt tijdens het schouwen van de openbare ruimten. Het groot onderhoud is via onderhoudsbestekken door aannemers uitgevoerd onder regie van team Behear.

Onkruidbestrijding op verhardingen

De onkruidbestrijding op verharding binnen de bebouwde kom is uitbesteed aan een aannemer. Team Utfiering geeft uitvoering aan de onkruidbestrijding op verhardingen buiten de bebouwde kom, rondom gemeentehuizen en werven en op begraafplaatsen.

Openbare verlichting

Beleidskader openbare verlichting

De Openbare verlichting wordt op het onderhoudsniveau onderhouden zoals vastgesteld in de nota kapitaalgoederen. Dit is een instandhoudingsniveau waarbij geen kapitaalvernietiging plaats vindt. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in beeld gebracht die onlosmakelijk verbonden zijn met het in het stand van het kapitaalgoed. De besparing op energie en onderhoud door “verledden” is meegenomen. De kosten voor periodieke reiniging van armatuur is meegenomen. Kosten voor het reinigen van masten is niet meegenomen.

Het planmatig vervangen van armaturen door LED armaturen leidt tot een besparing op onderhoud en energie. Bij LED armaturen hoeven periodiek geen lampen vervangen te worden en is er ook geen uitval van lampen meer. LED armaturen hebben een lager vermogen dan conventionele armaturen, waardoor er minder energie verbruikt wordt. Dit sluit ook aan op duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente, zonder dat dit een extra investering vraagt.

Onderhoud Openbare verlichting

Inspectie of schouw van de openbare verlichting vindt niet (meer) plaats. Storingen worden opgelost op basis van meldingen (piepsysteem). De vervangingen van masten en armaturen geschiedt op basis van leeftijd. Met de nota kapitaalgoederen is de vervangingsbehoefte in beeld gebracht.

Openbaar groen

Beleidskader openbaar groen

Het Openbaar groen wordt onderhouden op het onderhoudsniveau zoals vastgesteld in de nota kapitaalgoederen. Dit is het onderhoudsniveau Basis. Het oude onderhoudsniveau was Laag. De raad wil gedurende de volgende 4-5 jaar toewerken naar een basis-onderhoudsniveau om stapsgewijs het onderhoudsniveau laag te vervangen. Dit wordt gedaan door in beeld te brengen waar er middels afstoten en / of omvormen bezuinigd kan worden. Deze besparing zal ingezet worden om op andere plaatsen een hoger niveau te realiseren. Met de periodieke beeldkwaliteit schouw zullen de effecten hiervan in beeld worden gebracht. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in beeld gebracht die onlosmakelijk verbonden zijn met het in het stand van het kapitaalgoed.

Onderhoud openbaar groen

Het onderhoud van openbaar groen wordt voor het grootste deel uitgevoerd door het team Utfiering. Deze taken worden beleidsmatig ondersteund door het team Beheer Iepenbiere Romte. Tevens verzorgt dit team het maaien en hekkelen buiten de bebouwde kom en grootschalige groen vervangingen/investeringen. De onderhoudswerkzaamheden in plantsoenen bestaan in hoofdzaak uit schoffelen, spitten, snoeien, maaien, bemesten, inboet, onkruidbestrijding, mollenbestrijding, doorspuiten drains, onderhoud bestrating, onderhoud hekwerken/rasters, reconstructie en onderhoud (bos)plantsoen. Een groot deel van de eenvoudige repeterende groenonderhoudswerkzaamheden wordt verricht door de bij het team Utfiering gedetacheerde medewerkers van NEF.

Groen en speelvoorzieningen

Het dagelijks onderhoud van het openbaar groen wordt volgens onderhoudsschema's op het vastgestelde onderhoudsniveau onderhouden. Het onderhoudsniveau wordt geborgd middels een doorlopende kwaliteitsschouw van de openbare ruimte waardoor, waar nodig, tijdig kan worden bijgestuurd. Het groot onderhoud en de vervangingen worden uitgevoerd naar aanleiding van jaarlijkse inspecties. De speeltoestellen worden vier maal per jaar geïnspecteerd. Aan de hand van deze inspecties wordt onderhoud uitgevoerd en worden speeltoestellen en veiligheidsondergronden vervangen.

Kunstwerken (bruggen, tunnels en grondkeringen)

Beleidskader kunstwerken

De kunstwerken worden op het onderhoudsniveau onderhouden zoals vastgesteld in de nota kapitaalgoederen. Dit is een instandhoudingsniveau waarbij geen kapitaalvernietiging plaats vindt. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in beeld gebracht die onlosmakelijk verbonden zijn met het in het stand van het kapitaalgoed.

Onderhoud kunstwerken

Voor de beweegbare bruggen, grote vaste bruggen en de kademuren is er een vast onderhoudsschema voor schilderwerk en kleine reparaties. Jaarlijks worden alle beweegbare bruggen geïnspecteerd. Uit deze inspectie wordt een planning opgesteld voor het groot onderhoud en de vervanging.

Het team Beheer Iepenbiere Romte verzorgt de beleidsmatige ondersteuning van het onderhoud van kunstwerken. Daarnaast verzorgt zij het groot onderhoud. Groot onderhoud is conform de besluitvorming over het kunstwerkbeheer opgenomen in de programmabegroting. Dagelijks onderhoud en kleine reparaties worden verzorgd door het team Utfiering.

Riolering

Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van riolering ligt vast in Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In december 2021 is er een nieuw vGRP vastgesteld. Wettelijke kaders voor het GRP worden gevormd door de Wet Milieubeheer en de Waterwet. De Gemeentewet doet (o.a.) uitspraken over de rioolheffing. In de Wet Milieubeheer is geregeld dat de gemeenteraad een GRP telkens voor een daarbij vast te stellen periode vaststelt.

Het is een beleidsmatig en financieel document over de gemeentelijke watertaken en een hulpmiddel om goede beleidsafwegingen te maken op het terrein van de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater in relatie tot de bescherming van de bodem- en waterkwaliteit. De zorg voor water en riolering is een voortdurend proces dat door ontwikkelingen in de tijd moet worden aangepast. Volgens de huidige

wetgeving, vastgelegd in de Waterwet en de wet Milieubeheer, is er voor de gemeente sprake van drie zorgplichten:

- de zorgplicht voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater;
- de zorgplicht voor het afvloeiende hemelwater;
- de zorgplicht ter voorkoming van structureel nadelige gevolgen van het grondwater.

Uitvoering van de maatregelen uit het vGRP zorgt ervoor dat de inzameling en het transport van afvalwater effectief blijft verlopen. Hiermee wordt voorkomen dat er schade aan het milieu ontstaat, er overlast voor de bewoners is en dat de volksgezondheid wordt gewaarborgd. Verder wordt ervoor gezorgd dat hemelwater, voor zover particulieren dat niet zelf kunnen, goed wordt ingezameld en verwerkt en dat inwoners weten waar ze met grondwatervragen terecht kunnen.

Onderhoud rioleringen

Het dagelijks beheer en onderhoud aan de riolering wordt uitgevoerd door het team Utfiering. Grootschalig onderhoud, inspectie en vervangingen worden gerealiseerd door het team Beheer Iepenbiere Romte. Tevens verzorgt het team Beheer Iepenbiere Romte de beleidsmatige aspecten en bewaakt het hydraulisch en hygiënisch functioneren van de riolering. Het dagelijks onderhoud bestaat uit een groot aantal werkzaamheden waaronder; legen van straat en trottoirkolken, reinigen van leidingen, vegen van goten, inspectie en onderhoud van pompen en gemalen, reparatie van kleinere lekkages, etc. Vrijkomend slib uit onderhoud werkzaamheden wordt afgevoerd naar Omrin. Groot onderhoud aan en vervangingen van de riolering wordt uitgevoerd op basis van inspecties van het riool. Inspectie gegevens worden bijgehouden in een beheersysteem op basis waarvan jaarlijks het vervangingsprogramma wordt opgesteld. Naast vervangingen worden ook optimalisaties doorgevoerd. Hierbij valt te denken aan het ombouwen van verbeterd gescheiden stelsels en hydraulische aanpassingen van het stelsel en het afkoppelen van regenwater.

Waterwegen

Beleidskader waterwegen

De waterwegen worden op het onderhoudsniveau onderhouden zoals vastgesteld in de nota kapitaalgoederen. Dit is een instandhoudingsniveau waarbij geen problemen ontstaan. De onderhoudsplanning voor het baggeren is voor een groot deel gebaseerd op een cyclische planning. In 2021 / 2022 worden de resterende peilingen uitgevoerd en wordt zo nodig de planning bijgesteld.

Onderhoud van waterwegen is te verdelen in watervoerendheid en bevaarbaarheid. Ten aanzien van watervoerendheid moeten alle gemeentelijke watergangen voldoen aan de keur van het waterschap. Hiertoe worden de sloten uitgemaaid. Incidenteel moet er worden gebaggerd.

Bevaarbare waterwegen worden in beginsel vastgelegd in het Provinciaal Verkeer en Vervoersplan (PVVP).

Onderhoud waterwegen

Voor het hekkelen van waterwegen (betreft voornamelijk bermsloten) wordt getracht zo veel mogelijk afspraken te maken met eigenaren van aanliggende percelen waarbij de gemeente hekkelt en de eigenaren van de aanliggende percelen het hekkelmateriaal ontvangt. In een aantal gevallen zijn er hekkelcontracten met de aanliggende grondeigenaar afgesloten. In deze gevallen wordt de gehele sloot gehekkeld door de aanliggende eigenaar tegen een bepaalde vergoeding.

Overdracht stedelijk water

Wetterskip is waterbeheerder voor alle het stedelijk water (binnen de bebouwde kom). Gemeente voert wel dagelijks / jaarlijks onderhoud uit (hekkelen) aan hoofd- en secundaire watergangen voor het Wetterskip en krijgt de kostprijs hiervan vergoed. Baggeren van hoofd- en secundaire watergangen onder OSW is voor het Wetterskip. Voor vijvers binnen de bebouwde kommen ontvangt de gemeente jaarlijks een vast bedrag om jaarlijks te hekkelen / maaien (indien noodzakelijk) en om periodiek te baggeren.

Gebouwen

De gebouwen worden op het onderhoudsniveau onderhouden zoals vastgesteld in de nota kapitaalgoederen. Dit is het onderhoudsniveau conditiescore 4. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in beeld gebracht die onlosmakelijk verbonden zijn met het in het stand van het kapitaalgoed.

Het grootonderhoud en de vervangingen zijn niet meegenomen voor het gemeentehuis in Kollum en het gemeentehuis in Ferwert. Het klein onderhoud voor deze gebouwen is wel meegenomen. Gebouwen waarvan de toekomstige bestemming onzeker is, worden alleen wind en waterdicht gehouden. Bijvoorbeeld een aantal gebouwen op de gemeentelijke werf in Dokkum.

Alle gebouwen worden tweejaarlijks geïnspecteerd waarna de plannings worden geactualiseerd. Het zwembad wordt jaarlijks geïnspecteerd. Op basis van de conditiescore volgens NEN2767 zal het benodigde onderhoud worden uitgevoerd. In het kader van duurzaamheid is bij het beheer en onderhoud van de gebouwen het doel om het energieverbruik te verlagen. Het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen wordt grotendeels in eigen beheer uitgevoerd. Voor grootschalig of specialistisch onderhoud worden derden ingeschakeld.

Onderhoud onderwijsgebouwen

Voor het onderhoud aan de schoolgebouwen is een meerjarig onderhoudsplan met de schoolbesturen opgesteld. Door een wetswijziging zijn de taken en budgetten voor het buitenonderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen per 2015 overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. Door deze wijziging wordt de gemeente gekort op de algemene uitkering en komt de verplichting van het onderhoud voor de schoolgebouwen te vervallen.

Onderhoud sportaccommodaties

De gebouwen voor sportaccommodaties in de gemeente Noardeast-Fryslân, die in eigendom zijn van de gemeente, vallen onder het meerjarig planmatig onderhoudsprogramma.

Beeldkwaliteit

Drie maal per jaar wordt er een beeldkwaliteitschouw uitgevoerd volgens de CROW publicatie 223. Deze beeldkwaliteitsschouw heeft betrekking op groen en wegen. Bij deze schouwrondes worden er op willekeurig gekozen plaatsen geïnspecteerd waarbij wordt gekeken naar wat de beeldkwaliteit is ten opzicht van de vastgestelde kwaliteit. Naast beeldkwaliteit worden er ook technische inspecties uitgevoerd. De beeldkwaliteit zegt nog niets over de technische kwaliteit.

Het uitgangspunt van het beheren van de kapitaalgoederen is een cyclische aanpak mede gebaseerd op het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV)

Team Utfiering voert een groot deel van de werkzaamheden uit die invloed hebben op de beeldkwaliteit. In 2018 is er begonnen met een inhaalslag met het planmatig groot snoeionderhoud bij bosplantsoenen en heesters. In 2022 zal met team Utfiering verder worden gekeken hoe uitvoeringsprocessen beter afgestemd kunnen worden op het vastgestelde integrale kwaliteitsbeeld.

Majeure vervangingen / projecten 2021

Beschoeiingen / damwanden:

- Vervanging walbeschoeiing Halbertsmastrjitte te Kollum.
- Vervanging walbeschoeiing Steinfeksterwei te Ee.

Straatverlichting:

afronding SOX vervangingsbestek:

- 68 masten vervangen
- 308 armaturen vervangen

Wegen:

- Lichtaard, Flietpsterdyk (fp) Uitgevoerd
- Burdaard, Wanswerterdyk In uitvoering
- Dokkum, De Meeuwen In voorbereiding, uitvoering 2022
- Dokkum, De Skries In voorbereiding, uitvoering 2022
- Dokkum, IJsvogel In voorbereiding, uitvoering 2022
- Dokkum, Ljurk In voorbereiding, uitvoering 2022
- Dokkum, Markol In voorbereiding, uitvoering 2022
- Dokkum, Reiddomp In voorbereiding, uitvoering 2022
- Ferwert, Gasthuisstraat In uitvoering,
- Ferwert, Marrumerweg In voorbereiding

Gebouwen:

- Renovatie sporthal De Heechfinne

Riolering:

- Dokkum Fûgelan
- Holwerd Elbasterwei
- Hallum centrumgebied woonrijp maken
- Kollumerzwaag Bjirken
- Kollum Centrumgebied

Groen:

- Vervangen Essen

Paragraaf financiering

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden in de begroting in afzonderlijke paragrafen beleidsrichtlijnen vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. In de beheersverordening naar artikel 212 van de Gemeentewet geeft de raad het kader aan.

Algemeen

In het Treasurystatuut gemeente Noardeast-Fryslân, staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De geplande uitvoering van het treasurybeleid is weergegeven in de paragraaf financiering.

Rente ontwikkeling

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verwachte verloop van de rente. Onze rentevisie wordt aan de hand van een aantal financiële instellingen opgesteld. De rentes liggen al een lange tijd op historisch lage waarden, de afgelopen periode lijkt dat een verandering in te komen waarbij de rentes ligt stijgen.

Kasbeheer

Het betalingsverkeer gaat de gemeente Noardeast-Fryslân hoofdzakelijk doen via de BNG Bank, daarnaast zal de Rabobank worden gebruikt voor het afstorten van contante gelden en als service naar de klanten. Het saldo op deze rekening wordt periodiek afgeroomd ten gunste van de BNG-rekening.

Met de BNG Bank is een financieringsovereenkomst afgesloten voor één jaar en wordt telkens per 1 januari stilzwijgend met één jaar verlengd.

Bij de Rabobank is geen kredietfaciliteit aanwezig. Uiteraard staat het de gemeente Noardeast-Fryslân vrij om tot de kasgeldlimiet (8,5% van het begrotingstotaal) voor een bepaalde periode kort geld aan te trekken.

Het banksaldo van Noardeast-Fryslân is gedurende 2021 altijd positief geweest.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren voor decentrale overheden heeft een wettelijke basis in de wet FIDO en moet ervoor zorgen dat er een lagere EMU-schuld van de collectieve sector ontstaat.

Omdat het Schatkistbankieren verplicht is gesteld, moeten decentrale overheden alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist onderbrengen.

Wel is er sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van deze drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. Wel is er sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van deze drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel is per 1 juli 2021 verhoogd van 0,75% van het jaarlijks begrotingstotaal, naar 2% met een minimum van € 1.000.000.

Gezien het feit dat Noardeast-Fryslân veel liquide middelen heeft, door de verkoop van de Eneco aandelen en de ontvangen Regiodeal middelen, is dit geld gestald in de schatkist.

Renterisicobeheer

De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om dit renterisico te beheersen wordt er in de wet FIDO een renterisiconorm bepaald. Voor gemeenten bedraagt de renterisiconorm maximaal 20% van het begrotingsbedrag bij aanvang van het begrotingsjaar.

Berekening renterisiconorm 2021

	x € 1.000
Begrotingstotaal	€ 151.843
Renterisico percentage	20%
Renterisiconorm	€ 30.369

Toetsing renterisico aan norm

	x € 1.000
Renterisico (renteherziening en aflossing)	€ 5.275
Renterisiconorm	€ 30.369
Onderschrijding	€ - 25.094

Uit bovenstaande berekening blijkt dat de gemeente Noardeast-Fryslân binnen de grenzen van de renterisiconorm blijft. De totale schuld van de gemeente per 31 december 2021 bedraagt € 76.161.000 (excl. doorgeleende gelden).

De kasgeldlimiet (het bedrag waarvoor op basis van kortgeld financiering mag worden aangetrokken) bedraagt 8,5% van het gemeentelijke budget bij aanvang van het begrotingsjaar 2021. De kasgeldlimiet was over het jaar 2021 8,5% van € 151.843.000 is € 12.907.000.

Het is toegestaan om tijdelijk, gedurende drie opeenvolgende kwartalen, de kasgeldlimiet te overschrijden. In 2021 is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Leningpositie

In onderstaande tabel wordt het verloop van de leningportefeuille weergegeven.

Leningportefeuille exclusief doorgeleende gelden

	x € 1.000
Schuld per 01-01	€ 81.436
Aflossingen	€ -5.275
Nieuwe leningen	-
Schuld per 31-12	€ 76.161

Kredietrisico op verstrekte geldleningen

De gemeente staat borg voor een aantal geldleningen. Gezien het feit dat voor de meeste van deze leningen het Waarborgfonds Sociale Woningbouw garant staat, kan het directe risico als minimaal worden beschouwd. Het indirecte risico is wel aanwezig. Dit risico ontstaat wanneer een willekeurige landelijke woningcorporatie niet meer aan haar betalingsverplichting kan voldoen (denk hierbij aan Woningcorporatie Vestia) en het WSW garantievermogen daalt tot beneden 0,25%, van het totale geborgde vermogen. Mocht dit voorkomen dan zullen de gezamenlijke gemeenten voor 50% van deze schuld (na uitputting van het garantievermogen en betaling van de directe schadegemeentes) verplicht zijn deze overblijvende schuld, middels een renteloze lening te verstrekken. Het risico is dan in beginsel de rentederving op deze verstrekte lening.

Wet HOF

In de wet Houdbare Overheids Financiën (wet HOF) worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland.

Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde. Deze is afgeleid van het plafond voor het EMU-saldo van de gezamenlijke gemeenten. De VNG adviseert gemeenten om niet te sturen op deze EMU-referentiewaarde. Dat verhindert een uitruil van plussen en minnen tussen gemeenten ten opzichte van de individuele EMU-referentiewaarde en leidt mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen door gemeenten. In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld.

Als gemeente Noardeast-Fryslân hebben wij aandacht voor de schuldpositie van onze gemeente via de jaarstukken en begroting en de daarin verplicht opgenomen paragraaf Financiering. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de gemeente Noardeast-Fryslân geen specifiek schuldenbeleid heeft.

Renteverdeling

De rentekosten worden verdeeld aan de taakvelden op basis van een omslagrente. Hierbij worden de totale rentekosten eerst gecorrigeerd met de doorgeleende geldleningen en de toerekening aan de grondexploitaties.

Het totaal toe te rekenen rente aan de taakvelden bedraagt € 2.208.365. Aan de taakvelden wordt € 2.295.095 doorberekend. Zo ontstaat op het taakveld treasury een renteresultaat van € 86.730.

In de volgende tabel wordt de renteverdeling schematisch weergegeven:

	x € 1.000
Externe rentelasten over de korte en de lange financiering	€ 2.380
externe rentebaten:	
-geldleningen woningbouw	€ -47
-hypothecaire geldleningen	€ -18
-overige geldleningen	€ -56
Totaal door te rekenen externe rente (1)	€ 2.260
-aan grondexploitatie door te belasten rente	€ -51
-rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden	
<i>Saldo door te rekenen rente (2)</i>	<i>€ -51</i>
Rente over eigen vermogen (3)	
Rente over voorzieningen (4)	
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3+4)	€ 2.208
<i>werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (=rente-omslag)</i>	<i>€ 2.295</i>
Renteresultaat op het taakveld treasury	€ -87

EMU-saldo

In 2004 hebben Rijk en medeoverheden afgesproken dat het EMU-tekort van medeoverheden maximaal - 0,5% BBP mag bedragen. Deze beperking vloeit voort uit de Europese saldogrens van 0,3% BBP die geldt voor de volledige Nederlandse collectieve sector. Wanneer het saldo positief is, is er sprake van een vorderingenoverschot, als het saldo negatief is, spreekt men over een vorderingentekort. Er is voor 2021 sprake van een EMU-overschot.

	Omschrijving	x € 1.000
1	Exploitatiesaldo vóór mutaties reserves	€ 7.600
2	Mutaties (im)materiële vaste activa	€ -3.800
3	Mutaties voorzieningen	€ 3.200
4	Mutaties voorraden (inclusief bouwgrondexploitatie)	€ 500
	Berekend EMU-saldo	€ 7.500

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

De term 'bedrijfsvoering' verwijst naar de inzet van bedrijfsmiddelen om de bedrijfsdoelen te behalen. Die bedrijfsmiddelen zijn: personeel, informatie, organisatie, financiën, automatisering, communicatie, huisvesting ('PIOFACH'), aangevuld met juridisch en inkoop.

Deze paragraaf heeft betrekking op de gehele ambtelijke organisatie. Naast werk voor Noardeast-Fryslân (het overgrote deel) verrichten wij ook diensten voor de gemeenten Dantumadiel en Schiermonnikoog, hiervoor vindt verrekening van kosten plaats.

In deze paragraaf worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Ontwikkeling personele bezetting
- Verbeteragenda
- Van gedwongen thuiswerken naar hybride werken
- ICT ondersteuning
- Ontwikkeling risicomangement en interne controle

Ontwikkeling personele bezetting

Het aantal FTE per 31 december 2021 bedraagt 594,8 FTE en wordt gelimiteerd door de begroting en het formatieplan.

Onze systemen laten op dit moment niet toe om te bepalen hoeveel FTE als externe capaciteit wordt ingehuurd dan wel hoeveel FTE wordt ingehuurd op projectbasis. In dat laatste geval gaat het vaak slechts om enkele maanden, dus een gedeelte van een FTE. Het relatieve aandeel van externen in het totaal wordt daarom ingeschat op basis van het aantal medewerkers op 31 december 2021 en bedraagt ongeveer 9% (vorig jaar 12%).

Op 1 januari 2022 is een nieuw personeels- en salarissysteem ingevoerd waardoor we vanaf dit jaar meer informatie kunnen opleveren.

Het ziekteverzuimpercentage heeft zich als volgt ontwikkeld

	Ziekteverzuim %
Januari 2019	7,36%
Gemiddeld 2019	6,92%
Gemiddeld 2020	5,76%
Gemiddeld 2021	5,09%

Doelstelling van het in 2019 geformuleerde ziekteverzuimbeleid was om jaarlijks een procentpunt te dalen tot in 2021 een verzuimcijfer van maximaal 5.36 was bereikt. Dat doel is ruimschoots behaald.

De afgelopen jaren is veel tijd geïnvesteerd in het zoeken van (definitieve) oplossingen voor langdurig zieken en in het naleven van de systematiek van de Wet Poortwachter. Ondanks het vaak werken op afstand i.v.m. COVID zijn veel leidinggevenden er toch in geslaagd een goede band met hun medewerkers te behouden. Ook die goede band helpt bij het beperken van ziekteverzuim.

Samenwerking Dantumadiel – Noardeast-Fryslân

Financiën

Het resultaat van de samenwerking over 2021 bedraagt € 1,1 miljoen positief.

(bedragen x € 1.000)	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
Gemeente Noardeast-Fryslân	40.834	39.990	844
Gemeente Dantumadiel	14.738	14.433	305
Totaal samenwerking	55.571	54.423	1.149

Het resultaat van de samenwerking van € 1,1 miljoen komt als volgt tot stand. Daarbij wordt ook de procentuele afwijking weergegeven.

Totalen (bedragen x € 1.000)	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	Procentuele afwijking
Loonkosten	42.667	41.894	774	1,81%
Personeel gerelateerde kosten	3.641	3.663	-22	0,61%
Automatisering	3.640	3.657	-16	0,45%
Tractie	2.069	1.906	164	7,91%
Facilitair	740	576	164	22,12%
Huisvesting	339	332	7	2,13%
Overige dienstverlening	118	83	35	29,63%
Projecten	2.357	2.313	44	1,87%
Resultaat	55.571	54.423	1.149	2,07%

Het grootste deel van het voordeel zit in het budget loonkosten. Dit voordeel is ontstaan door overgebleven vacaturruimte als gevolg van de huidige situatie op de arbeidsmarkt en meer personele inzet voor projecten buiten de samenwerking. Daarnaast is het voordeel te verklaren door lagere facilitaire kosten als gevolg van het thuiswerken en een voordeel op de kapitaallasten van tractie door het uitstel van investeringen in voertuigen.

Conform afspraak komt het resultaat van € 1,1 miljoen naar rato van de inbreng ten gunste van de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel. Voor de gemeente Noardeast-Fryslân komt het voordeel uit op € 844.000.

Financiën

Aan de gemeenteraad van de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel wordt het voorstel voorgelegd om van het totale resultaat van de samenwerking € 800.000 te bestemmen om beschikbaar te houden binnen de samenwerkingsbegroting 2022.

Voorstel Resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)	Resultaat	Voorstel Resultaat bestemming	Restant
Gemeente Noardeast-Fryslân	844	588	256
Gemeente Dantumadiel	305	212	93
Totaal	1.149	800	349

Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om deze middelen te bestemmen voor organisatorische knelpunten binnen de samenwerking. De organisatorische knelpunten bevatten de volgende onderdelen:

Vertraging projecten/ werkzaamheden

Door Corona zijn projecten uitgesteld cq. vertraagt. In 2022 zal extra ingezet moeten worden om de achterstanden in te halen.

Uitloop Verbeteragenda

De projectmatige aanpak van de Verbeteragenda loopt ten opzichte van de eerdere planning uit. Hierdoor worden extra kosten gemaakt waarvoor geen dekking aanwezig is binnen de samenwerkingsbegroting 2022 of binnen het projectbudget van de Verbeteragenda.

Omschakeling naar Clustermodel

Door de omschakeling naar het Clustermodel zijn nog niet alle personele knelpunten opgelost. Voor 2022 zullen hiervoor extra middelen ingezet moeten worden voor coaching, mobiliteit etc.

Indirecte kosten ontvlechting

Naast de directe ontvlechtingskosten die nog beschikbaar gesteld moeten worden door de gemeenteraad, zijn er ook indirecte ontvlechtingskosten die op de gemeente afkomen. De verwachting is dat arbeidsmarktsituatie een verhoging van de uitstroom van personeel als gevolg zal hebben. Hier zal extra op ingezet moeten worden.

Het voorstel tot resultaatbestemming wordt bij beide gemeenten meegenomen in het raadsvoorstel bij de jaarstukken 2021 van beide individuele gemeenten. Beide gemeenteraden zullen hier begin juli 2022 het besluit over nemen.

Ontvlechting

De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel werken sinds 1 januari 2019 samen in een centrumregeling. In 2021 is de samenwerking geëvalueerd. De uitkomst van de evaluatie was dat beide gemeenten geen meerwaarde zien in de centrumregeling. Voordat de centrumregeling definitief opgeheven kan worden dient er een onderzoek uitgevoerd te worden naar de gevolgen van een mogelijke ontvlechting.

De uitkomsten van het impactonderzoek zijn begin april openbaar gemaakt. Bij het schrijven van deze ontwikkelingen zal het bestuurlijke besluitvormingsproces nog doorlopen moeten worden. In de paragraaf weerstandsvermogen is een risico aangemaakt voor de incidentele kosten die de ontvlechting met zich mee brengen.

Verbeteragenda

De verbeteragenda vloeit voort uit de 2^e evaluatie van het Organisatie & Formatieplan die in december 2019 met behulp van BMC is uitgevoerd. Deze evaluatie was afgesproken na de ambtelijke fusie tot DDFK gemeenten. Daarnaast is het benchmarkonderzoek van Berenschot naar onze uitvoeringskosten als basis gehanteerd voor de verbeteragenda. De Verbeteragenda is vooral gericht op het verbeteren van planning en sturing, (persoonlijk) leiderschap en het organisatieklimaat. Daarnaast is hij ook gericht op het verbeteren van de structuur van de organisatie. Het uiteindelijke doel is het verbeteren van de prestaties richting inwoners, bedrijven, colleges en raden.

Wij hadden verwacht in 2021 de hoofdstructuur van de ambtelijke organisatie aan te passen. Daarbij worden de teams gehergroepeerd tot grotere eenheden. Leidende inrichtingsprincipes zijn daarbij: de ketens verbonden binnen één eenheid, gelijkheid van doelgroep of aard van het werk en gebiedsgericht wanneer dat het meest geëigend is.

In 2021 is hard gewerkt aan vele voorstellen t.a.v. deze nieuwe structuur en is een deel ook opgeleverd. Realisatie van de nieuwe structuur zal om verschillende redenen, waar onder zorgvuldig overleg met de OR, echter pas in 2022 plaats vinden.

Inmiddels is wel het 'team Dantumadiel' (geen aparte organisatorische eenheid, maar medewerkers die specifiek voor Dantumadiel werken) op de juiste manier ingebed in de organisatie.

In 2021 zijn meerdere instrumenten ontwikkeld die de sturing in onze organisatie zullen verbeteren.

Instrumenten die vooral in 2022 tot concrete resultaten zullen leiden:

- a. Met behulp van het project SPA (Sturingsinformatie Primaire Afdelingen) is voor een groot deel van onze organisatie in kaart gebracht welke producten ze leveren, via welke processtappen en welke capaciteit daarvoor nodig is;
- b. De informatie uit SPA wordt bijvoorbeeld gebruikt bij het gestaag uitrollen van capaciteitsmanagement. Dat gaat resulteren in betere planning en prioriteitsstelling van projectmatig werk gegeven de personele capaciteit;
- c. Die (plus andere) informatie is ook gebruikt in het project Fincite, dat ons beter inzicht gaat geven in de kostprijzen van producten (inclusief de doorbelastingen van overhead, ICT etc). Daardoor is bijvoorbeeld de dekkingsgraad van leges veel beter vast te stellen, maar ook de kosten van voor derden verrichte diensten;
- d. Daarnaast is in 2021 gestart met Zero Base Budgeting (ZBB), dat het nieuwe college en de nieuwe raad beter inzicht zal geven welke kosten we voor welk beleid maken en waarom. ZBB biedt de mogelijkheid om in het begrotingsproces beter onderbouwde keuzes te maken

Naast instrumenten om de sturing te verbeteren zijn ook resultaten opgeleverd op het vlak van Projectmatig werken, Omgevingswet, verbetering van de jaarplannen, portfoliomanagement van en rapportage over de ICT-projecten. En tenslotte is veel aandacht besteed aan het project Duidelijke Taal, waardoor interne en externe documenten en boodschappen korter en begrijpelijker zullen worden.

Van gedwongen thuiswerken naar hybride werken

Het Corona-virus heeft ons met harde hand geleerd dat werken op afstand een cruciale vaardigheid van de organisatie is. We kunnen vaststellen dat onze organisatie dat inmiddels kan.

In 2021 is vastgesteld dat onze toekomstige manier van werken (ook zonder corona-maatregelen) hybride zal zijn. Dat betekent dat mensen grofweg de helft van hun tijd thuis zullen werken en de andere helft van de tijd naar kantoor komen. De kantooromgeving zal vooral gebruikt worden om elkaar te ontmoeten, samen te werken in projectgroepen, samen opleidingen te volgen, etc. Dat geldt voor ongeveer 430 medewerkers, de overige kunnen uit hoofde van hun functie (bijvoorbeeld buitendienst, bodes) niet hybride werken. Inmiddels is dit vastgelegd in het beleidsplan “werk doen waar het past”.

Op grond van het gewenste hybride werken is in oktober het programma van eisen voor de nieuwe huisvesting vastgesteld en in december is de binnenhuisarchitect voor de verbouwing van bouwdeel C in Dokkum geselecteerd.

In 2021 is ook nieuwe audiovisuele apparatuur in vergaderzalen geïnstalleerd. Die maakt het mogelijk om tegelijk met een aantal mensen op kantoor en een aantal mensen thuis te vergaderen.

ICT ondersteuning

In 2021 is het informatieplan 2021-2022 Samen Digitaal vastgesteld door het college met als belangrijkste uitgangspunten:

- Maximaal dienstverlenend (maximaal tevreden burger voor alle soorten van dienstverlening);
- Flexibel en schaalbaar (snel kunnen inspelen op nieuwe wetgeving, technologie of klantverwachtingen);
- Kostenbewust en sober (kosten afwegen tegen de baten en business case gedreven werken).

Nieuwe ICT-ondersteuning

- Het belangrijke zaaksysteem REX, waar we al heel lang op wachtten, is helaas pas in november 2021 geïmplementeerd. Niet alleen wij hebben last gehad van vertraging bij de leverancier, maar ook onze partners Leeuwarden en Waadhoeke. REX biedt veel potentie, maar we hebben na de implementatie ook gemerkt dat we nog niet zover waren met zaakgericht werken als we dachten. We kampten in november en december (en ook begin 2022) nog met aanloopproblemen, die in kaart gebracht en geanalyseerd zijn en waar een planning ligt om ze te verhelpen. Helaas moeten we constateren dat de kwaliteit van deze leverancier de komende jaren als een risico moet worden gezien.
- In 2021 is ook de WiFi vernieuwd, waardoor de dekking binnen de gebouwen (die vooral in Damwâld tot problemen leidde) is verbeterd.
- Ook is de telefooncentrale vervangen. De aansluiting van de oude centrale op de KPN lijnen werd niet langer ondersteund zodat vervanging noodzakelijk was.
- Het systeem voor de juiste geleiding van klanten bij publiekszaken is in 2021 vervangen
- Daarnaast hebben we een nieuw Learning Management Systeem gerealiseerd waardoor medewerkers continue digitaal kunnen werken aan kennis, vaardigheden en competenties
- Tenslotte zijn we in 2021 aangesloten op de regionale zorgspiegel waardoor we meer inzicht krijgen in het regionale zorgbeeld en zorg voor de toekomst beter kunnen ontwikkelen.

Samenwerking met SSC Leeuwarden en andere partners

Wij hebben onze harde automatisering (apparatuur, netwerk, backups, beveiliging) uitbesteed aan het Shared Service Centrum (SSC) Leeuwarden. Ook in 2021 is geïnvesteerd in het professionaliseren van de samenwerkingsrelatie met het SSC door onder andere het contractmanagement en demandmanagement beter in te richten. Eén concreet resultaat hiervan is dat we nu inzicht krijgen welke kosten het SSC voor ons maakt en op welke kostencomponenten we invloed hebben.

Een voorbeeld: Het aantal accounts kunnen we -beperkt- beïnvloeden en leidt direct tot meer of minder kosten. De kosten die het SSC maakt voor beveiliging kunnen we niet beïnvloeden, want deze kosten maken ze voor al hun klanten gezamenlijk.

We werken namens Noardeast-Fryslân en Dantumadiel intensief samen met Waadhoeke en de gemeente Leeuwarden (Leeuwarden als *klant* van SSC) om efficiencyvoordelen te realiseren. In 2021 is de samenwerking uitgebreid met de Friese Waddeneilanden en de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Het samen selecteren en invoeren van nieuwe of vervangende applicaties kan voordelen opleveren. In 2021 werkten we bijvoorbeeld samen aan het vervangen van het systeem voor Personeels- en salaris-administratie (ingevoerd op 1-1-2022) en het vervangen van Microsoft Office.

De governance van deze samenwerking is in 2021 (twee jaar na de start) in regionaal verband geëvalueerd en op onderdelen aangepast en verduidelijkt. Maar het succes wordt niet bepaald door de governance alleen. Het vertrouwen dat de afgelopen jaren door het samen optrekken is gegroeid heeft een minstens even groot effect.

Ontwikkeling risicomanagement en interne controle

Risicomanagement

In 2019 en 2020 is organisatiebreed het financieel risicomanagement geïmplementeerd. Het doel daarvan is om een meer evenwichtige afweging te kunnen maken bij te nemen besluiten door management en bestuur. Dit vindt plaats door in voorstellen naast het beschrijven van kansen en mogelijkheden, meer dan in het verleden het geval was, aandacht te geven aan risico's en mogelijke maatregelen die de risico's beperken. Wordt een besluit genomen en een risico aanvaard dan worden risico's van de Gemeente vervolgens doorgerekend met behulp van een bij veel gemeenten gebruikt model van NARIS, dat voor het bepalen van het weerstandsvermogen in de algemene reserve er rekening mee houdt dat niet alle risico's tegelijk zullen optreden. In 2020 is het risicomanagement uitgebreid met risico-inventarisaties rondom de met Corona samenhangende risico's. In 2021 is geconstateerd dat de risico's bij de besluitvorming weliswaar beter in beeld zijn, maar dat het lastig was een compleet en gedegen beeld te krijgen van de risico's tijdens het opmaken van de risicoparagraaf in Naris bij de begroting en de jaarrekening. Inmiddels zijn stappen gezet om met ingang van de begroting 2023 tot verbetering te komen.

Het afgelopen jaar is een begin gemaakt met een provinciaal initiatief van concerncontrollers om een gezamenlijke risicoanalyse te maken van de verbonden partijen. We verwachten dat hierdoor ook de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening meer inhoud krijgt.

Ontwikkelagenda control

In 2021 zijn verdere stappen gezet in de interne beheersing van de financiële processen. Concerncontrol gaat het gesprek aan met de vakafdelingen over de met deze processen samenhangende risico's met het doel beheersingsmaatregelen te treffen om te voorkomen dat de risico's leiden tot fouten of nadelen. Het gaat hier bijvoorbeeld om rechtmatigheidsrisico's, het niet volledig in rekening brengen van belastingen of leges, het risico op fraude etc. Het afgelopen jaar zijn deze gesprekken gevoerd met alle vakafdelingen die een verantwoordelijkheid hebben voor een financieel proces om te bekijken of de processen in opzet goed geregeld zijn.

Om na te gaan of het in de praktijk ook zo werkt worden interne dossiercontroles uitgevoerd door collega's van medewerkers uit de teams die er uitvoering aan geven. Concerncontrol begeleidt dit, is verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging en rapporteert aan het management en de directie over de resultaten. De rapportages worden gebruikt door de accountant om het college te adviseren over de interne beheersing en een conclusie te trekken over de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de beheershandelingen ten behoeve van de gemeenteraad.

De invoering van de collegeverklaring voor de financiële rechtmatigheid is uitgesteld. Het college moet nu vanaf 2022 naar alle waarschijnlijkheid voor het eerst zelf een verklaring voor de financiële rechtmatigheid af kunnen geven. Dit vraagt van Control een meer onafhankelijke positie. Daarop heeft de organisatie zich de afgelopen jaren voorbereid door het onder verantwoordelijkheid van de teamleider uitvoeren van de eerstelijnscontroles. Concerncontrol opereert hierdoor al een aantal jaren niet meer in de eerste lijn. Zij opereert in de tweede lijn door vast te stellen of de beheersmaatregelen nageleefd worden en voldoende zekerheid geven en in de derde lijn door te toetsen of de door de teamleider gekozen beheersmaatregelen op basis van opzet, bestaan en werking voldoende zijn. Ook doet zij aanbevelingen aan management en bestuur waar het gaat om de doelmatigheid en efficiency van de processen.

Paragraaf Corona

Inleiding

De Coronacrisis geeft aanleiding om extra informatie te verstrekken over risico's, extra kosten en de compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. Om de gevolgen van Corona voor de gemeente inzichtelijk te maken wordt voor zolang dat nodig is aan de bestaande Planning & Control documenten de paragraaf Corona toegevoegd.

Risico's

Bij de uitbraak van de Coronacrisis zijn een aantal risico's benoemd die we lopen. Deze risico's zijn verwerkt in het risicomangement pakket Naris en zijn onderdeel van de risico's benoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen van de jaarstukken 2021.

Compensatiepakket

Vanuit het Rijk worden eenmalig gelden toegekend om gemeenten te ondersteunen in de extra gemaakte kosten of de misgelopen opbrengsten. Tot dusver zijn er zes compensatiepakketten beschikbaar gesteld. De totale omvang de pakketten bedraagt € 5.332.000. Deze middelen zijn toegekend op basis van maatstaven in de Algemene uitkering. Het is daarmee een indicatief bedrag en zegt dus niks over de werkelijke extra kosten. De keuze waar de middelen aan te besteden is aan de gemeente zelf.

Het college heeft het mandaat om uitgaven te doen die in de lijn liggen met de doelen waarvoor de corona compensatie is ontvangen. Het mandaat strekt zich tot maximaal de hoogte van de ontvangen compensatie. Via de reguliere planning en control documenten legt het college verantwoording af omtrent de bestede middelen. Van de ontvangen middelen is tot en met eind december 2021 € 1.645.000 besteed. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

Onderwerp	Budget	Uitgaven	Restant
Jeugd	€ 112.000		€ 112.000
WMO	€ 280.000		€ 280.000
Participatie	€ 1.028.000	€ 498.000	€ 530.000
Inkomensondersteuning	€ 716.000		€ 716.000
Onderwijs	€ 95.000		€ 95.000
Welzijn	€ 216.000		€ 216.000
Lagere apparaatskosten	€ 621.000	€ 218.521	€ 402.479
Toezicht en handhaving	€ 114.000		€ 114.000
Verkiezingen	€ 197.000	€ 98.877	€ 98.123
Afvalsturing	€ 72.000	€ 30.921	€ 41.079
Buurt- en dorpshuizen	€ 35.000	€ 36.250	€ -1.250
Vrijwilligersorganisaties jeugd	€ 31.000	€ 21.000	€ 10.000
Cultuur	€ 742.000	€ 493.736	€ 248.264
Precariobelasting	€ 30.000		€ 30.000
Toeristen- en parkeerbelasting	€ 137.000	€ 201.742	€ -64.742
Overig		€ 45.916	€ -45.916
Totalen	€ 4.426.000	€ 1.644.963	€ 2.781.037

De totale omvang van de reeds beschikbaar gestelde steunpakketten bedraagt € 5.332.000. Hiervan hebben wij bij de diverse Planning & Control documenten € 4.426.000 geraamd. Bij de besluitvorming van de jaarstukken 2021 zal bij de resultaatbestemming voorgesteld worden om de ontvangen middelen uit de decembercirculaire 2021 voor 2021 ad € 592.000 toe te voegen aan de reserve Coronacompensatie.

Bovenstaand overzicht is de stand van zaken per 31 december 2021. Deze stand sluit aan met de reserve Coronacompensatie in de jaarrekening 2021. Een actuele stand van zaken zal opgenomen worden in de 1^e tussentijdse rapportage 2022, welke in dezelfde raadsvergadering als de jaarstukken 2021 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd gaat worden.

Paragraaf verbonden partijen

Inleiding

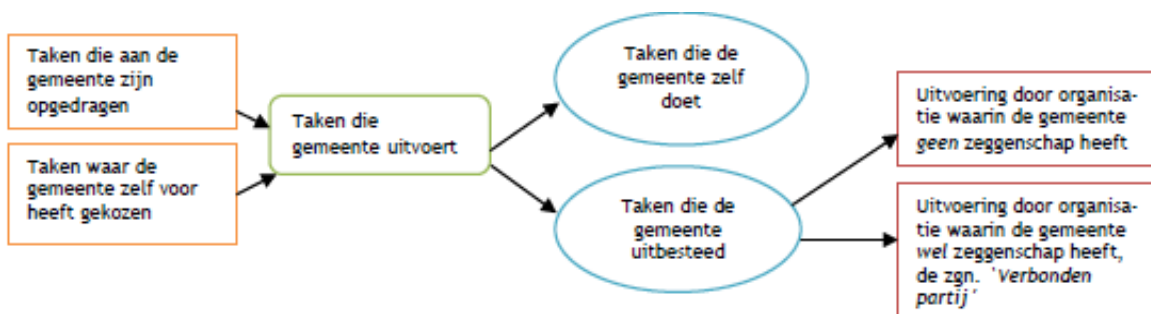
De meeste taken die worden uitgevoerd, zijn wettelijk opgedragen aan de uitvoerende gemeente. Dit betreft bijvoorbeeld de inzameling van huishoudelijk afval en de taken die de gemeente op zich neemt als gevolg van de decentralisatie. Daarnaast bestaan er taken die door de gemeente op eigen initiatief worden uitgevoerd, zoals sport en de exploitatie van gronden. Bij de uitvoering van de verschillende taken maakt de gemeente zelf de keuze om deze zelf te doen, of om de taken te laten uitvoeren door andere partijen.

Bij het maken van de keuzes wordt onder andere gekeken naar de volgende aspecten:

- kunnen er (bedrijfseconomische) schaalvoordelen worden behaald?
- wordt bij de uitvoering/dienstverlening een betere kwaliteit/dienstverlening gerealiseerd?

Indien wordt gekozen voor de uitvoering van de taak door een verbonden partij, kunnen daarin twee keuzes worden gemaakt, namelijk:

- de activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente *geen* zeggenschap heeft;
- de activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente *wel* zeggenschap heeft.

Verbonden partij

Er is sprake van een verbonden partij als de gemeente in die organisatie een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Dit is vastgelegd in artikel 1 lid b van het Besluit begroting en verantwoording, waarin staat dat een verbonden partij een privaot- of publiekrechtelijke organisatie is waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Definitie bestuurlijk belang (artikel 1 lid d): zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Definitie financieel belang (artikel 1 lid c): een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Beleidskader

Uit de definitie van een verbonden partij in het Besluit begroting en verantwoording blijkt dat sprake móet zijn van een financieel belang én een bestuurlijk belang. Indien het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is er geen sprake van een verbonden partij.

Overige belangrijke bepalingen zijn:

- Artikel 5 BBV schrijft voor dat verbonden partijen niet geconsolideerd worden in de begroting en in de jaarstukken;
- Artikel 8 lid 3 BBV schrijft voor dat de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma, moet worden opgenomen in het betreffende programma;
- Artikel 9 lid 2 BBV meldt dat verbonden partijen verplicht moeten worden opgenomen in een aparte paragraaf verbonden partijen. Deze is daarmee onderdeel van de beleidsbegroting en het jaarverslag.

Soorten verbonden partijen

Er zijn twee soorten verbonden partijen, namelijk de publiekrechtelijke verbonden partij en de privaatrechtelijke verbonden partij.

- Publiekrechtelijke verbonden partij

Bij de publiekrechtelijke verbonden partij gaat het om een samenwerking tussen overheden. Een dergelijke partij is opgericht op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarin regelen de deelnemende overheden onderling de vertegenwoordiging en de financiële aansprakelijkheid van de deelnemers. In het geval een gemeenschappelijke regeling niet meer aan zijn verplichtingen voldoet, dan zijn deelnemende partijen gezamenlijk verantwoordelijk voor een negatief saldo dat ontstaat.

- Privaatrechtelijke verbonden partij
Van een privaatrechtelijke verbonden partij is sprake als er wordt samengewerkt tussen overheden onderling of tussen overheden en private partijen. De samenwerking is in dat geval geregeld op basis van het Burgerlijk Wetboek. Bij privaatrechtelijke verbonden partijen wordt onderscheid gemaakt in:
- Verenigingen;
 - commanditaire vennootschappen en onderlinge waarborgmaatschappijen;
 - naamloze vennootschappen;
 - besloten vennootschappen of stichtingen.

Voorschriften conform BBV

In artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording staat welke informatie er bij de begroting en jaarrekening moet worden gepubliceerd. Het gaat dan om:

- de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen; zie programma's.
- de lijst van verbonden partijen die wordt onderverdeeld in:
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - vennootschappen en coöperaties;
 - stichtingen en verenigingen;
 - overige verbonden partijen.

In de lijst zal per verbonden partij de volgende informatie worden opgenomen:

- de wijze waarop de gemeente een belang heeft;
- het verwachte belang van de gemeente aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
- de verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
 - de verwachte omvang van het financiële resultaat;
 - de eventuele risico's.

Verbonden partijen

Conform de regelgeving vanuit de commissie BBV artikel 15 BBV lid 1 b geven we de bovenstaande informatie schematisch weer, in een lijst van verbonden partijen.

De gemeente heeft de volgende verbonden partijen:

- Gemeenschappelijke regelingen;
 - GR Shared Servicecentrum Leeuwarden
 - GR Veiligheidsregio Fryslân
 - GR Sociaal Domein Fryslân
 - GR Welstandszorg Hûs en Hiem
 - GR Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing (FUMO)
 - GR Leer en werkbedrijf NoardEast Fryslân (miv 1-8-2021: Dokwurk)
 - GR Mobiliteitsburo Noardeast Fryslân
 - GR Recreatieschap de Marrekrite
- Vennootschappen en coöperaties;
 - NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland
 - Exploitatiemaatschappij Havencomplex Lauwersoog BV
 - NV Eneco Beheer
 - NV Stedin groep
 - Afvalsturing Friesland NV(Omrin)(verwerken van afval)
 - BV Fryslân Miljeu Noordwest (Omrin) (inzamelen afval)
 - Bank Nederlandse Gemeenten
 - Bedrijvencentrum in Dokkum
- Stichtingen en verenigingen;
 - Stichting Elan onderwijsgroep
 - Stichting monumentenbehoud
 - Stichting Roobol

- Stichting zwembad Ferwerderadeel
- Stichting beheer zwembad Ferwerderadeel
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Vereniging van Friese Gemeenten
- Stichting Dataland
- Vereniging van Waddenzeegemeenten
- IJswegencentrale Oostergo
- Coöperatie Openbare Verlichting Energie Fryslân U.A.
- Overige verbonden partijen;
 - Geen
- **Gemeenschappelijke regelingen**

Centrumregeling Samenwerking Noardeast-Fryslân en Dantumadiel			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente			
Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u>			
De regeling is getroffen ten behoeve van de dienstverlening van de gemeente Noardeast-Fryslân (centrum-gemeente) aan de gemeente Dantumadiel (gastgemeente) Staatscourant 63678 8-11-2018). Het college en de burgemeester van de gastgemeente laten door de centrumgemeente in beginsel alle gemeentelijke taken uitvoeren, voor zover deze niet aan anderen zijn opgedragen of overgedragen en als zodanig zijn beschreven in het dienstverleningshandvest zoals bedoeld in artikel 7 centrumregeling.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ De gemeente Noardeast-Fryslân is centrumgemeente, als bedoeld in artikel 8 , vierde lid van de Wet gemeenschap-pelijke regelingen, (art 3 centrum-regeling). ◦ Het college en de burgemeester van de gastgemeente zullen bij afzonderlijk mandaatbesluit de bevoegdheden die samenhangen met de taken zoals vermeld in artikel 4 van de centrumregeling opdragen aan de overeenkomstige bestuursorganen (art 5 centrumregeling) . • Financieel belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ In het dienstverleningshandvest wordt de centrumregeling nader uitgewerkt, (art 7 centrumregeling). ◦ In ieder geval wordt geregeld: <ul style="list-style-type: none"> • De uitvoeringskaders; • De kwaliteitseisen van de taakuitvoering • De verdeelsleutel en de bijdrage van de gastgemeente in de uitvoeringskosten van de centrumgemeente 			
<u>Financieel belang:</u>			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021		
Eigen vermogen	2021	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	2021	n.v.t.	n.v.t.
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Voor het jaarrekeningsjaar 2021: Een centrumregeling heeft geen rechtspersoonlijkheid en dus geen baten, lasten of resultaat als zodanig.			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):-			

Centrumregeling samenwerking Noardeast-Fryslân en Leeuwarden (Shared Servicecentrum Leeuwarden)			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente			
Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u>			

Centrumregeling samenwerking Noardeast-Fryslân en Leeuwarden (Shared Servicecentrum Leeuwarden)

De regeling wordt getroffen i.v.m. het tot stand brengen van goede facilitaire voorzieningen (ICT) ter ondersteuning van de uitvoering van de gemeentelijke taken van openbaar belang waarvoor goede ICT voorzieningen noodzakelijk zijn. Het gaat om bundeling van kennis, personeel en ervaring t.b.v. de openbare dienstverlening aan de burgers (art 2 centrumregeling).

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - De gemeente Leeuwarden is centrum-gemeente als bedoeld in artikel 8 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (art 3 centrumregeling)
 - Het college van B&W van Noardeast-Fryslân verleent bij separaat vast te stellen besluit mandaten, volmachten en machtigingen aan het college van B&W van de centrumgemeente, die nodig zijn om de i.h.k. van deze regeling te sluiten Service Level Agreement (SLA) en andere te sluiten overeenkomsten, uit te voeren middels het Shared Service Centrum. Het college van de centrumgemeente stemt in met de verleende mandaten etc. zoals bedoeld in dit artikel 4 centrumregeling.
- Financieel belang (art 5 centrumregeling):
 - In het SLA is nadere uitwerking gegeven aan de regeling.
 - In het SLA en de Servicecatalogus zijn ondermeer geregeld :
 - De uitvoeringskaders;
 - De kwaliteitseisen van de taakuitoefening;
 - De verdeelsleutel en de wijze waarop Noardeast-Fryslân een financiële bijdrage levert in de kosten die de centrumgemeente maakt voor de uitvoering van de taken.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	n.v.t.	n.v.t.
Eigen vermogen	2021	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	2021	n.v.t.	n.v.t.

Omvang financieel resultaat jaarrekening: Voor het jaarrekeningsjaar 2021: Een centrumregeling heeft geen rechtspersoonlijkheid en dus geen baten, lasten of resultaat als zodanig.

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Veiligheidsregio Fryslân

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam

Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer en 3 Soarch en Wolwêzen

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De Veiligheidsregio Fryslân is een gemeenschappelijke regeling per 1-1-2014 van alle Friese gemeenten en verzorgt de wettelijke taken op het gebied van veiligheid en gezondheid voor de inwoners van de provincie Fryslân. Activiteiten betreffen o.a. publieke gezondheidszorg, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer, het zijn van een platform voor samenwerking voor geallieerde diensten en partners etc.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet, uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten;
 - Het dagelijks bestuur bestaat uit:
 - a. de voorzitter van het algemeen bestuur;
 - b. de voorzitter van de agendacommissie Gezondheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Gezondheid;
 - c. de voorzitter van de agendacommissie Veiligheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Veiligheid.

Veiligheidsregio Fryslân

De agendacommissie is een bestuurscommissie volgens art 25 Wgr.

- Financieel belang:
 - Voor de verdeling van de kosten wordt als verdeelsleutel gehanteerd het aantal inwoners van de gemeenten volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De deel-nemende gemeenten dragen er zorg voor dat de regio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 4.444	€ 4.741
Eigen vermogen	2020	€ 3.615	€ 6.076
Vreemd vermogen	2020	€ 69.718	€ 72.001

Omvang financieel resultaat jaarrekening: maal € 1000: € 3.791

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):-

Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente

Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Alle Friese gemeenten zijn een centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018 aangegaan met als centrumgemeente de gemeente Leeuwarden (Staatscourant 2017 nr 61128, dd 24 okt 2017). Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - De gemeente Leeuwarden is een centrumgemeente als bedoeld in art 8 lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen.
 - De centrumgemeente wordt mandaat, volmacht en machtiging verleend door de gastgemeenten om de taken op het terrein van het sociaal domein, waaronder o.a. WMO, Jeugdwet, Participatiewet, namens de gastgemeenten uit te voeren, conform de bepalingen in de gemeenschap-pelijke regeling.
- Financieel belang:
 - De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de Jeugdwet, zoals meest recentelijk vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek, op peildatum 1 januari van jaar t-1. Dit geldt voor zowel de uitvoering van taken in het kader van de verplichte wettelijke samenwerking als voor de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet. De totale kosten worden nagecalculeerd en volledig door-berekend aan de deelnemende gemeenten.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	n.v.t.	n.v.t.
Eigen vermogen	2020	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	2020	€ 0	€ 0

Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018
Omvang financieel resultaat jaarrekening: x € 1.000: 55 positief
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):-

Welstandszorg Hûs en Hiem																
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam																
Programma's: 5 Wenjen en omjouwring																
Openbaar en wijze van belang: <u>Openbaar belang:</u> Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadviesing als bedoeld in de Woningwet en adviesing over toepassing van de Monumentenwet.																
<u>Wijze van belang:</u>																
<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt. ◦ De raden wijzen hetzij hun voorzitter, hetzij een wethouder van hun gemeente als lid en als plaatsvervangend lid aan. ◦ Op grond van artikel 13 van de gemeenschappelijke regeling wordt het dagelijks bestuur benoemd uit het algemeen bestuur. • Financieel belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ De gemeente is aansprakelijk voor de financiële tekorten bij Welstandszorg Hûs en Hiem. Bekostiging geschiedt via een jaarlijkse bijdrage op begrotingsbasis en rekeningbasis. 																
Financieel belang:																
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Jaar</th> <th>Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)</th> <th>Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Financieel belang</td> <td>2020</td> <td>€ 100</td> <td>€ 124</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>2020</td> <td>€ 334</td> <td>€ 350</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>2020</td> <td>82</td> <td>€ 81</td> </tr> </tbody> </table>		Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)	Financieel belang	2020	€ 100	€ 124	Eigen vermogen	2020	€ 334	€ 350	Vreemd vermogen	2020	82	€ 81
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)													
Financieel belang	2020	€ 100	€ 124													
Eigen vermogen	2020	€ 334	€ 350													
Vreemd vermogen	2020	82	€ 81													
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020 x € 1000: 8																
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -																

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwring (FUMO)
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Programma's: 5 Wenjen en omjouwring
Openbaar en wijze van belang: <u>Openbaar belang:</u> De FUMO is bedoeld voor de uitvoering van taken en bevoegdheden ten behoeve van de deelnemers op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in ruime zin in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten. Het openbaar lichaam heeft de volgende taken:
<ul style="list-style-type: none"> • basistakenpakket: het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken die behoren tot het zogenoemde basistakenpakket, zoals opgenomen in Bijlage 1 van de gemeenschappelijke regeling FUMO 2017. • aanvullend takenpakket (facultatief): het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van niet tot het basistakenpakket behorende adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht, voor zover de betreffende deelnemer daartoe een besluit heeft genomen; • adviserende en voorbereidende taken tbv bezwaarprocedures, administratief beroepsprocedures en rechtsgedingen; • de adviesing over en voorbereiding van besluiten op grond van de Wet openbaarheid van bestuur;

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)

- het adviseren over en ontwikkelen van strategische en operationele beleidskaders op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht;
- het in stand houden van een Milieualarm-nummer.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - Gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur.
 - De deelnemers (de colleges van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân) wijzen elk uit hun midden één lid aan van het algemeen bestuur.
 - Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, de voorzitter inbegrepen, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen, conform artikel 10 van de g.r. Fumo 2017.
- Financieel belang:
 - De kosten van het basispakket wordt toegerekend op basis van het aantal inrichtingen maal een bedrag per type inrichting;
 - De kosten van de overige taken worden toegerekend op basis van de totale inzet van personeel in uren maal een uurtarief.
 - Conform artikel 30 g.r. Fumo 2017.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 772	€ 832
Eigen vermogen	2020	€ 1.365	€ 1.626
Vreemd vermogen	2020	€ 4.792	€ 5.572

Omvang financieel resultaat jaarrekening: maal € 1.000:: 325

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Leer- werkbedrijf NoardEast-Fryslân (miv 1-8-2021: Dokwurk)

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam voor Dantumadiel en de gemeente Noardeast-Fryslân

Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen en 6 Iepenbiere Romte

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Het openbaar lichaam behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van gesubsidieerde arbeid en (arbeids)re-integratie van de doelgroepen die vallen onder de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (art 3 gem reg). De gemeenschappelijke regeling is aangegaan door de gemeenten Dantumadiel en de voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland c.a. Deze vm gemeenten zijn opgegaan in de gemeente Noardeast-Fryslân.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden per deelnemende gemeente. De gemeenschappelijke regeling is door de colleges van burgemeester en wethouders aangegaan.
 - Het dagelijks bestuur, door en uit het algemeen bestuur gekozen, is zodanig samengesteld dat elke deelnemende gemeente is vertegenwoordigd, waar-onder begrepen de voorzitter en een eventueel lid/eventuele leden buiten de kring van het algemeen bestuur, zoals bedoeld in artikel 14, tweede lid van de Wgr.
- Financieel belang:
 - Iedere deelnemende gemeente verbindt zich in beginsel om de volledige rijksmiddelen (inclusief eventueel bijzondere subsidiecomponenten), voor zover deze zijn bedoeld voor de realisatie van de in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling aan het openbaar lichaam opgedragen taken

Leer- werkbedrijf NoardEast-Fryslân (miv 1-8-2021: Dokwurk)			
<p>en de gemeentelijke bijdrage op basis van de begroting, op tijd en onverkort te voldoen aan het openbaar lichaam.</p> <ul style="list-style-type: none"> De deelnemende gemeenten zullen echter steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen. 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 1.123	€ 1.020
Eigen vermogen	2020	€ 4.908	€ 6.356
Vreemd vermogen	2020	€ 1.658	€ 14.531
Omvang financieel resultaat jaarrekening: 0			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met bedrijfs-voeringsorganisatie			
Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u>			
De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytstjerkeradiel en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken in de regio Noordoost Fryslân op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden. Daarvoor hebben zij besloten de gemeenschap-pelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân te treffen (Staatscourant 2017 nr 16823 dd 22-3-2017).			
<u>Wijze van belang:</u>			
Bestuurlijk belang:			
<ul style="list-style-type: none"> De deelnemende gemeenten en provincie nemen het in de begroting van het mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân voor hen geraamde bedrag voor hun gemeente respectievelijk provincie op in hun begroting. Opheffing: <ul style="list-style-type: none"> De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van twee derde van de deelnemers daartoe besluiten. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van het bestuur van de deelnemende gemeenten en provincie tot het bijdragen in de financiële gevolgen van de beëindiging. Financieel belang: <ul style="list-style-type: none"> Artikel 19 GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsburo NOF stcrt 2017-16823; Variabele vervoerskosten op basis van gebruik vertaald in gebruikseenheden; Vaste kosten op basis van aantal leerlingen voor regiekosten op het routevervoer en aantal ritten voor de regiekosten van het vraagafhankelijke vervoer; Vaste kosten van het mobiliteitsbureau voor de deelnemende gemeenten op basis van het aantal inwoners 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 105	€ 112
Eigen vermogen	2020	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	2020	€ 786	€ 759

Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân
Omvang financieel resultaat jaarrekening: : 0
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):-

Marrekrite																
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam																
Programma's: 4 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje																
Openbaar en wijze van belang:																
<u>Openbaar belang:</u> De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap. De Marrekrite heeft als taak ter behartiging van het openbaar belang:																
<ul style="list-style-type: none"> • Het bevorderen van waterrecreatie • Het bevorderen van landrecreatie • Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie) 																
<u>Wijze van belang:</u>																
<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Het colleges van Gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten wijzen elk één lid en tenminste één plaats-vervangend lid aan van het algemeen bestuur. De aanwijzing vindt zo spoedig mogelijk plaats. ◦ Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen. • Financieel belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ De geldmiddelen van De Marrekrite worden gevormd door de bijdragen van de colleges en subsidies, schenkingen en overige bijdragen en inkomsten. ◦ Voor zover de kosten van De Marrekrite niet worden gedekt door subsidies, schenkingen en overige bijdragen en inkomsten wordt hierin als volgt voorzien: gedeputeerde staten: 45%; colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 55%. ◦ Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de gezamenlijke bijdrage van de colleges over afzonderlijke gemeenten wordt omgeslagen. ◦ Voor de begroting 2022 : Met ingang van deze begroting is er sprake van één bijdrage vanuit de deelnemers, gebaseerd op de huidige bijdragen voor water en land. Er is sprake van 2% indexering. Deze begroting is gebaseerd op de oude bijdrageregeling. ◦ De nieuwe bijdrageregeling zal vanaf de begroting 2023 van toepassing zijn. De nieuwe parameters zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Domein water: Inwoners: 30%; Meters “steigers”: 40%; Meters “damwand”: 30% • Domein land: Inwoners: 30%; Kilometers fietsnetwerk: 40%; Kilometers Wandelnetwerk: 30% • Indexatie van 2%. 																
<u>Financieel belang:</u>																
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Jaar</th> <th>Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)</th> <th>Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Financieel belang</td> <td>2020</td> <td>€ 58</td> <td>€ 58</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>2020</td> <td>€ 4.740</td> <td>€ 5.163</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>2020</td> <td>€ 490</td> <td>€ 886</td> </tr> </tbody> </table>		Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)	Financieel belang	2020	€ 58	€ 58	Eigen vermogen	2020	€ 4.740	€ 5.163	Vreemd vermogen	2020	€ 490	€ 886
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)													
Financieel belang	2020	€ 58	€ 58													
Eigen vermogen	2020	€ 4.740	€ 5.163													
Vreemd vermogen	2020	€ 490	€ 886													
Omvang financieel resultaat jaarrekening: 423																
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -																

- Vennootschappen en coöperaties

NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland			
Juridische status: Naamloze vennootschap			
Programma's: Algemeene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> De aanleg, het beheer, het onderhoud, de instandhouding en de exploitatie van centrale antenne inrichtingen met bijbehorende kabelnetten in de gemeente.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Bestuurlijk belang: Stemrecht op grond van aandelen. 			
<ul style="list-style-type: none"> Financieel belang: De gemeente Noardeast- Fryslân (voormalige gemeenten Dongeradeel en Kollumerland c.a.) bezit een groot deel van de aandelen in NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland, maar is niet aansprakelijk voor de ontstane tekorten. Het aandelenbezit is: vm Dongeradeel: 36,75% (3.676 x € 50) en vm Kollumerland c.a.: 18,1%. (1.809 x € 50) Het totaal voor Noardeast-Fryslân is 54,85 % (5.485 x € 50). Bij de jaarrekening 2016 is besloten geen dividend uit te keren. De gegevens over de aandelen is gebaseerd op de jaarrekening 2016 en zijn in 2020 (pagina 72 jaarrekening 2020) niet gewijzigd. 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 274	€ 274
Eigen vermogen	2020	€ 11.444	€ 12.046
Vreemd vermogen	2020	€ 46.793	€ 80.330
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020 x € 1.000: 602			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Exploitatiemaatschappij Havencomplex Lauwersoog BV			
Juridische status: Besloten vennootschap			
Programma's: Algemeene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> De regionale economische ontwikkeling en de werkgelegenheid in de haven.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Bestuur belang: Bezit van aandelen, op grond waarvan de gemeente stemrecht heeft. 			
<ul style="list-style-type: none"> Financieel belang: De gemeente Noardeast-Fryslân (vm gemeente Dongeradeel) bezit een groot deel van de aandelen (45%) in de Exploitatiemaatschappij Havencomplex Lauwersoog, maar is niet aansprakelijk voor de ontstane tekorten. De waarde van het totale aandelenkapitaal is € 18.151. 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 8	€ 8
Eigen vermogen	2020	€ 481	€ 490
Vreemd vermogen	2020	€ 1.117	€ 1.341
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020, x € 1.000: 8			

Exploitatiemaatschappij Havencomplex Lauwersoog BV**Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -****NV Stedin groep****Juridische status:** Naamloze vennootschap**Programma's:** Algemeene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien**Openbaar en wijze van belang:**Openbaar belang:

Stedin is een netbeheerder die elektriciteits- en gasnetten aanlegt, beheert en toekomstbestendig maakt. Stedin faciliteert de energiemarkt.

Wijze van belang:

• Bestuur belang:

De gemeente bezit gewone aandelen, op grond waarvan ze stemrecht heeft.

• Financieel belang:

De de gemeente heeft het volgende aandelen:

Voormalig gemeente Dongeradeel	16.824
Voormalig gemeente Ferwerderadiel	6.044
Voormalig gemeente Kollumerland c.a.	4.002
Totaal gemeente Noardeast-Fryslân	<u>26.870</u>

De waarde van het aandeel is € 100 conform de jaarrekening 2021 van de Stedin groep. Het totaal aantal geplaatste en volgestorte aandelen is 4.970.978 .

Aankoop preferente aandelen 2021: 4.273

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	€ 27	€ 2.081
Eigen vermogen	2021	€ 2.891.000	€ 3.270.000
Vreemd vermogen	2021	€ 4.681.000	€ 4.912.000

Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2021 x € 1.000.000: 21

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Ontwikkelingen: Het college van burgemeester en wethouders heeft op 11 mei 2021 besloten tot de aankoop van cumulatief preferente aandelen voor maximaal € 2.160.000. Een en ander is gewenst vanwege de energietransitie die de komende jaren nodig is. De raad heeft in de vergadering van 10 juni 2021 hiervoor de financiële middelen beschikbaar gesteld en geen wensen en bedenkingen tegen het voorstel van het college kenbaar gemaakt.

Op 6 juli 2021 heeft het college 4.273 preferente aandelen gekocht voor € 2.054.000 .

Afvalsturing Friesland (Omrin) (verwerken van afval)**Juridische status:** Naamloze vennootschap**Programma's:** Algemeene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien**Openbaar en wijze van belang:**Openbaar belang:

Uitvoeren van de wettelijke taak huishoudelijk en bedrijfsafval te verwerken op basis van contractafspraken met de gemeente. Doelstelling is dit op een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde manier te doen en preventie en hergebruik van afval actief te bevorderen.

Wijze van belang:

Afvalsturing Friesland (Omrin) (verwerken van afval)

• Bestuurlijk belang:

Stemrecht op basis van aandelen. De N.V. heeft 3.001 gewone aandelen A met een waarde van € 450 per stuk en 840 gewone aandelen B. Van de 3001 aandelen A zijn er 3.000 aandelen in bezit van de Friese gemeenten. Eén aandeel A is in handen van de GR OLAF en 840 aandelen B zijn in handen van gemeenten buiten Friesland.

• Financieel belang:

De gemeente Noardeast-Fryslân (DFK) is op twee manieren betrokken bij Omrin, als aandeelhouder en als klant/leverancier van afval. Het aandeel staat op de balans per 31-12-2020 met de historische aanschafwaarde van € 74.874.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 75	€ 75
Eigen vermogen	2020	€ 57.000	€ 61.055
Vreemd vermogen	2020	€ 142.008	€ 132.770

Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020 x € 1000: € 5.176

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

BV Fryslân Miljeu Noordwest (Omrin) (inzamelen afval)

Juridische status: Besloten vennootschap. De BV is een 100% dochter van de NV Fryslân Miljeu (inzameling en reiniging)

Programma's: Algemeene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien

Openbaar en wijze van belang:Openbaar belang:

Uitvoeren van de wettelijke taak huishoudelijk en bedrijfsafval in te zamelen en te verwerken op basis van contractafspraken met de gemeente Noardeast-Fryslân en uitsluitend op het grondgebied van de vm gemeente Ferwerderadiel. Doelstelling is dit op een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde manier te doen en preventie en hergebruik van afval actief te bevorderen. De gemeente Noardeast-Fryslân (vm gem Ferwerderadiel) heeft het contract opgezegd en de opzegtermijn is 4 jaar. Dit betekent dat de dienstverlening per 1-1-2022 zal stoppen. Bij het opmaken van de begroting 2022 zijn de onderhandelingen om uit te treden (verkoop aandelen) vollop bezig. Daarom is besloten de BV Fryslan Miljeu nog op te nemen. De cijfers van de jaarrekening 2020 hebben betrekking op de NV Fryslan Miljeu waar de BV een onderdeel van is. Op 20 december 2021 heeft de gemeente de aandelen in BV Fryslan Miljeu verkocht.

Wijze van belang:

• Bestuur belang:

Stemrecht op basis van aandelen.

• Financieel belang:

De gemeente Noardeast-Fryslân (DFK) is op twee manieren betrokken bij Omrin, als aandeelhouder en als klant/leverancier van afval. Het aandeel staat op de balans per 31-12-2018 met de historische aanschafwaarde van:

Voormalig gemeente Ferwerderadiel (Fryslân Miljeu)	<u>15.465</u>
Totaal gemeente Noardeast-Fryslân	<u>15.465</u>

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 15	€ 15
Eigen vermogen	2020	€ 8.286	€ 9.426
Vreemd vermogen	2020	€ 17.289	€ 20.976

BV Fryslân Miljeu Noordwest (Omrin) (inzamelen afval)
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020 x € 1.000: 1.348
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)																
Juridische status: Naamloze vennootschap																
Programma's: Algemeene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien																
Openbaar en wijze van belang:																
<u>Openbaar belang:</u> Efficiënt betalingsverkeer van gemeenten.																
<u>Wijze van belang:</u>																
<ul style="list-style-type: none"> Bestuur belang: Stemrecht op basis van aandelen. Financieel belang: De gemeente Noardeast-Fryslân (DFK) bezit een 104.637 aandelen, met een totale waarde van per 31-12-202 € 286.040. 																
Financieel belang:																
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Jaar</th> <th>Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)</th> <th>Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Financieel belang</td> <td>2020</td> <td>€ 286</td> <td>€ 286</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>2020</td> <td>€ 4.887.000</td> <td>€ 5.097.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>2020</td> <td>€ 144.802.000</td> <td>€ 155.262.000</td> </tr> </tbody> </table>		Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)	Financieel belang	2020	€ 286	€ 286	Eigen vermogen	2020	€ 4.887.000	€ 5.097.000	Vreemd vermogen	2020	€ 144.802.000	€ 155.262.000
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)													
Financieel belang	2020	€ 286	€ 286													
Eigen vermogen	2020	€ 4.887.000	€ 5.097.000													
Vreemd vermogen	2020	€ 144.802.000	€ 155.262.000													
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020 x € 1.000.000: 221																
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -																

Bedrijvencentrum Dokkum BV
Juridische status: Besloten vennootschap
Programma's: 4 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje
Openbaar en wijze van belang:
<u>Openbaar belang:</u> In 1996 is het Bedrijvencentrum Dokkum BV opgericht door ondernemers van de Vereniging van Handel en Industrie Dokkum en Omgeving in samenwerking met de gemeente Dongeradeel. Sinds de oprichting is het uitgangspunt het aanbieden van betaalbare ruimten voor startende ondernemers om van hieruit de onderneming verder te kunnen opbouwen.
<u>Wijze van belang:</u>
<ul style="list-style-type: none"> Bestuur belang: In 1996 is het Bedrijvencentrum Dokkum BV door de gemeente Dongeradeel geprivatiseerd. Een schuld aan de gemeente Dongeradeel is omgezet in een aandelenkapitaal van € 173.344. In 1996 is tevens een nieuwe besloten vennootschap opgericht: Bedrijvencentrum Dokkum Holding BV. De gemeente heeft stemrecht op basis van aandelen. Het Bedrijvencentrum Dokkum Holding BV is enige aandeelhouder van het Bedrijvencentrum Dokkum BV. Financieel belang: De gemeente (v.m. Dongeradeel) heeft 100 aandelen à € 454 (is € 45.400) in het Bedrijvencentrum Dokkum Holding BV.

Bedrijvencentrum Dokkum BV			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 45	€ 45
Eigen vermogen	2020	€ 369	€ 383
Vreemd vermogen	2020	€ 12	€ 15
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020 x € 1.000: 14			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):			

- Stichtingen en verenigingen

Elan onderwijsgroep			
Juridische status: Stichting			
Programma's: 2 Mienskip			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> Verzorgen van het openbaar basisonderwijs zoals beschreven in artikel 46 van Wet op het Primair Onderwijs			
<u>Wijze van belang:</u>			
• Bestuur belang: Uit de jaarrekening 2018 van de Elan-onderwijsgroep blijkt het volgende: de deelnemende gemeenten Leeuwarden, Noardeast-Frylân en Waadhoeke hebben een toezichhoudende taak: goedkeuring begroting, jaarrekening en jaarverslag en van statutenwijzigingen, benoeming en ontslag leden Raad van Toezicht,ontbinding stichting bij ernstige taakverwaarlozing			
• Financieel belang: De deelnemende gemeenten zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van goed onderwijs ingeval van ernstige taakverwaarlozing door de Elan-onderwijsgroep.			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	n.v.t.	n.v.t.
Eigen vermogen	2020	€ 2.035	€ 1.700
Vreemd vermogen	2020	€ 4.598	€ 4.594
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020, € 1.000: 335 negatief.			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Stichting monumentenbehoud			
Juridische status: Stichting			
Programma's: 5 Wenjen en omjouwning			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> Het in stand houden en beschermen van de monumenten als bedoeld in de monumentenwet. Het werkgebied is de vm gemeente Dongeradeel.			
<u>Wijze van belang:</u>			
• Bestuur belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ De voorzitter van het dagelijks bestuur wordt door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân) voorgedragen en vervult de functie van voorzitter. 			

Stichting monumentenbehoud			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân keuren de begroting en jaarrekening goed. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Financieel belang: De vm gemeente Dongeradeel , nu gemeente Noardeast-Fryslân heeft bij de oprichting in 1993 een startkapitaal van € 454 (=1000 gulden) ingebracht. 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 0,4	€ 0,4
Eigen vermogen	2020	€ 489	€ 474
Vreemd vermogen	2020	€ 127	€ 189
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020, x € 1.000: 14 negatief			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Stichting ROOBOL			
Juridische status: Stichting			
Programma's: 2 Mienskip			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u>			
Verzorgen van het openbaar basisonderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het Primair Onderwijs in de gemeenten Noardeast-Fryslan, Dantumdiel en Achtkarspelen. In 2019 zijn de statuten aangepast in verband met de wettelijke mogelijkheid tot het realiseren van een samenwerkingschool voor het openbaar en bijzonder onderwijs.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Bestuur belang: Deelnemers in de stichting zijn o.a.: de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân (voormalig Dongeradeel en voormalig Kollumerland c.a.) en zijn omschreven als gemeenteraad in de statuten. Deze gemeenten hebben een belangrijke toezichthoudende functie. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Op grond van art 6 lid 8 van de statuten heeft het dagelijks bestuur de toestemming nodig van de gemeenteraden voor: het wijzigen van de statuten, het ontbinden van de stichting, het opheffen van de school. ◦ Daarnaast heeft de gemeenteraad de bevoegdheden: benoemen, schorsen en ontslaan van de leden van de raad van toezicht; de ontbinding van de stichting ingeval van handelen in strijd met de wet en/of ernstige taakverwaarlozing (artikel 24 statuten) 			
<ul style="list-style-type: none"> • Financieel belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Artikel 24 lid 3 statuten: Ingeval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of het functioneren van het bestuur in strijd met de Wpo is de gemeenteraad bevoegd zelf te voorzien in het bestuur van de openbare scholen en zonodig de stichting te ontbinden. ◦ In het reglement van de raad van toezicht wordt de relatie tussen raad en gemeenteraad uitgewerkt onder goedkeuring van de gemeenteraad. (art 24 lid 4 statuten) ◦ De raad van toezicht legt jaarlijks (binnen 6 mnd na het boekjaar) verantwoording af over de uitvoering van taken/ bevoegdheden in het jaarverslag van de stichting en stelt dit beschikbaar aan o.a.: de gemeenteraad. (art 12 lid 5 statuten) 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	p.m.	p.m.
Eigen vermogen	2020	€ 6.141	€ 5.726
Vreemd vermogen	2020	€ 2.388	€ 2.534

Stichting ROOBOL
Omvang financieel resultaat jaarrekening: x € 1.000: 414 negatief
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Stichting Dataland met een BV Dataland																
Juridische status: Stichting																
Programma's: Algemeene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien																
Openbaar en wijze van belang:																
<u>Openbaar belang:</u> Dataland ontzorgt, ondersteunt en faciliteert sinds 2011 gemeenten op het gebied van geo-, WOZ- en vastgoedinformatie, oftewel objectinformatie. Zo ontzorgt Dataland alle gemeenten door namens hen deze informatie toegankelijk te maken voor publieke en private ondernemers, zoals notarissen, banken en verzekeraars en makelaars. Dataland is niet alleen van, maar ook voor gemeenten. Dataland faciliteert de gemeenten zich te organiseren en zo hun stem te laten horen bij relevante ontwikkelingen op regionaal en landelijk niveau.																
<u>Wijze van belang:</u>																
<ul style="list-style-type: none"> Bestuur belang: Certificaathouders participeren in DataLand via het bestuur. Een certificaat is te vergelijken met een aandeel in een private onderneming. Jaarlijks komen de certificaathouders op de certificaathoudersvergadering bij elkaar om het algemene beleid van DataLand te bespreken en goedkeuring te verlenen aan voorgenomen besluiten van het bestuur. De besluiten van de certificaathouders en van het bestuur gelden voor alle deelnemende gemeenten. De gemeente Noardeast-Fryslân (voormalige gemeenten Dongeradeel en Ferwerderadiel) is certificaathouder. Financieel belang: Aantal certificaten met waarde <table> <tr> <td>Voormalig gemeente Dongeradeel (12.990)</td> <td>1.299</td> </tr> <tr> <td>Voormalig gemeente Ferwerderadiel (4.322)</td> <td>432</td> </tr> <tr> <td>Totaal gemeente Noardeast-Fryslân (17.312)</td> <td><u>1.731</u></td> </tr> </table>	Voormalig gemeente Dongeradeel (12.990)	1.299	Voormalig gemeente Ferwerderadiel (4.322)	432	Totaal gemeente Noardeast-Fryslân (17.312)	<u>1.731</u>										
Voormalig gemeente Dongeradeel (12.990)	1.299															
Voormalig gemeente Ferwerderadiel (4.322)	432															
Totaal gemeente Noardeast-Fryslân (17.312)	<u>1.731</u>															
<u>Financieel belang:</u>																
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Jaar</th> <th>Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)</th> <th>Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Financieel belang</td> <td>2020</td> <td>€ 2</td> <td>€ 2</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>2020</td> <td>€ 422</td> <td>€ 817</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>2020</td> <td>€ 477</td> <td>€ 347</td> </tr> </tbody> </table>		Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)	Financieel belang	2020	€ 2	€ 2	Eigen vermogen	2020	€ 422	€ 817	Vreemd vermogen	2020	€ 477	€ 347
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)													
Financieel belang	2020	€ 2	€ 2													
Eigen vermogen	2020	€ 422	€ 817													
Vreemd vermogen	2020	€ 477	€ 347													
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020, € 1.000: 395																
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): In de jaarrekening, paragraaf 2.4 licht de directie het volgende toe ten aanzien van de continuïteit, citaat: "Door het bestuur van de vennootschap is in 2019 het besluit genomen tot een overname en afbouw van haar activiteiten. Dit besluit is tevens door de certificaathouders van de vennootschap goedgekeurd. Het bestuur heeft uitgesproken de activiteiten uiterlijk eind december 2021 of zoveel mogelijk eerder te hebben overgedragen of hebben afgebouwd. Hierna zal de vennootschap worden geliquideerd. De verwachting is dat de onderneming met de toekomstige kasstromen deze beëindiging uit eigen middelen kan financieren", einde citaat. Op de website van stichting Dataland staat per 14 maart 2022 vermeld dat certificaathouders na 31 maart 2022 bericht ontvangen over de vereffening.																

Stichting IJswegencentrale Oostergo
Juridische status: Stichting
Programma's: 4 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje
Openbaar en wijze van belang:
<u>Openbaar belang:</u>

Stichting IJswegencentrale Oostergo

De gemeente Dantumadiel, en de voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a. en Leeuwarderadeel hebben een IJswegencentrale opgericht met als doel het organiseren van schaatstochten in de regio bij voldoende ijsdikte.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:

Het bestuur bestaat uit 15 leden, 3 afgevaardigden uit elke deelnemende gemeente. Het college van b&w doet een bindende voordracht: één afgevaardigde is de burgemeester, één afgevaardigde is het hoofd gemeentewerken en een derde persoon.

- Financieel belang:

De gemeenten Dantumadiel, de gemeente Noardeast-Fryslân (voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a) en Leeuwarderadeel geven een bijdrage van 0,045 per inwoner.

De bijdragen 2020 van de gemeente is: € 2.035

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 2	€ 2
Eigen vermogen	2020	€ 60	€ 61
Vreemd vermogen	2020	€ 0	€ 0

Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020, x € 1.000: 1

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Vereniging van Friese Gemeenten (VFG)

Juridische status: Vereniging

Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 24.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:

Lidmaatschap van de vereniging met stemrecht.

- Financieel belang:

- De leden betalen contributie.

- De gemeente Noardeast-Fryslân (vm gemeenten DFK) betaalt contributie, x € 1.000: 21 . Betreft contributie over 2021

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	€ 21	€ 21
Eigen vermogen	2021	p.m.	p.m.
Vreemd vermogen	2021	p.m.	p.m.

Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020: geen gegevens

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Juridische status: Vereniging

Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Bestuur belang: Lidmaatschap van de vereniging met stemrecht, conform de statuten. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Financieel belang: Conform de statuten betalen de leden contributie. De contributie voor 2021 betreft: 68K 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	€ 68	€ 68
Eigen vermogen	2020	€ 64.627	€ 62.379
Vreemd vermogen	2020	€ 88.668	€ 94.719
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020, x € 1.000: 3.691			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Vereniging van Waddenzee Gemeenten			
Juridische status: Vereniging			
Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> Deze vereniging treedt op als belangenorganisatie voor alle Waddenzee gemeenten.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Bestuur belang: De gemeente Noardeast-Fryslân is lid van deze vereniging en heeft stemrecht. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Financieel belang: De gemeente betaalt contributie, x € 1.000 : 32 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	€ 26	€ 32
Eigen vermogen	2021	p.m.	p.m.
Vreemd vermogen	2021	p.m.	p.m.
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020: geen gegevens			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.			
Juridische status: Vereniging			
Programma's:			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> Het inkopen van energie (Energie-Diensten) ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Fryslân en datgene wat daarmee verband houdt. Het beheer en onderhoud van openbare verlichting (OVL-diensten)			

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.

en van laadinfrastructuur voor elektrische vervoersmiddelen (Laadinfra-Diensten) ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Fryslân. (Artikel 2 Statuten)

Wijze van belang:

- **Bestuur belang:**

De gemeente Noardeast-Fryslân is een gewoon lid van deze vereniging en heeft stemrecht. De gemeente heeft de plicht om de diensten van de coöperatie af te nemen. Hiervoor moet een overeenkomst worden afgesloten.

- **Financieel belang:**

De leden van de coöperatie delen in de winst en het verlies van de coöperatie naar rato van de door hen in het betreffende boekjaar afgenomen OVL-Diensten, Energie-Diensten en Laadinfra-Diensten. Deze toekenning heeft plaats bij op door de raad van commissarissen goedgekeurd voorstel van de directie genomen besluit van de algemene ledenvergadering. (Artikel 20 Statuten)

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	p.m.	p.m.
Eigen vermogen	2020	€ 338	€ 328
Vreemd vermogen	2020	€ 40	€ 46

Omvang financieel resultaat jaarrekening: x € 1000 : -10

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar: -

- **Overige verbonden partijen**

Geen

Paragraaf grondbeleid

De afgelopen jaren heeft de coronacrisis tot onzekerheid geleid. Echter is de snelheid van het herstel van de economie boven verwachting. Op het moment is de woningmarkt gespannen. Dit blijft op korte en middellange termijn onveranderd. (Outlook grondexploitaties 2022, 2021)

Nota Grondbeleid 2020-2023

In 2019 is de Nota Grondbeleid 2020-2023 door de raad vastgesteld. In de Nota Grondbeleid 2020-2023 zijn de hoofdlijnen van het te voeren grondbeleid vastgelegd. Tevens worden onderstaande doelen nagestreefd:

- Het te voeren grondbeleid aanpassen aan de actuele wet- en regelgeving.
- De raad kaders voor het te voeren grondbeleid vast laten stellen.
- De uitvoeringsplannen baseren op het vastgestelde grondbeleid.
- Het creëren van duidelijkheid over grondverwerving en de uitgifte van gronden.
- Het bieden van inzicht in de wijze waarop grondprijzen tot stand komen.

Het grondbeleid heeft betrekking op de wijze waarop de gemeente haar instrumenten van grondbeleid zo optimaal mogelijk kan inzetten, om de beleidsdoelstellingen binnen de gemeentelijke programma's te verwezenlijken.

Ten aanzien van het te voeren grondbeleid kiest de gemeente primair voor een actief grondbeleid. In gebieden waar de gemeente invloed wil uitoefen op de ontwikkeling c.q. het noodzakelijk is om een ontwikkeling conform de gemeentelijke randvoorwaarden te realiseren, is het mogelijk om actief grondbeleid te voeren. In dit geval is het van belang dat het financiële risico op zowel korte termijn als lange termijn aanvaardbaar is. In het geval van actief grondbeleid zal de raad ten alle tijden in kennis gesteld worden.

Grondexploitatiecomplexen

Aan het begin van het boekjaar waren er veertien complexen in exploitatie. In *Tabel 1. Totaaloverzicht grondexploitatiecomplexen*, is het verloop van de boekwaarde gedurende het boekjaar, de totale winstneming en de balanswaarde aan het einde van het boekjaar na actualisatie per grondexploitatiecomplex gespecificeerd. De boekwaarde van de grondexploitatiecomplexen betreft het saldo van de gerealiseerde kosten en de gerealiseerde opbrengsten.

Het te verwachten resultaat van de grondexploitatiecomplexen tezamen bedraagt op basis van de eindwaarde na actualisatie € 4.252.190.

Tabel 1. Totaaloverzicht grondexploitatiecomplexen

Complex (bedragen x €)	Afsluiting	Boekwaarde 01-01-2021	Boekwaarde 31-12-2021	Totale winstneming	Balanswaarde
Hoarnleger fase 2, Anjum	31-12-2022	-13.064	19.014	14.309	33.323
Fjildbuorsterwei, Brantgum	31-12-2021	-91.867	-90.150	90.150	-
Betterwird fase 1A, Dokkum	31-12-2025	1.377.663	1.126.787	121.832	1.247.620
Hogedijken III, Dokkum	31-12-2021	-163.020	-137.047	107.047	-
PDV fase 3, Dokkum	31-12-2023	568.705	581.618	-	581.618
Trije Terpen, Dokkum	31-12-2024	-2.655.476	-2.943.914	2.024.647	-919.268
Woudvaart II, Dokkum	31-12-2022	-45.372	-44.402	37.980	-6422
Koarte Bun, Ee	31-12-2021	95.306	59.926	n.v.t.	-
De Kampen fase 2, Engwierum	31-12-2023	-9.420	5.511	5.968	11.479
Hegebeintumerdyk, Ferwerd	31-12-2021	-88.010	-151.571	151.571	-
Julianastraat, Kollum	31-12-2022	2.185	-38.731	7.918	-30.813
Harm Smidswai, Kollumerzwaag	31-12-2022	162.950	70.020	9.813	79.833
Nieuweweg, Marrum	31-12-2023	-376.161	-438.328	402.301	-36.028
Lou Sânen fase 2, Oosternijkerk	31-12-2023	117.321	37.385	n.v.t.	37.385
Totaal		-1.118.259	-1.944.884	2.973.537	998.728

Aan het einde van het boekjaar zijn de complexen Fjildbuorsterwei te Brantgum, Hogedijken III te Dokkum, Koarte Bun te Ee en Hegebeintumerdyk te Ferwerd afgesloten. Met betrekking tot de complexen Hogedijken

III te Dokkum en Koarte Bun te Ee is een voorziening ten bedrage van respectievelijk € 20.000 en € 10.000 aangewend voor het afronden van de werkzaamheden in het exploitatiegebied.

Verliesvoorziening

Koarte Bun te Ee

Aan het begin van het boekjaar bedroeg de stand van de verliesvoorziening met betrekking tot het complex Koarte Bun te Ee € 74.350. Het negatieve resultaat is na actualisatie afgenomen. De verliesvoorziening neemt door een afname van het negatieve resultaat met € 4.425 af. Aan het einde van het boekjaar is het complex Koarte Bun te Ee afgesloten.

Lou Sanen fase 2 te Oosternijkerk

Aan het begin van het boekjaar bedroeg de stand van de verliesvoorziening met betrekking tot het complex Lou Sanen fase 2 te Oosternijkerk € 99.604. Het negatieve resultaat is na actualisatie toegenomen. De verliesvoorziening neemt door het negatieve resultaat met € 79.390 toe. Aan het einde van het boekjaar bedraagt de stand van de verliesvoorziening € 172.994.

Winstneming grondexploitatiecomplexen

Op grond van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de gemeente bij grondexploitatiecomplexen tussentijds winst te nemen conform de Percentage of Completion-methode. Het uitgangspunt van de Percentage of Completion-methode is de tot en met het huidige boekjaar gerealiseerde kosten en opbrengsten, ten opzichte van de totale kosten en opbrengsten. In *Tabel 2. Winstneming*, is de totale winstneming op basis van de Percentage of Completion-methode na actualisatie per grondexploitatiecomplex gespecificeerd.

Tabel 2. Winstneming

Complex (bedragen x €)	Eindresultaat	POC-percentage	Totale winstneming
Hoarnleger fase 2, Anjum	15.855	90%	14.309
Fjildbuorsterwei, Brantgum	90.150	100%	90.150
Betterwird fase 1A, Dokkum	319.360	38%	121.832
Hogedijken III, Dokkum	107.047	100%	107.047
PDV fase 3, Dokkum	117.699	0%	-
Trije Terpen, Dokkum	2.726.797	74%	2.024.647
Woudvaart II, Dokkum	75.357	50%	37.980
Koarte Bun, Ee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
De Kampen fase 2, Engwierum	54.909	11%	5.968
Hegebeintumerdyk, Ferwerd	151.571	100%	151.571
Julianastraat, Kollum	9.772	81%	7.918
Harm Smidswai, Kollumerzwaar	14.089	70%	9.813
Nieuweweg, Marrum	569.584	71%	402.301
Lou Sânen fase 2, Oosternijkerk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	4.252.190		2.973.537

Het te verwachten resultaat van de grondexploitatiecomplexen Koarte Bun te Ee en Lou Sanen fase 2 te Oosternijkerk is negatief. Om deze reden is winstneming op basis van de Percentage of Completion-methode niet van toepassing.

In *Tabel 3. Specificatie winstneming*, is de winstneming op basis van de Percentage of Completion-methode na actualisatie per boekjaar en grondexploitatiecomplex gespecificeerd.

Tabel 3 Specificatie winstneming

Complex (bedragen x €)	Totale winstneming	2017	2028	2019	2020	2021
Hoarnleger fase 2, Anjum	14.309	31.029	-7.068	308	-6.153	-3.807
Fjildbuorsterwei, Brantgum	90.150	6.097	1.207	13.367	36.723	29.756
Betterwird fase 1A, Dokkum	121.832	4.355	28.361	48.866	11.172	29.079

Complex (bedragenx €)	Totale winst-neming	2017	2028	2019	2020	2021
Hogedijken III, Dokkum	107.047	10.2013	2.767	44.236	4.395	50.970
PDV fase 3, Dokkum	-	-	-	-	-	-
Trije Terpen, Dokkum	2.024.647	1.024.123	293.251	534.424	34.895	137.953
Woudvaart II, Dokkum	37.980	76.569	4.552	1.924	43.224	-1.842
Koarte Bun, Ee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
De Kampen fase 2, Engwierum	5.968	965	1.626	285	18	3.073
Hegebeintumerdyk, Ferwerd	151.571	-	65.147	2.807	2.273	85.890
Julianastraat, Kollum	7.918	-	-	13.434	5.861	-11.376
Harm Smidswai, Kollumerzwaar	9.813	9.752	2.838	201	4.814	1.835
Nieuweweg, Marrum	402.301	198.601	13.736	102.158	14.650	73.156
Lou Sânen fase 2, Oosternijkerk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Totaal	2.973.537	1.361.704	400.883	765.0140	51.250	394.688

De totale winstnemning van de grondexploitatiecomplexen tezamen bedraagt na actualisatie € 2.973.537. In de voorgaande boekjaren is een tussentijdse winst ten bedrage van € 2.578.847 genomen. Aan het einde van het boekjaar is een tussentijdse winst ten bedrage van € 394.688 genomen.

Risico's

Er is geen bestemmingsreserve voor de mogelijke risico's gevormd. Jaarlijks worden de mogelijke risico's geïnventariseerd en gekwalificeerd. Het betreft onder andere het risico van kostenstijging en rentestijging. Tevens is het mogelijk om specifieke risico's aan specifieke grondexploitatiecomplexen toe te kennen. Op basis van de inventarisatie en kwalificatie van de mogelijke risico's wordt een bedrag ten laste van de algemene reserve gereserveerd. In *paragraaf Weerstandsvermogen* zal nader worden ingegaan op de inventarisatie en kwalificatie van mogelijke risico's.

Jaarrekening
Noardeast-Fryslân
2021

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. Bij het opstellen van de jaarrekening is rekening gehouden met de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft.

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa, passiva, baten en lasten opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend waren.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment, waarop het dividend betaalbaar gesteld is.

Corona

De Coronacrisis geeft aanleiding om extra informatie te verstrekken over risico's, extra kosten en de compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. Om de gevolgen van Corona voor de gemeente inzichtelijk te maken is de paragraaf Corona toegevoegd (zie blz. 132). De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Gemeenten kunnen in geval van nood terugvallen op een garantie vanuit het Rijk. De coronacrisis heeft wel effect op de baten en lasten maar geen significante invloed op de continuïteit van de gemeentelijke activiteiten.

Stelselwijziging

In de raad van 16 december 2021 is op basis van input van een externe partij de nieuwe financieringsmethodiek van het rioolonderhoud vastgesteld. Daarmee heeft de raad besloten om een wijziging van de financieringsmethodiek door te voeren. De wijziging houdt in dat het saldo van de van de voorziening voor toekomstige vervangingen voor riool niet meer specifiek voor groot onderhoud zal worden gebruikt maar ter dekking zal dienen voor de te maken kosten voor het klimaatrobust en duurzaam inrichten van de buitenruimte in Noardeast-Fryslân. De vervangingsinvesteringen worden met ingang van 2021 niet meer ten laste van een voorziening gebracht maar worden geactiveerd en vervolgens wordt hierover jaarlijks afgeschreven. De kapitaallasten worden jaarlijks in de begroting opgenomen en in de exploitatie verantwoord. De voorziening voor vervangingsinvesteringen is daarmee opgeheven. Het saldo is samengevoegd met de voorziening groot onderhoud riolering. Deze voorziening dient in het vervolg ter egalisatie van tarieven. Deze egalisatievoorziening wordt ingezet om tariefstijging riolheffing de komende planperiode te beperken. Met deze wijziging komen wij tot een eenduidig beleid rondom investeringen.

De samenvoeging van de voorziening heeft weliswaar geen effect op het totale vermogen, maar betekent per 1 januari 2022 wel een verschuiving van de categorie 9.d. Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen naar 9.c. Onderhoudsvoorzieningen.

Het verloop overzicht hiervan is:

	Balans per 31-12-2020	Effect stelselwijziging	Balans per 01-01-2021
9.c. Onderhoudsvoorzieningen	2.415.434	3.693.037	6.108.471
9.d. Voorzieningen voor toekomstige vervangingen	3.693.037	-/- 3.693.037	0
Totaal	6.108.471	0	6.108.471

BALANS

Activa

Vaste activa

Conform artikel 9 van de financiële verordening worden activa met een investeringsbedrag < € 10.000 niet geactiveerd, maar eenmalig ten laste van de exploitatie gebracht. Hierop uitgezonderd zijn gronden en terreinen en tractiemiddelen. Deze worden altijd geactiveerd. Behoudens voor het rollend materieel, waarbij rekening wordt gehouden met een restwaarde van 5% van de aanschafwaarde, wordt er niet gerekend met een restwaarde.

Immateriële vaste activa

Onder immateriële vaste activa wordt verstaan:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:

- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves;
- lineaire- of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten toekomstige gebruiksduur. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in maximaal vijf jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijn van bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn maximaal gelijk aan de gebruiksduur van het actief waarvoor de bijdrage is verstrekt, waarbij de gebruiksduur maximaal maximaal gelijk is aan de afschrijvingstermijn voor een soortgelijk activum conform de bijlage behorende bij artikel 9 van de financiële verordening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden onderscheiden in activa met een maatschappelijk nut, economisch nut en economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Onder materiële vaste activa wordt verstaan:

- investeringen in gronden en terreinen;
- woonruimten;
- bedrijfsgebouwen;
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
- vervoermiddelen;
- machines, apparaten en installaties;
- overige materiële vaste activa.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:

- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves (met uitzondering van activa met economisch nut);
- lineaire- of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten gebruiksduur;
- een duurzame lagere waarde bij voornemen tot afstoten of bij leegstand.

Financiële vaste activa

Onder financiële vaste activa wordt verstaan:

- leningen aan woningbouwcorporaties;
- kapitaalversteking / leningen aan deelnemingen;
- overige langlopende leningen.

De waardering van de leningen is gebaseerd op de verstrekking prijs, verminderd met de contractuele aflossingen en een eventuele afwaardering wegens oninbaarheid. De waardering van de deelnemingen vindt volgens de geldende verslaggeving voorschriften plaats op basis van de verkrijgingsprijs verminderd met een eventuele afwaardering vanwege een lagere marktwaarde.

Afschrijvingsbeleid

Conform artikel 9 van de financiële verordening vindt er een lineaire afschrijving plaats vanaf het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen. Alleen goed gemotiveerd kan worden gekozen voor een annuïtaire afschrijvingsmethodiek. De afschrijvingstermijnen genoemd in de bijlage behorende bij de financiële verordening zijn:

Overzicht materiële vaste activa waarover lineair wordt afgeschreven:	Maximaal aantal jaren
Gebouwen (excl. onderwijs)	
Gronden en terreinen	0
Gebouwen	40
Gebouwen overig	
Verbouwing	25
Renovatie	Max. levensduur actief maar niet hoger dan 25
Houten tijdelijke gebouwen	15
Bliksemafleiders	10
Energiebesparende maatregelen	15
Installaties en dergelijke	
Lichtinstallaties	30
Lichtdrukmachines, archiefsystemen	10
Telefooninstallaties en bekabeling data en telecomnet	8
Inventaris en dergelijke	
Bureaustoelen	10
Bureau's, kasten, balie etc	15
Keuken- en kantoorapparatuur	15
Stemhokjes	5
Immateriële activa	
Kosten geldleningen en saldo (dis)agio	Max. looptijd lening
Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	5
Automatisering	
Systemen (software)	8
Apparatuur (hardware): servers, p.c.'s	7
Stemcomputers	10
Belastingen/ruimtelijke ordening	
Elektronische (basis)kaarten	10
Begraafplaatsen	
Aanleg/uitbreiding	30
Overige voorzieningen	25
Onderwijsvoorzieningen	
Bouw onderwijsgebouwen	40
Renovatie onderwijsgebouwen	Max. levensduur actief maar niet hoger dan 25
1 ^e inrichting	40
Noodlokalen	15
Materiële instandhouding	10
Sportvoorzieningen	
Aanleg sportvelden en overige accommodaties	25

Overzicht materiële vaste activa waarover lineair wordt afgeschreven:	Maximaal aantal jaren
Inrichting en apparatuur sportaccommodaties	20
Gymnastiekmaterialen	15
Speel terreinen	
Aanleg/inrichting	25
Toestellen	15
Markten	
Nutsvoorzieningen	15
Overige voorzieningen	10
Materieel en voertuigen infra en beheer	
Sneeuwplougen	15
Natzoutmenginstallatie	20
Overig materieel gladheidsbestrijding	10
Maaimachines / schaftwagens	10
Machines werkplaatsen	15
Veegauto	10
Huisvuilauto's / kolkenzuigers / vrachtauto's	15
Hoogwerker	15
Tractoren / aanhangwagens	10
Bestelauto's	10
Minicontainers	20
Ondergrondse opslagcontainers / afvalmaterialen	20
Wegen, straten en pleinen	
Aanleg / reconstructie / herinrichting	25
Straatverlichting – masten	40
Straaverlichting – armenturen	25
Straatverlichting – maste en armentuur een geheel	25
Kunstwerken (bruggen, viaducten en dergelijke)	25
Parkeerautomaten en -meters	10
Straatmeubilair	15
Verkeerslichten / belijningmachines / geluidmeetapparatuur	10
Waterbeheer	
Aanleg vaarten / vijverpartijen	25
Haven- en sluiswerken	25
Beschoeiingen en overige voorzieningen	20
Parken, plantsoenen en tuinen	
Aanleg (inclusief beplanting)	25
Riolering	
Aanleg en vervanging riolering	40

Bovengenoemde opsomming is niet uitputtend. Voorts blijft het, conform de bijlage behorende bij artikel 9 van de financiële verordening, mogelijk om als de verwachte toekomstige gebruiksduur een andere levensduur noodzakelijk maakt, af te wijken van de genoemde afschrijvingstermijnen.

Flottende activa

Voorraden

Onder voorraden wordt verstaan:

- onderhanden werk (BIE);

Gronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, vermeerderd met de kosten van het bouwrijp maken en verminderd met de gerealiseerde verkoopopbrengsten. Winstneming vindt plaats conform de

wettelijk voorgeschreven "Percentage of completion" methode. Verliesvoorzieningen worden in mindering gebracht op de balanswaarde per 31 december.

Vorderingen, overlopende activa en liquide middelen

Onder vorderingen wordt verstaan, vorderingen op:

- Rijks schatkist (schatkistbankieren);
- andere publiekrechtelijke lichamen;
- verstrekte kasgeldleningen;
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen;
- overige vorderingen.

De waardering is, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, op de nominale waarde gebaseerd.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden kas- en banksaldi verstaan.

Overlopende activa

Onder overlopende activa vallen de vooruitbetaalde en de nog te ontvangen bedragen per balansdatum. Dit geldt ook voor de per de balansdatum nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

BALANS

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt gevormd door het totaal van de algemene reserves, bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming. Bestemmingsreserves zijn reserves, waaraan door de gemeenteraad een bepaalde bestemming is gegeven. De waardering daarvan geschiedt tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten, die in een volgend jaar zullen worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot tariefsegalisatie;
- teveel ontvangen bedragen van derden, welke in het betreffende boekjaar niet nodig waren ter dekking van de afval- en rioleringskosten, maar kunnen dienen om tegenvallers in de hiervoor genoemde kosten in de toekomst te kunnen opvangen;
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De waardering geschiedt tegen nominale waarde, c.q. het voorzienbare verlies met uitzondering van de voorzieningen welke gewaardeerd zijn tegen contante waarde en bij welke rekening dient te worden gehouden met een jaarlijkse kostenstijging.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden wordt verstaan:

- schulden wegens obligatieleningen;
- schulden wegens onderhandse leningen;
- schulden wegens door derden belegde reserves en waarborgsommen;
- alles met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Flottende passiva

Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden wordt verstaan:

- de schulden aan publiekrechtelijke lichamen;
- kasgeldleningen;
- banksaldi;
- overige rekening-courantsaldi;
- overige schulden;
- alles met een oorspronkelijke looptijd korter dan één jaar.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Voor de uitkeringen van de sociale dienst zijn worden geen vakantiegeldverplichtingen opgenomen. De uitkeringen moeten aansluiten bij de SiSa-verklaringen en die zijn op basis van het kasstelsel.

Overlopende passiva

Onder overlopende passiva vallen vooruit ontvangen baten, nog te betalen kosten en/of kapitaalinkomsten, die in het rekeningjaar zijn ontvangen en door middel van de balans worden doorgeschoven naar het volgende rekeningjaar, waarin zij worden verantwoord. Met ingang van 2007 zijn onder de overlopende passiva ook opgenomen de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De waardering geschiedt tegen nominale waarde.

Bepalingen baten en lasten

Stelsel van baten en lasten

Het gehanteerde stelsel van baten en lasten zorgt er mede voor dat die gelijknamige componenten ook in de jaarrekening worden opgenomen. Het maakt niet uit of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden of hebben geleid. Zij worden verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen worden verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn en bij winsten gebeurt dat nadat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Alle baten en lasten worden ingedeeld naar programma's, producten en categorieën.

- programma's zijn: door de gemeenteraad gekozen gegroepeerde indeling van gemeentelijke taken waarop door de gemeente wordt bestuurd en gestuurd. Daartoe zijn voor elk programma doelstellingen geformuleerd;
- producten zijn: zaken die de gemeente voortbrengt en die helpen de doelstellingen uit de programma's te verwezenlijken. Elk product valt onder één van de programma's;
- categorieën zijn: groepen, waarin de baten en de lasten naar soorten zijn ingedeeld.

De verdeling van de baten en lasten van kostenplaatsen geschiedt op basis van de bij de begroting vastgestelde verdeelsleutels. Werkelijke tijdverantwoording vindt alleen plaats daar, waar werkzaamheden worden verricht voor kapitaalwerken, grondexploitaties en werken voor derden. Voor het overige worden de uren verdeeld overeenkomstig de voor gecalculerde uren in de begroting van het betreffende dienstjaar.

Ten aanzien van schattingen wordt in deze jaarrekening per post een oordeel gevormd over de omvang van de schatting. Waar nodig zijn de grondslagen voor deze schattingen afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

Sociaal domein

De lasten van de jeugdzorg worden mede bepaald aan de hand van opgaven van die worden ontvangen van externe partijen met betrekking tot de voortgang van behandeltrajecten. De wijze waarop deze opgaven tot stand komen zijn door de gemeente niet altijd controleerbaar. Bovendien is van de zijde van de aanbieder sprake van een inschatting en is sprake van een nieuwe financieringssysteem waarbij ervaringscijfers ontbreken. Inherent hieraan is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.

Algemene uitkeringen

In de algemene uitkeringen 2021 zijn meegenomen de nabetalingen en verrekeningen tot en met februari 2022.

Vennootschapsbelasting

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Noardeast-Fryslân geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een “collectief goed” (geen deelname economische verkeer), “normaal vermogensbeheer” of van “structureel verlieslatende activiteiten”.

De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf. De afvalstromen met een opbrengst worden belast op basis van landelijke afspraken met een winstopslag van 1% van de omzet, waarbij er geen kosten kunnen worden toegerekend. Alleen de afvalstromen waarbij de gemeente risicodragend is voor de verkoop van grondstoffen worden belast. Voor het grondbedrijf is over 2016 van de voormalige gemeenten, Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland een openingsbalansberekening opgesteld. Deze openingsbalans en fiscale systematiek van winstberekening vormt de basis voor de jaren 2017 en verder. Bij de voormalig gemeente Dongeradeel was sprake van een belast grondbedrijf, terwijl dit niet het geval was bij de voormalig gemeenten Kollumerland en Ferwerderadiel. Als gevolg van de gemeentelijke fusie wordt het gehele grondbedrijf van de gemeente Noardeast-Fryslân vennootschapsbelastingplichtig en zal het ‘oude’ grondbedrijf van de voormalig gemeenten Kollumerland en Ferwerderadiel de vpb-belaste sfeer in gaan. Vanwege deze sfeerovergang is afstemming gezocht met de Belastingdienst, aangezien er een fiscale waardering dient plaats te vinden over de in te brengen grondexploitaties.

Apparaatskosten en overhead

De apparaatskosten en overhead worden voor een vast percentage doorberekend aan de gemeente Dantumadiel, waarbij de kosten van leidinggevenden en enkel ondersteunende diensten, zoals financiën en personeelszaken volledig worden toegerekend aan overhead. De overige apparaatskosten worden, enkele vaste toerekeningen uitgezonderd, in verhouding tot de begroting toegerekend aan de overige taakvelden. Op de overhead drukken verder de huisvestingskosten en kosten als voorlichting en communicatie, bezwaar en beroep en rechtskundig en deskundig advies.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. Het voor de gemeente Noardeast-Fryslân toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. De berekening van de bezoldiging is in overeenstemming met de wet en uitvoeringsregeling is opgenomen

Balans per 31 december

Activa	2021	2020
Vaste activa		
1 Immateriële vaste activa		
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	1.183.228	1.262.110
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-
c. bijdrage aan activa eigendom van derden	4.654.984	4.891.175
	<u>5.838.212</u>	<u>6.153.284</u>
2 Materiële vaste activa		
a. investeringen met een economisch nut	58.074.774	55.188.299
b. als a, ter bestrijding van kosten kan heffing worden geheven	22.391.622	21.611.190
c. investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	30.165.979	-
	<u>110.632.375</u>	<u>106.479.929</u>
3 Financiële vaste activa		
a. kapitaalverstrekking aan:		
1. deelnemingen	1.365.011	1.386.393
2. gemeenschappelijke regelingen	-	-
3. overige verbonden partijen	2.053.988	-
b. leningen aan:		
1. openbare lichamen	-	-
2. woningbouwcorporaties	1.121.768	1.235.897
3. deelnemingen	4.500	6.000
4. overige verbonden partijen	2.722	3.630
c. overige langlopende geldleningen	4.496.296	3.795.225
d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
e. uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
f. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
	<u>9.044.286</u>	<u>6.427.146</u>
Totaal vaste activa	125.514.872	119.060.359
Vlottende activa		
4 Voorraden		
a. grond- en hulpstoffen	-	-
b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	825.733	1.286.635
c. gereed product en handelsgoederen	-	-
d. vooruitbetalingen	-	-
	<u>825.733</u>	<u>1.286.635</u>

	2021	2020
5 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
a. vorderingen op openbare lichamen	7.897.011	7.374.001
b. verstrekte kasgeldleningen openbare lichamen	-	-
c. overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
d. uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	40.004.032	53.113.304
e. rekening-courant verhouding met het Rijk	-	-
f. rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	6.481.734	175.974
g. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
h. overige vorderingen	2.984.876	6.798.478
i. overige uitzettingen	-	-
	<u>57.367.652</u>	<u>67.461.757</u>
6 Liquide middelen		
a. kassaldi	5.797	6.573
b. bank- en girosaldi	459.218	1.170.192
	<u>465.015</u>	<u>1.176.765</u>
7 Overlopende activa		
a. nog te ontvangen bedragen Europese en Nederlandse overheidslichamen	5.986.003	6.243.321
b. overige nog te ontvangen bedragen	2.820.235	2.655.563
	<u>8.806.238</u>	<u>8.898.885</u>
Totaal vlottende activa	67.464.639	78.824.042
Totaal activa	192.979.511	197.884.400

Passiva**2021****2020****Vaste passiva****8 Eigen vermogen****a. Reserves**

1. algemene reserve	25.956.794	23.492.410
2. tariefseglisatiereserves		
3. overige bestemmingsreserves	23.704.177	23.209.832
b. resultaat (na bestemming)	<u>6.699.408</u>	<u>2.233.660</u>

56.360.379

48.935.902

9 Voorzieningen**a. Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen**

b. Voorziening voor risico's	9.106.869	8.005.259
c. Onderhoudsvoorzieningen	-	-
d. Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen	8.065.047	6.108.471
	<u>-</u>	<u>-</u>

17.171.916

14.113.730

10 Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer**a. obligatieleningen****b. onderhandse leningen van:**

1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	80.117.204	85.649.275
3. binnenlandse bedrijven	-	-
4. Openbare lichamen	-	-
5. overige binnenlandse sectoren	-	-
6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
c. door derden belegde gelden	-	-
d. waarborgsommen	1.825	1.150

80.119.029

85.650.425

Totaal vaste passiva**153.651.323****148.700.056****Vlottende passiva****11 Netto vlottende schulden**

a. kasgeldleningen aangegaan openbare lichamen	-	-
b. overige kasgeldleningen	-	-
c. bank- en girosaldi	-	278.435
d. overige schulden	<u>6.845.098</u>	<u>14.114.354</u>

6.845.098

14.392.789

	2021	2020
12 Overlopende passiva		
a. verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen	9.813.082	7.723.528
b. vooruit ontvangen bedragen EU, Rijk en Provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	21.445.654	24.845.850
c. overige vooruit ontvangen bedragen	<u>1.224.354</u>	<u>2.222.176</u>
	32.483.090	34.791.555
Totaal vlottende passiva	39.328.188	49.184.344
Totaal passiva	192.979.511	197.884.400
Gegarandeerde geldleningen	56.588.378	62.403.071

Toelichting op de balans per 31 december 2021

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	1.262.110	-78.882	1.183.228
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-	-
c. bijdragen aan activa in eigendom van derden	4.891.175	-236.190	4.654.984
	<u>6.153.284</u>	<u>-315.072</u>	<u>5.838.212</u>

Voor een verder specificatie van de immateriële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

2. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
a. investeringen met een economisch nut	55.188.299	2.886.474	58.074.774
b. investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	21.611.190	780.432	22.391.622
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.	29.680.440	485.540	30.165.979
	<u>106.479.929</u>	<u>4.152.446</u>	<u>110.632.375</u>

Voor een verder specificatie van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

2.a. Investeringen met een economisch nut

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
☛ Gronden en terreinen	7.278.346	-222.190	7.056.156
☛ Bedrijfsgebouwen	36.741.114	1.977.601	38.718.715
☛ Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.226.981	-277.469	2.949.512
☛ Vervoermiddelen	1.318.456	1.301.142	2.619.598
☛ Machines, apparaten en installaties	1.622.410	376.615	1.999.025
☛ Overige materiële vaste activa	5.000.992	-269.224	4.731.768
	<u>55.188.299</u>	<u>2.886.474</u>	<u>58.074.774</u>

Het verloop van de investeringen met een economisch nut is:

Gronden en terreinen

Boekwaarde per 1 januari 2021	7.278.346
Investering of desinvestering	11.058
Afschrijving	-231.565
Bijdrage van derden	-1.683
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>7.056.156</u>

Bedrijfsgebouwen

Boekwaarde per 1 januari 2021	36.741.114
Investering of desinvestering	3.974.306
Afschrijving	-1.996.633
Bijdrage van derden	-73
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>38.718.715</u>

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Boekwaarde per 1 januari 2021	3.226.981
Investering of desinvestering	4.410
Afschrijving	-227.986
Bijdrage van derden	-53.893
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>2.949.512</u>

Vervoermiddelen

Boekwaarde per 1 januari 2021	1.318.456
Investering of desinvestering	1.635.112
Afschrijving	-333.971
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>2.619.598</u>

Machines, apparaten en installaties

Boekwaarde per 1 januari 2021	1.622.410
Investering of desinvestering	580.636
Afschrijving	-204.021
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>1.999.025</u>

Overige materiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2021	5.000.992
Investing of desinvestering	55.107
Afschrijving	-324.331
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>4.731.768</u>

2.b. Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
☛ Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	21.524.724	791.995	22.316.719
☛ Machines, apparaten en installaties	173	-173	-
☛ Overige materiële vaste activa	86.294	-11.390	74.904
	<u>21.611.190</u>	<u>780.432</u>	<u>22.391.622</u>

Het verloop van de investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Boekwaarde per 1 januari 2021	21.524.724
Investing of desinvestering	2.114.316
Afschrijving	-1.322.321
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>22.316.719</u>

Machines, apparaten en installaties

Boekwaarde per 1 januari 2021	173
Investing of desinvestering	-
Afschrijving	-173
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>-</u>

Overige materiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2021	86.294
Investing of desinvestering	-
Afschrijving	-11.390
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>74.904</u>

2.c. Investerings met een maatschappelijk nut

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
☛ Gronden en terreinen	669.892	-48.766	621.126
☛ Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	28.829.038	598.935	29.427.973
☛ Machines, apparaten en installaties	49.292	-5.807	43.485
☛ Overige materiële vaste activa	132.218	-58.823	73.395
	<u>29.680.440</u>	<u>485.540</u>	<u>30.165.979</u>
☛ Van voor 2017	15.192.765	718.805-	14.473.959
☛ Vanaf 2017 (verplichte activering)	14.487.675	1.204.345	15.692.020
	<u>29.680.440</u>	<u>485.540</u>	<u>30.165.979</u>

Het verloop van de investeringen met een maatschappelijk nut is:

Gronden en terreinen

Boekwaarde per 1 januari 2021	669.892
Investing of desinvestering	-
Afschrijving	-48.766
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>621.126</u>

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Boekwaarde per 1 januari 2021	28.829.038
Investing of desinvestering	2.222.031
Afschrijving	-1.615.231
Bijdrage van derden	-7.865
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>29.427.973</u>

Machines, apparaten en installaties

Boekwaarde per 1 januari 2021	49.292
Investing of desinvestering	-
Afschrijving	-5.807
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>43.485</u>

Overige materiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2021	132.218
Investing of desinvestering	-
Afschrijving	-58.823
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>73.395</u>

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
a. kapitaalverstrekkingen aan:			
1. deelnemingen	1.386.393	-21.382	1.365.011
3. overige verbonden partijen	-	2.053.988	2.053.988
b. leningen aan			
1. openbare lichamen	-		-
2. woningbouwcorporaties	1.235.897	-114.130	1.121.768
3. deelnemingen	6.000	-1.500	4.500
4. overige verbonden partijen	3.630	-908	2.722
c. overige langlopende leningen	3.795.225	701.071	4.496.296
d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;	-		-
e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-
f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	-	-	-
	<u>6.427.146</u>	<u>2.617.140</u>	<u>9.044.286</u>

Voor een verder specificatie van de immateriële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

VLOTTENDE ACTIVA

4. Voorraden

4.b. In exploitatie genomen bouwgronden

	Boek- waarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boek- waarde 31-12-2021	Verlies- voorziening 31-12-2021	Balans- waarde 31-12-2021
☛ Hoarnleger Anjum	5.053	28.270	33.323	-	33.323
☛ Fjildbuorsterwei Brantgum	-31.472	31.472	-	-	-
☛ Koarte Bun Ee	95.306	-95.306	-	-	-
☛ De Kampen fase 2 Engwierum	-6.525	18.004	11.478	-	11.478
☛ Lou Sanen fase 2 Oosternijkerk	117.321	-79.936	37.385	-172.993	-135.609
☛ Trije Terpen Dokkum	-768.782	-150.485	-919.268	-	-919.268
☛ Julianastraat Kollum	21.480	-52.292	-30.812	-	-30.812
☛ Hogedijken 3 Dokkum	-106.943	106.943	-	-	-
☛ PDV fase 3 Dokkum	568.705	12.913	581.618	-	581.618
☛ Betterwird 3 fase 1a Dokkum	1.470.417	-222.797	1.247.620	-	1.247.620
☛ Woudvaart fase 2 Dokkum	-5.551	-872	-6.422	-	-6.422
☛ Nieuweweg Marrum	-47.017	10.989	-36.028	-	-36.028
☛ Hegebeintumerdyk Ferwert	-22.329	22.329	-	-	-
☛ Harm Smidswei Kollumerzwaag	170.927	-91.095	79.832	-	79.832
	<u>1.460.589</u>	<u>-461.862</u>	<u>998.727</u>	<u>172.993-</u>	<u>825.733</u>

De geraamde nog te maken kosten, de geraamde opbrengsten, alsmede de eventuele winst- of verliesnemingen zijn tot stand gekomen aan de hand van de percentage of completion-methode (POC).

Hoarnleger Anjum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	5.053
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	32.078
Winstneming 2021 (correctie winstneming voorgaande jaren)	<u>-3.807</u>
	<u>28.270</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	33.323
Geraamde nog te maken kosten	14.846
Geraamde opbrengsten	-49.716
Winstneming t/m 2021	<u>-14.309</u>
Geraamd eindresultaat (winst)	<u><u>-15.856</u></u>
Winstneming 2021 (correctie winstneming voorgaande jaren)	-3.807
Winstneming voorgaande jaren	<u>18.116</u>
Winstneming t/m 2021	<u><u>14.309</u></u>

Fjildbuorsterwei Brantgum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		-31.472
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	1.717	
Winstneming 2021	<u>29.756</u>	
		<u>31.472</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		<u>-</u>
Winstneming 2021		29.756
Winstneming voorgaande jaren		<u>60.394</u>
Eindresultaat (winst)		<u>90.150</u>

Koarte Bun Ee

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		95.306
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-35.380	
Vorming voorziening afronding in verband met afsluiting complex	10.000	
		<u>-25.380</u>
Eindresultaat (verlies)		<u>69.926</u>
Verliesvoorziening 01-01-2021		74.350
Aanwending verliesvoorziening 2021		-69.926
Vrijval verliesvoorziening		<u>-4.425</u>
Verliesvoorziening 31-12-2021		<u>-</u>

De Kampen fase 2 Engwierum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		-6.525
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	14.931	
Winstneming 2021	<u>3.073</u>	
		<u>18.004</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		11.478
Geraamde nog te maken kosten		52.911
Geraamde opbrengsten		-113.997
Winstneming t/m 2021		<u>-5.967</u>
Geraamd eindresultaat (winst)		<u>-55.574</u>
Winstneming 2021		3.073
Winstneming voorgaande jaren		<u>2.894</u>
Winstneming t/m 2021		<u>5.967</u>

Lou Sanen fase 2 Oosternijkerk

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	117.321
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-79.936
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	<u>37.385</u>
Geraamde nog te maken kosten	259.538
Geraamde opbrengsten	-123.930
Geraamd eindresultaat (verlies)	<u><u>172.993</u></u>

Verliesvoorziening 01-01-2021	99.604
Toevoeging verliesvoorziening 2021	<u>73.389</u>
Verliesvoorziening 31-12-2021	<u><u>172.993</u></u>

Trije Terpen Dokkum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-768.782
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-288.439
Winstneming 2021	<u>137.953</u>
	-150.485
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-919.268
Geraamde nog te maken kosten	568.419
Geraamde opbrengsten	-351.300
Winstneming t/m 2021	<u>-2.024.647</u>
Geraamd eindresultaat (winst)	<u><u>-2.726.795</u></u>

Winstneming 2021	137.953
Winstneming voorgaande jaren	<u>1.886.693</u>
Winstneming t/m 2021	<u><u>2.024.647</u></u>

Julianastraat Kollum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	21.480
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-40.916
Winstneming 2021 (correctie winstneming voorgaande jaren)	<u>-11.376</u>
	-52.292
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-30.812
Geraamde nog te maken kosten	33.102
Geraamde opbrengsten	-4.143
Winstneming t/m 2021	<u>-7.919</u>
Geraamd eindresultaat (winst)	<u><u>-9.772</u></u>

Winstneming 2021	-11.376
Winstneming voorgaande jaren	<u>19.295</u>
Winstneming t/m 2021	<u><u>7.919</u></u>

Hogedijken 3 Dokkum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		-106.943
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	25.972	
Vorming voorziening afronding in verband met afsluiting complex	30.000	
Winstneming 2021	50.971	

106.943

Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar

-

Winstneming 2021		50.971
Winstneming voorgaande jaren		56.077
Eindresultaat (winst)		107.047

PDV fase 3 Dokkum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		568.705
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar		12.913
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		581.618
Geraamde nog te maken kosten		472.323
Geraamde opbrengsten		-1.171.640
Geraamd eindresultaat (winst)		-117.699

Betterwird 3 fase 1a Dokkum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		1.470.417
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-251.876	
Winstneming 2021	29.079	

-222.797

Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		1.247.620
Geraamde nog te maken kosten		1.142.408
Geraamde opbrengsten		-2.587.553
Winstneming t/m 2021		-121.833
Geraamd eindresultaat (winst)		-319.358

Winstneming 2021		29.079
Winstneming voorgaande jaren		92.754
Winstneming t/m 2021		121.833

Woudvaart fase 2 Dokkum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		-5.551
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	970	
Winstneming 2021 (correctie winstneming voorgaande jaren)	<u>-1.842</u>	

-872

Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		-6.422
Geraamde nog te maken kosten		50.327
Geraamde opbrengsten		-81.283
Winstneming t/m 2021		<u>-37.980</u>
Geraamd eindresultaat (winst)		<u><u>-75.358</u></u>

Winstneming 2021 (correctie winstneming voorgaande jaren)		-1.842
Winstneming voorgaande jaren		<u>39.821</u>
Winstneming t/m 2021		<u><u>37.980</u></u>

Nieuweweg Marrum

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		-47.017
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-62.167	
Winstneming 2021	<u>73.156</u>	

10.989

Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		-36.028
Geraamde nog te maken kosten		55.867
Geraamde opbrengsten		-187.124
Winstneming t/m 2021		<u>-402.301</u>
Geraamd eindresultaat (winst)		<u><u>-569.585</u></u>

Winstneming 2021		73.156
Winstneming voorgaande jaren		<u>329.145</u>
Winstneming t/m 2021		<u><u>402.301</u></u>

Hegebeintumerdyk Ferwert

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		-22.329
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-63.561	
Winstneming 2021	<u>85.890</u>	

22.329

Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		<u><u>-</u></u>
---	--	-----------------

Winstneming 2021 (correctie winstneming voorgaande jaren)		85.890
Winstneming voorgaande jaren		<u>65.681</u>
Eindresultaat (winst)		<u><u>151.571</u></u>

Harm Smidswei Kollumerzwaag

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		170.927
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-92.930	
Winstneming 2021	<u>1.835</u>	
		<u>-91.095</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		79.832
Geraamde nog te maken kosten		32.228
Geraamde opbrengsten		-116.338
Winstneming t/m 2021		<u>-9.813</u>
Geraamd eindresultaat (winst)		<u><u>-14.091</u></u>
Winstneming 2021 (correctie winstneming voorgaande jaren)		1.835
Winstneming voorgaande jaren		<u>7.978</u>
Winstneming t/m 2021		<u><u>9.813</u></u>

Voor een verdere toelichting op de bouwgronden wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

5.a. Vorderingen op openbare lichamen

☛ Belastingdienst	5.801.565	
☛ Overige vorderingen op openbare lichamen	<u>2.095.446</u>	
		7.897.011

5.b. Uitzettingen in Rijk's schatkist

☛ Schatkistbankieren		40.004.032
----------------------	--	------------

5.f. Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen

☛ Rekening courant SVN		6.481.734
------------------------	--	-----------

5.h. Overige vorderingen

☛ Debiteuren algemeen	2.223.251	
☛ Voorziening dubieuze debiteuren	-313.111	
☛ Debiteuren Sociale zaken	1.750.480	
☛ Voorziening dubieuze debiteuren soza	<u>-675.744</u>	
		<u>2.984.876</u>
		<u><u>57.367.652</u></u>

Ten laste van de voorzieningen dubieuze debiteuren moest een bedrag van bijna € 305.000 als oninbaar worden afgeboekt. Vrijgevallen is een bedrag van ruim € 87.000.

6. Liquide middelen

6.a. Kassaldi

☛ Kas publiekszaken		<u><u>5.797</u></u>
---------------------	--	---------------------

6.b. Banksaldi

☛ Bank Nederlandse Gemeenten	448.320
☛ Rabobank	5.419
☛ Simplified Card	5.479
	<u>459.218</u>

7. Overlopende activa

7.a. Nog te ontvangen bedragen Europese en Nederlandse overheidslichamen

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen 2021	Ontvangen 2021	Saldo 31-12-2021
☛ Gemeente Leeuwarden (TOZO) *	5.204.533	1.198.651	-5.236.691	1.166.493
☛ Belastingdienst (BTW/BCF)	867.349	571.948	-396.063	1.043.234
☛ Provincie Fryslân en gemeente Dantumadiel (DOM-project)	78.395	10.009	-20.721	67.683
☛ Gemeente Tytsjerksteradiel (Regiodeal)	77.621	-77.621	-	-
☛ Sociale verzekeringsbank (huishoudelijke hulp)	15.000	-	-15.000	-
☛ Rijk (omgevingsproces Ternaard)	423	-	-423	-
☛ Diverse instanties (Súd Ie)	-	2.272.254	-	2.272.254
☛ Fumo (eindafrekening 2021)	-	89.000	-	89.000
☛ Gemeente Dantumadiel (digitalisering SD)	-	24.514	-	24.514
☛ Gemeente Dantumadiel (gids gelden)	-	3.569	-	3.569
☛ Gemeente Dantumadiel (sport)	-	11.543	-	11.543
☛ Gemeente Schiermonnikoog (dienstverlening)	-	295.659	-	295.659
☛ Provincie Fryslân (voorfinanciering wadopera)	-	100.000	-	100.000
☛ Rijk (ingevingsspoor Ternaard)	-	11.277	-	11.277
☛ Rijk (Toeslagenaffaire)	-	7.126	-	7.126
☛ SDF, afrekening beschermd wonen	-	819.225	-	819.225
☛ Veiligheidsregio (coronatoegangsbewijzen)	-	53.694	-	53.694
☛ Wetterskip (herstel bodemdaling)	-	20.733	-	20.733
	<u>6.243.321</u>	<u>5.411.581</u>	<u>-5.668.899</u>	<u>5.986.003</u>

7.b. Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

☛ Toeristenbelasting 2021	417.000
☛ Afvalfonds, nascheiding 2020 en 2021	820.487
☛ Afrekening Kindcentrum	328.850
☛ Productverantwoording Jeugd 2021	136.475
☛ Afrekening WMO vervoer 2021	193.391
☛ Diverse overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen < € 100.000	924.032
	<u>2.820.235</u>

PASSIVA

VASTE PASSIVA

8. Eigen vermogen

8.a.1. Algemene reserves

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen en/of onttrekkingen	Bestemming rekening- resultaat 2020	Vermindering afschrijving activa	Saldo 31-12-2021
☛ Algemene reserve (vrij bestedbaar)	18.177.876	230.724	1.932.660	-	20.341.260
☛ Algemene reserves ter dekking van risico's	5.314.534	-	301.000	-	5.615.534
	<u>23.492.410</u>	<u>230.724</u>	<u>2.233.660</u>	<u>-</u>	<u>25.956.794</u>

Op deze algemene reserve rusten geen verplichtingen. De vrije ruimte binnen de algemene reserve kan bij de Perspectiefnota worden ingezet als eenmalige dekking voor nieuwe voorstellen met eenmalige kosten. Buiten de Perspectiefnota om kan tussentijds vrije ruimte worden ingezet als eenmalige dekking voor voorstellen die voldoen aan de criteria onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar.

Algemene reserve (vrij besteedbaar)

Saldo per 1 januari 2021	18.177.876
Toevoegingen	
☛ precario opbrengsten	3.028.095
☛ vaste toevoeging	150.000
☛ tijdelijke uitkering herindeling	1.679.670
☛ overheveling uit bestemmingsreserve	209.143
☛ verkoop gronden	562.500
	5.629.408
Onttrekkingen	
☛ tijdelijke huisvestingskosten school Oosternijkerk	-104.163
☛ sportzaal Baensein	-120.000
☛ implementatiebudget De Wending	-63.519
☛ Boa jeugd	-46.118
☛ verplaatsen sportvelden it Blikkelân Hallum	-64.314
☛ opstellen monumentenbeleidsplan	-4.499
☛ regiodeal	-347.700
☛ project meedoen	-140.000
☛ 5e wethouder voor collegeperiode	-105.816
☛ projectleiding digitalisering sociaal domein	-92.436
☛ leefbaarheidsinitiatieven	-51.250
☛ bijdrage Wadopera	-50.000
☛ economische- en toeristische ontwikkeling	-118.687
☛ ervaringscoach minima	-78.500
☛ inhuur proces DOM	-58.185

Onttrekkingen (vervolg)		
☛ bedrijventerrein Betterwird	-59.664	
☛ overheving naar bestemmingsreserve	-297.000	
☛ overdracht tennisbanen Burdaard	-10.000	
☛ kerkenvisie	-9.491	
☛ duurzaamheidsprojecten	-67.867	
☛ warmtetransitie/energiestrategie	-80.000	
☛ bestuurlijke fusie	-330.000	
☛ ontwikkelingen ict	-243.217	
☛ implementatie omgevingswet	-506.723	
☛ Holwerd aan Zee	-270.071	
☛ bestemmingsplan Hogedijken	-23.500	
☛ vernieuwen opstallen sportverenigingen	-55.059	
☛ centralisering huisvesting ambtelijk apparaat	-44.443	
☛ Subsidie Sionsberg	-25.000	
☛ verbeteren BAG	-83.000	
☛ inhuur externe communicatiedeskundige	-6.148	
☛ sloop gemeentelijke gebouwen	-58.991	
☛ GSP en biodiversiteit	-18.881	
☛ overheveling naar voorzieningen	-1.600.199	
☛ visie Dokkum	-17.470	
☛ Wielerevenement BinckBank tour	-146.773	
		-5.398.685
Vermeerdering wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		1.932.660
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u>20.341.260</u>

Algemene reserves ter dekking van risico's

Deze reserve is bedoeld als buffer voor de risico's die zijn beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Saldo per 1 januari 2021		5.314.534
Toevoegingen		-
Onttrekkingen		-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		301.000
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u>5.615.534</u>

8.a.3. Bestemmingsreserves

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen en/of onttrekkingen	Bestemming rekening- resultaat 2020	Vermindering afschrijving activa	Saldo 31-12-2021
☛ Openbare verlichting	81.887	-	-	-698	81.190
☛ Dekking afschrijvingen	3.097.230	775.000	-	-80.718	3.791.512
☛ Grootonderhoud gebouwen	487.241	1.764	-	-	489.005
☛ Kapitaalgoederen	443.287	-60.321	-	-	382.966
☛ Wegen	1.607.902	-259.132	-	-	1.348.770
☛ Kunstwerken	172.006	125.141	-	-	297.147
☛ Baggeren en schouwsloten	593.407	-102.606	-	-	490.801
☛ Onderhoud speeltuinen en speelplaatsen	113.422	-60.519	-	-	52.903
☛ Ontwikkelfonds	15.318.110	-3.291.857	-	-	12.026.254
☛ Coronacompensatie	895.340	1.885.698	-	-	2.781.038
☛ Stadsontwikkelingsmaatschappij	-	1.328.250	-	-	1.328.250
☛ duurzaamheidsleningen	-	234.343	-	-	234.343
☛ Op paad lâns it Waad	400.000	-	-	-	400.000
	<u>23.209.832</u>	<u>575.761</u>	-	<u>-81.416</u>	<u>23.704.177</u>

Reserve openbare verlichting

Deze reserve is ingesteld voor het dekken van de lasten van de vervanging en onderhoud van lichtmasten en armaturen. De werkelijke lasten worden jaarlijks aan de reserve onttrokken.

Saldo per 1 januari 2021	81.887
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-698
Saldo per 31 december 2021	<u>81.190</u>

Reserve dekking afschrijvingen

Uit deze reserve worden de afschrijvingslasten van investeringen (deels) gedekt gedurende de hele looptijd van de investeringen.

Saldo per 1 januari 2021	3.097.230
Toevoegingen	
☛ overheveling uit reserve ontwikkelfonds	655.000
☛ sportzaal Baensein Kollum	120.000
	775.000
Onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-80.718
Saldo per 31 december 2021	<u>3.791.512</u>

Reserve grootonderhoud gebouwen

Deze reserve heeft als doel grote onvoorziene uitgaven met betrekking tot het onderhoud van gebouwen af te dekken.

Saldo per 1 januari 2021		487.241
Toevoegingen		
☛ stortingen tlv exploitatie 2021	<u>323.259</u>	323.259
Onttrekkingen		
☛ onttrekkingen tbv exploitatie 2021	<u>-321.495</u>	-321.495
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>489.005</u></u>

Reserve kapitaalgoederen

Deze reserve is ingesteld om het eventueel toekomstig achterstallig onderhoud van onder andere de wegen gefaseerd uit te kunnen voeren.

Saldo per 1 januari 2021		443.287
Toevoegingen		-
Onttrekkingen		
☛ groot onderhoud wegen	<u>-60.321</u>	-60.321
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>382.966</u></u>

Reserve wegen

Deze reserve is ingesteld om op basis van een meerjaren onderhoudsprogramma uitgaven voor de komende tien jaar te kunnen financieren en pieken in de uitgaven te kunnen opvangen. Doelstelling is het kwalitatief verantwoord niveau in stand houden van de wegen.

Saldo per 1 januari 2021		1.607.902
Toevoegingen		
☛ storting tlv exploitatie 2021	<u>964.469</u>	964.469
Onttrekkingen		
☛ groot onderhoud wegen	-552.052	
☛ beleidsplannen	-671.549	
☛	<u>-</u>	-1.223.601
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>1.348.770</u></u>

Reserve kunstwerken

Deze reserve is ingesteld om op basis van een meerjaren onderhoudsprogramma uitgaven voor de komende tien jaar te kunnen financieren en pieken in de uitgaven te kunnen opvangen. Doelstelling is het kwalitatief verantwoord niveau in stand houden van de kunstwerken.

Saldo per 1 januari 2021		172.006
Toevoegingen		
☛ stortingen tlv exploitatie 2021	<u>204.622</u>	204.622
Onttrekkingen		
☛ bijdrage tgv exploitatie 2021	<u>-79.481</u>	-79.481
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>297.147</u></u>

Reserve baggeren en schouwsloten

Van het Wetterskip wordt een jaarlijkse bijdrage ontvangen voor de overdracht van "stedelijk" vaarwater. Daartegenover staat een verplichting voor het onderhoud.

Saldo per 1 januari 2021		593.407
Toevoegingen		
☛ Storting tlv exploitatie 2021	<u>114.900</u>	114.900
Onttrekkingen		
☛ bijdrage tgv exploitatie 2021	-217.506	-217.506
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>490.801</u></u>

Reserve onderhoud speeltuinen en speelplaatsen

Deze reserve is ingesteld om op basis van een meerjaren onderhoudsprogramma uitgaven voor de komende tien jaar te kunnen financieren en pieken in de uitgaven te kunnen opvangen. Doelstelling is het op kwalitatief verantwoord niveau in stand houden van de speeltuinen en –plaatsen.

Saldo per 1 januari 2021		113.422
Toevoegingen		
☛ Storting tlv exploitatie 2021	<u>58.136</u>	58.136
Onttrekkingen		
☛ Bijdrage tgv exploitatie 2021	<u>-118.655</u>	-118.655
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>52.903</u></u>

Reserve ontwikkelfonds

Deze reserve is ingesteld tem behoeve van projecten, die langdurig en positief bijdragen aan de leefbaarheid van de gemeente.

Saldo per 1 januari 2021		15.318.110
Toevoegingen		-
Onttrekkingen		
☛ overheveling naar bestemmingsreserves	-905.000	
☛ bruisend hart Hallum	-600.000	
☛ voorbereidingskosten Noordelijke stadsentree	-113.871	
☛ leefbaarheidsinitiatieven	-160.986	
☛ Stadsontwikkelingsmaatschappij Dokkum	-1.462.000	
☛ GSP en biodiversiteit	-50.000	
	<hr/>	-3.291.857
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>12.026.254</u></u>

Reserve Coronacompensatie

Deze bijdrage is gevormd uit de rijksbijdrage (septembercirculaire).

Saldo per 1 januari 2021		895.340
Toevoegingen		
☛ Bijdrage tlv exploitatie 2021	<u>2.687.000</u>	2.687.000
Onttrekkingen		
☛ extra kosten tbv cultuur, jeugd en sport	-414.736	
☛ extra kosten tbv personeelskosten	-194.198	
☛ extra voorstellingen Wadopera	-100.000	
☛ minder opbrengst parkeren	-67.742	
☛ diverse extra Coronakosten	-24.627	
	<hr/>	-801.302
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>2.781.038</u></u>

Reserve stadsontwikkelingsmaatschappij

Reserve ter dekking voor de kosten t.a.v. versterkte leningen aan inwoners van de gemeente voor verduurzaming van panden, particulier woningonderhoud en het verbeteren van de leefomgeving.

Saldo per 1 januari 2021		-
Toevoegingen		
• Bijdrage tlv exploitatie 2021	<u>1.462.000</u>	1.462.000
Onttrekkingen		
• bijdragen tgv de exploitatie	<u>-133.750</u>	-133.750
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>1.328.250</u></u>

Reserve duurzaamheidsleningen

Reserve ter dekking voor de kosten t.a.v. versterkte leningen voor het verbeteren van het gevelaanzicht van panden binnen het Beschermd Stadsgezicht Dokkum.

Saldo per 1 januari 2021		-
Toevoegingen		
• Bijdrage tlv exploitatie 2021	<u>250.000</u>	250.000
Onttrekkingen		
• bijdragen tgv de exploitatie	<u>-15.658</u>	-15.658
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>234.343</u></u>

Reserve Op paad lâns it Waad

Reserve ingesteld voor het project "Op paad lâns it Waad"

Saldo per 1 januari 2021		400.000
Toevoegingen		-
Onttrekkingen		-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>400.000</u></u>

8.b. Rekeningresultaat

Rekeningsresultaat na bestemming		<u><u>6.699.408</u></u>
----------------------------------	--	-------------------------

9. Voorzieningen

9.a. Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Vrijgevallen	Aanwending	Saldo 31-12-2021
☛ Pensioenverplichtingen wethouders	5.610.691	360.894	-	-189.102	5.782.483
☛ Wachtgeldverplichtingen wethouders	231.137	247.883	37.994-	-112.540	328.486
☛ ASR-gronden	413.000	-	-	-	413.000
☛ Toekomstige complexen voormalig Kollumerland	44.267	-	-	-44.267	-
☛ Voormalig personeel	42.057	-	-	-	42.057
☛ Afronding Zuiderpoort PDV, fase 2	129.500	-	-	-	129.500
☛ Afronding Bedrijventerrein Doniaweg	4.250	-	4.250-	-	-
☛ Afronding bedrijventerrein Koarte Bun	-	10.000	-	-	10.000
☛ Afronding bedrijventerrein Hoge Dijken	-	30.000	-	-	30.000
☛ Preciourochten Kollumerland	-	685.622	-	-	685.622
☛ Voorziening grafrechten	1.530.357	246.372	91.008-	-	1.685.721
	<u>8.005.259</u>	<u>1.580.771</u>	<u>-133.252</u>	<u>-345.909</u>	<u>9.106.869</u>

Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders

De voorziening is bedoeld om de pensioenverplichtingen voor (oud)-wethouders uit te betalen.

Saldo per 1 januari 2021	5.610.691
Toevoegingen	360.894
Vrijgevallen	-
Aanwendingen	-189.102
Saldo per 31 december 2021	<u>5.782.483</u>

Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders

Uit deze voorziening wordt het wettelijk verplichte wachtgeld van voormalige wethouders betaald.

Saldo per 1 januari 2021	231.137
Toevoegingen	247.883
Vrijgevallen	-37.994
Aanwendingen	-112.540
Saldo per 31 december 2021	<u>328.486</u>

Voorziening ASR-gronden

Deze voorziening is ingesteld ter dekking voor de aankoopverplichting die de gemeente heeft voor gronden die op dit moment in erfpacht worden afgenomen van ASR. Deze aankoopverplichting moet uiterlijk in 2037 worden geëffectueerd. Een deel van de gronden zal niet in een grondexploitatie terechtkomen en zullen na aankoop moeten worden afgewaardeerd naar agrarische waarde.

Saldo per 1 januari 2021	413.000
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>413.000</u>

Voorziening toekomstige complexen voormalig Kollumerland

Deze voorziening is bestemd voor het afronden van een aantal in voormalig Kollumerland afgesloten complexen.

Saldo per 1 januari 2021	44.267
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-44.267
Saldo per 31 december 2021	<u>-</u>

Voorziening voormalig personeel

Uit deze voorziening wordt het wettelijk verplichte wachtgeld van voormalig personeel betaald.

Saldo per 1 januari 2021	42.057
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>42.057</u>

Voorziening afronding Zuiderpoort PDV, fase 2

Deze voorziening is bestemd voor de afronding van het afgesloten complex Zuiderpoort PDV, fase 2.

Saldo per 1 januari 2021	129.500
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>129.500</u>

Voorziening afronding bedrijventerrein Doniaweg

Deze voorziening is bestemd voor de afronding van het afgesloten complex bedrijventerrein Doniaweg.

Saldo per 1 januari 2021	4.250
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-4.250
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>-</u>

Voorziening afronding bedrijventerrein Koarte Bun

Deze voorziening is bestemd voor de afronding van het afgesloten complex bedrijventerrein Doniaweg.

Saldo per 1 januari 2021	-
Toevoegingen	10.000
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>10.000</u>

Voorziening afronding bedrijventerrein Hogedijken

Deze voorziening is bestemd voor de afronding van het afgesloten complex bedrijventerrein Doniaweg.

Saldo per 1 januari 2021	-
Toevoegingen	30.000
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>30.000</u>

Voorziening precariorechten Kollumerland

Deze voorziening is bestemd voor de afronding van het afgesloten complex bedrijventerrein Doniaweg.

Saldo per 1 januari 2021	-
Toevoegingen	685.622
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>685.622</u>

Voorziening grafrechten

Deze voorziening is bestemd voor toekomstige uitgaven voor onderhoud van graven.

Saldo per 1 januari 2021	1.530.357
Toevoegingen	246.372
Vrijgevallen	-91.008
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>1.685.721</u>

9.c. Onderhoudsvoorzieningen

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen 2021	Vrijgevallen 2021	Aanwending 2021	Saldo 31-12-2021
☛ Riolering	5.504.657	588.637	-	-79.894	6.013.401
☛ Huishoudelijk afval	501.954	-	110.370	-41.996	349.587
☛ IJsfontein Markt Dokkum	101.860	-	-	-	101.860
☛ Groot onderhoud kunstwerken	-	1.500.000	-	-	1.500.000
☛ Voorziening achterstallig onderhoud openbaar groen	-	100.199	-	-	100.199
	<u>6.108.471</u>	<u>2.188.836</u>	<u>-110.370</u>	<u>-121.890</u>	<u>8.065.047</u>

Voorziening riolering

De voorziening kan op begrotingsbasis worden ingezet ten behoeve van het reduceren van de stijging van de rioolrechten. Op rekeningsbasis wordt het saldo op de afvalinzameling toegevoegd of onttrokken aan de voorziening.

Saldo per 1 januari 2021	5.504.657
Toevoegingen	588.637
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-79.894
Saldo per 31 december 2021	<u>6.013.401</u>

Voorziening huishoudelijk afval

De voorziening kan op begrotingsbasis worden ingezet ten behoeve van het reduceren van de stijging van de afvalstoffenheffing. Op rekeningsbasis wordt het saldo op de afvalinzameling toegevoegd of onttrokken aan de voorziening.

Saldo per 1 januari 2021	501.954
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-110.370
Aanwendungen	-41.996
Saldo per 31 december 2021	<u>349.587</u>

Voorziening IJsfontein Markt Dokkum

In 2019 is er een bedrag ontvangen vanuit het project "11 fountains". Dit bedrag is bestemd voor het onderhoud van de fontein.

Saldo per 1 januari 2021	101.860
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>101.860</u>

Voorziening groot onderhoud kunstwerken

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan Kunstwerken.

Saldo per 1 januari 2021	-
Toevoegingen	1.500.000
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>1.500.000</u>

Voorziening achterstallig onderhoud openbaar groen

Voorziening is ingesteld voor het inhalen van het achterstallig onderhoud openbaar groen.

Saldo per 1 januari 2021	-
Toevoegingen	100.199
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>100.199</u>

10. Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

10.b.3. Leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Saldo per 1 januari 2021	85.649.275
Aangetrokken	-
Afgelost	5.532.070
Saldo per 31 december 2021	<u>80.117.204</u>

Rente 2021	2.384.373
Verschuldigde aflossing 2022	5.495.882

10.d. Waarborgsommen

Saldo per 1 januari 2021	1.150
Aangetrokken	675
Afgelost	-
Saldo per 31 december 2021	<u>1.825</u>

VLOTTENDE PASSIVA

11. Netto-vlottende schulden

11.c. Bank- girosaldi

☛ Rekening Courant St. Monumentenbehoud	-
---	---

11.d. Overige schulden

☛ Crediteuren	6.845.098
---------------	-----------

12. Overlopende passiva

12.a. Verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen

☛ Productverantwoording jeugd 2021	1.541.095
☛ Productverantwoording WMO 2021	790.531
☛ Transitorische rente	1.241.770
☛ Salarissen, loonheffing en premies	4.030.239
☛ Optisport, zoutanalyse Tolhuisbad	141.860
☛ Uitkeringen soza	1.344.355
☛ Diverse overige verplichtingen	723.231
	<u>9.813.082</u>

12.b. Vooruit ontvangen bedragen EU, rijk en provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Aangewend	Saldo 31-12-2021
☛ Ministerie BZK (algemene uitkering Regiodeal)	17.863.056	-	-720.589	17.142.467
☛ Ministerie VWS (Sport 2020)	163.918	-	-	163.918
☛ Ministerie OCW (OAB)	500.261	-	-72.333	427.928
☛ Ministerie VWS (Sportaccord 2020)	29.888	-	-29.888	-
☛ Ministerie Financiën (toeslagenproblematiek)	7.724	12.304	-	20.028
☛ Ministerie Sociale zaken (TOZO)	5.204.533	1.164.075	-4.446.790	1.921.818
☛ Provincie Fryslân (rondje om het Lauwersmeer)	264.000	-	-264.000	-
☛ Provincie Fryslân (inzake stimuleringsleningen)	75.000	-	-	75.000
☛ Provincie Fryslân (biodiversiteit)	22.500	-	-22.500	-
☛ Wetterskip (overdracht en afkoop sluis Oosterverlaat)	147.265	-	-147.265	-
☛ Diverse instanties (DOM 2.0)	179.042	-	-34.293	144.750
☛ Diverse instanties (Project Sud Ie)	139.905	-	-139.905	-
☛ Ministerie van Financiën (GIDS-gelden)	42.708	55.314	-42.708	55.314
☛ DDFK Gemeenten (bijdrage fusieprojecten)	206.051	-	-206.051	-
☛ Ministerie OCW (COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging)	-	150.898	-	150.898
☛ Ministerie VWS (Sport 2020)	-	631.035	-	631.035
☛ Rijksdienst voor ondernemend Nederland (energiereductie woningen)	-	205.348	-	205.348
☛ Provincie Fryslân (Frysk taalbelied)	-	12.630	-	12.630
☛ Provincie Fryslân (Verkeersveiligheid)	-	36.182	-	36.182

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Aangewend	Saldo 31-12-2021
☛ Diverse gemeenten (leerwerk loket NOF)	-	319.991		319.991
☛ Provincie Fryslân (energiereductie woningen)	-	41.000		41.000
☛ Provincie Fryslân (Fryske plaknammen)	-	35.000		35.000
☛ Provinsje Fryslân (Anno)	-	62.346	-	62.346
	<u>24.845.850</u>	<u>2.726.124</u>	<u>-6.126.321</u>	<u>21.445.654</u>

12.c. Overige vooruit ontvangen bedragen

☛ Restant budgetten diverse projecten				
- Project Verbeteragenda			345.596	
- Project Digitaal Werken			151.792	
- Diverse overige projecten < € 100.000			<u>380.062</u>	
				877.450
☛ SDV soza				262.003
☛ Diverse overige vooruitontvangen bedragen				84.901
				<u>1.224.354</u>

FISCALE POSITIE

De fiscale positie van de Vennootschapsbelating is:

Jaar	Status	Verschuldigd per 31-12 (T-1)	Belasting boekjaar	Betaald of ontvangen	Jaar betaald of ontvangen	Verschuldigd per 31-12 (T)
2019	Definitief	-	-	-		-
2020	Voorlopig	-	-	-		-
2021						

De aangifte 2021 is nog niet berekend, maar de verwachting is dat ook hieruit geen verplichting of vordering zal ontstaan.

Schatkistbankieren

De wet verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Onder verwijzing naar de toelichting die hierover ook is opgenomen in de paragraaf Financiering geeft de hiernavolgende tabel een toelichting op de calculatie van het drempelbedrag schatkistbankieren dat voor Noardeast-Fryslân in acht moet worden genomen terwijl tevens de ontwikkeling per kwartaal van de benutting van het drempelbedrag wordt aangegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		1^e halfjaar		2^e halfjaar	
-1	Drempelbedrag	1.080		2.881	
		Kwartaal			
		1	2	3	4
-2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	362	495	42	45
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	719	585	2839	2835
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		1e halfjaar		2e halfjaar	
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	144.026		144.026	
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	144.026.		144.026	
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-		-	
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	1.080			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag			2.881	
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal			
		1	2	3	4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	32.539	45.051	3.846	4.159
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	362	495	42	45

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De volgende categorieën kunnen worden onderscheiden:

1. Afspraken die zijn gemaakt in het kader van langlopende investeringsprojecten, zoals Súd Ie, Watersportdorp Kollum, Rioleringswerken, en afspraken in het kader van ANNO (Agenda Netwerk Noord Oost) en de Regiodeal. De jaarlijkse lasten van deze projecten zijn opgenomen in de meerjarenraming;
2. Meerjarige contracten met derden die vooral liggen op het gebied van de bedrijfsvoering (automatisering, kopieerapparatuur, schoonmaak etc.), onderhoud (voor zover hiervoor nog geen bestemmingsreserves zijn gevormd) en de afvalverwerking (Omrin). De kosten zijn opgenomen in de meerjarenraming.
3. Verplichtingen ten opzichte van onze gemeenschappelijke regelingen zoals de de GR NEF en Veiligheidsregio. De hieraan gerelateerde lasten zijn gedekt in de meerjarenraming.
4. Garantieverplichtingen aan onder andere woningbouwcorporaties waarvoor geen dekking is opgenomen in de begroting en waarvan het risico wordt opgevangen via het weerstandsvermogen.

Een uitputtende kwantificering van deze posten is niet voorhanden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Ontvlechting

De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel werken sinds 1 januari 2019 samen in een centrumregeling. In 2021 is de samenwerking geëvalueerd. De uitkomst van de evaluatie was dat beide gemeenten geen meerwaarde zien in de centrumregeling. Voordat de centrumregeling definitief opgeheven kan worden dient er een onderzoek uitgevoerd te worden naar de gevolgen van een mogelijke ontvlechting.

De uitkomsten van het impactonderzoek zijn begin april openbaar gemaakt. Bij het schrijven van deze ontwikkelingen zal het bestuurlijke besluitvormingsproces nog doorlopen moeten worden. In de paragraaf weerstandsvermogen is een risico aangemaakt voor de incidentele kosten die de ontvlechting met zich mee brengen.

Overzicht van baten en lasten 2021

Omschrijving	Primitieve begroting 2021			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1: Ynwenner en Bestjoer	490.855	-7.018.132	-6.527.277	916.819	-7.871.200	-6.954.381	1.174.854	-7.937.973	-6.763.119
2: Mienskip	157.655	-7.481.480	-7.323.825	644.546	-9.997.828	-9.353.282	659.134	-9.215.955	-8.556.821
3: Soarch en Wolwêzen	17.269.573	-69.006.955	-51.737.382	21.488.126	-75.543.265	-54.055.139	20.259.967	-72.929.191	-52.669.223
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	797.371	-3.001.906	-2.204.535	10.787.314	-13.568.005	-2.780.691	4.350.134	-6.820.701	-2.470.567
5: Wenjen en Omjouwing	7.467.062	-9.002.252	-1.535.190	8.070.962	-12.267.952	-4.196.990	9.458.414	-10.849.065	-1.390.651
6: Iepenbiere Romte	7.164.590	-20.205.756	-13.041.166	8.869.404	-24.138.628	-15.269.224	9.475.334	-23.224.511	-13.749.177
Subtotaal programma's	33.347.106	-115.716.481	-82.369.375	50.777.171	-143.386.878	-92.609.707	45.377.838	-130.977.396	-85.599.558
Algemene Dekkingsmiddelen	106.458.940	-3.689.525	102.769.415	111.614.571	-568.936	111.045.635	112.346.590	-1.360.866	110.985.723
Overhead	14.668.517	-32.336.132	-17.667.615	15.011.979	-33.525.609	-18.513.630	16.216.957	-34.170.809	-17.953.852
Heffing VPB	0	-5.291	-5.291	0	-5.291	-5.291	0	-7.838	-7.838
Onvoorzien	0	-95.468	-95.468	0	-30.568	-30.568	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	121.127.457	-36.126.416	85.001.041	126.626.550	-34.130.404	92.496.146	128.563.547	-35.539.513	93.024.034
Totaal saldo baten en lasten	154.474.563	-151.842.897	2.631.666	177.403.721	-177.517.282	-113.561	173.941.385	-166.516.908	7.424.476
Toevoeging/onttrekking aan reserves	3.030.127	-6.217.632	-3.187.505	16.522.450	-12.322.442	4.200.008	11.743.725	-12.468.794	-725.069
Resultaat	157.504.690	-158.060.529	-555.839	193.926.171	-189.839.724	4.086.447	185.685.110	-178.985.703	6.699.408

WNT-verantwoording 2021 Gemeente Noardeast-Fryslân

De WNT is van toepassing op Gemeente Noardeast-Fryslân. Het voor Gemeente Noardeast-Fryslân toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2021	H.J.C.M. Verbunt	S.K. Dijkstra
bedragen x € 1	Directeur	Raadsgriffier
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	126.870	103.197
Beloningen betaalbaar op termijn	21.969	19.301
<i>Subtotaal</i>	<i>148.840</i>	<i>122.498</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totale bezoldiging	148.840	122.498
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020	H.J.C.M. Verbunt	S.K. Dijkstra
bedragen x € 1	Directeur	Raadsgriffier
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.884	102.014
Beloningen betaalbaar op termijn	20.590	18.222
<i>Subtotaal</i>	<i>146.475</i>	<i>120.237</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
Totale bezoldiging	146.475	120.237

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Er zijn in 2021 geen ontsluitkeringen aan functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Verantwoording ten aanzien van SiSa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
					Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01	Aard controle R Indicator: A12B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3)		
				Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle R Indicator: B2/02	Aard controle R Indicator: B2/03	Aard controle R Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05		
				€ 0	46	46	€ 0	€ 0		
				Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021)	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22					
				Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08				
				Ja	Ja	Nee				
				Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	
				Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedrag onderdeel c x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T)	
				Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	
Aard controle R Indicator: B2/15	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/17	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/19	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/20					
€ 17.480	€ 17.480	€ 0	€ 0	€ 0						
Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T)									
Keuze normbedragen	Keuze normbedragen									
Aard controle R Indicator: B2/21	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22									
€ 0	€ 0									
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Gemeenten	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06	
1	SUVIS21-00782876	€ 57.753,24	€ 57.753,24	Ja	Nee					
2	SUVIS21-00783489	€ 30.800,00	€ 30.800,00	Ja	Nee					
3	SUVIS21-00794645	€ 36.511,50	€ 36.511,50	Ja	Nee					
4	SUVIS21-01096804	€ 12.376,80	€ 12.376,80	Ja	Nee					
5	SUVIS21-2-02334265	€ 4.258,00	€ 4.258,00	Ja	Nee					
6	SUVIS21-2-02340137	€ 2.324,00	€ 2.324,00	Ja	Nee					
7	SUVIS21-2-02340144	€ 2.342,00	€ 2.342,00	Ja	Nee					
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Gemeenten	Beschikingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06	
	RREW2020-00449637	€ 104.652	€ 104.652	32				in 2022 zullen de pakketten worden aangeboden aan de inwoners.	Nee	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toets agenaire		Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekening bedrag uitvoeringskosten	Gederde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle R Indicator: C62/02	Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04			
	24	€ 3.600	€ 2.673	Nee						
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)		Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)			

		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 870.295	€ 0	€ 0	€ 500.261		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld Aard controle R Indicator: D14/01	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen Aard controle R Indicator: D14/02	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/03	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/04		
			€ 0	€ 0	€ 24.200	€ 0		
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SISa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicator: E27B/02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E27B/03	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicator: E27B/04	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicator: E27B/05	
			1 1404806 Kopie beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	€ 53.760 Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	€ 0 Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10	
			1 1404806	€ 99.039	€ 0		Nee	
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer Aard controle R Indicator: F9/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: F9/02	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05	
			1 EAW-20-00885006 Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06	€ 14.995	€ 29.990	Ja		
			Ja					
EZK	F13	Enmalige bijdrage voor het opleveren van een Investeringsagenda	Besteding (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: F13/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: F13/02				
			€ 0	€ 0				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2021 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar Lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 12.913.576	€ 129.515	€ 1.026.615	€ 5.713	€ 139.085	€ 1.857
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente

			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 86.335	€ 30.356	€ 0	€ 1.003.759	€ 9.984	€ 90.175
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 605.479	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 170	€ 33.504	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/09	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Welke regeling betreft het? Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) levensonderhoud Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 20	2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 704	3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 734.452	4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 439.928	5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 219.767	
								€ 13.235
								€ 5.428
								€ 23
								€ 12
								€ 0
								€ 0
			Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/08	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/09	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) 0	2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 0	3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 99	4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 119	5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 64	
								Ja
								Ja
								Ja
								Ja
								Ja
								Ja
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/11	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo Aard controle D2 Indicator: G4/12	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/13			
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Aard controle R	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Aard controle R	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) Aard controle n.v.t.			

			Indicator: G12/01	Indicator: G12/02	Indicator: G12/03			
			€ 4.453	€ 0	24			
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 531.163	€ 70.231				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 SPUKSPRT21127	€ 70.231	€ 28.743	€ 40.742	€ 746	Voor de renovatie van sporthal De Heechfinne in Ferwert wordt een beroep gedaan op artikel 13 van de regeling.
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1 1032847	€ 127.713	€ 0	€ 31.666	€ 10.951	€ 35.827
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1 1032847	Nee				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 15.833	Nee	Nee			
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreeft jaar	Beschikingsnummer / naam	Totale besteding			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02	Aard controle R Indicator: H16/03			
			1 2020	SPUKIJZ21211	€ 192.354			
			2 2021	SPUKIJZ21R2189	€ 226.816			
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreeft jaar?	

Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders inzake de aanbieding van de jaarstukken voor het dienstjaar 2021;

gelet op artikel 257 van de Gemeentewet;

gelezen het advies van de financiële commissie als bedoeld in artikel 40 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad;

besluit:

1. De bijgevoegde jaarstukken 2021 vast te stellen.
2. Akkoord te gaan met de overschrijding op de kredieten, genoemd in bijlage 4 van het bijlagenboek bij de jaarstukken 2021.
3. Vanuit de resultaatbestemming € 588.000 te reserveren voor organisatorische knelpunten.
4. Het saldo van de jaarstukken 2021 na resultaatbestemming te storten in de Algemene reserve

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân, gehouden op 7 juli 2022.

griffier,

voorzitter,